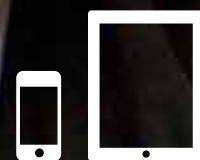

BILL GATES: BRÁNY K ÚČTOM

Problém HDP a rozvoj sveta
podľa filantropického IT mogula

Kreatívne Košice
a cesta k EHMK

Odmeňte zamestnancov
poistením

INFORMAČNÉ SYSTÉMY PRE KAŽDÚ FIRMU

obchod@abra.sk
tel.: +421 2 534 10126

WWW.ABRA.SK

GOODWILL

Magazín o ekonomike, biznise a spoločnosti

Registrované ako periodická tlač Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky pod registračným číslom EV 3451/09, ISSN 1337-9798

Vydáva:

Goodwill Publishing, s. r. o.

IČO: 44 635 770

Adresa redakcie:

GOODWILL, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava

tel./fax: 02/48 28 74 25 • goodwill@goodwill.eu.sk

Ing. Juraj Filin

šéfredaktor a konateľ

filin@goodwill.eu.sk • redakcia@goodwill.eu.sk

tel.: 0907 78 91 64

Mgr. Valéria Nagyová

obchodná riaditeľka

nagyova@goodwill.eu.sk • valeria.nagyova@gmail.com

tel./fax: 02/48 28 74 25 • tel.: 0911 80 70 10

PhDr. Miloš Nemeček

Senior Partner

goodwill@goodwill.eu.sk

tel.: 02/48 28 74 25

www.goodwill.eu.sk

Rozširujú:

LK Permanent, Mediaprint-kapa Pressegrasso, a. s., Slovenská pošta, a. s. a súkromní distribútori. Časopis sa distribuuje na konferencie, do hotelov, VIP akcie. Distribúcia directmailingom – súkromný sektor, verejná správa a neziskové organizácie a inštitúcie. Časopis na stiahnutie aj na Apple iPad™

Predplatné:

12 € ročne (10 čísel vrátane poštovného a balného)

Objednávky na predplatné: goodwill@goodwill.eu.sk

Grafické vyhotovenie:

Patrik Slažanský • www.slazanski.com

Tlač:

FABER, s. r. o., Bratislava

Foto na titulnej strane: TASR (k článku na s. 14)

Autorské práva vyhradené. Rozmnožovanie, spracovanie a šírenie diela – textu, fotografií, grafov, a to v jednotlivých prípadoch alebo v celkoch – je možné len so súhlasom vydavateľa a s uvedením zdroja.

Niektoré inzeráty neprešli jazykovou úpravou. Za obsah inzercie zodpovedajú inzerenti.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy nevraciam. Za správnosť textov sú zodpovední autori.

Monitoring tlače poskytuje so súhlasom vydavateľa spoločnosť Newton Media a Slovakia Online. Niektoré články sú prístupné na www.abcreklama.sk.

Toto číslo vychádza 24. 5. 2013 s poradovým číslom 3; ročník V.

V menovej únii musia zabráť všetci

Po zavedení eura sa rozdiely medzi úrokovými sadzbami na štátne dlhopisy v eurozóne znižovali. Ale počas krízy sa investori náhle začali pýtať: Môžeme naozaj k všetkým týmto krajinám pristupovať rovnako? A došli k presvedčeniu, že nie. Z toho potom vzišlo také rozvrstvenie úrokových mier, akoby sme už nemali spoločnú menu.

Teraz ide o to, aby sa sformoval taký základ eurozóny, ktorý bude mať rovnaké úrokové miery nie pre zlý odhad alebo spoločné ručenie navonok, ale pre fundament porovnateľných ekonomických štruktúr.

Raz sa mi dostal do rúk jeden pracovný materiál Jacquesa Delorsa z čias pred založením hospodárskej a menovej únie. Bolo v ňom jasne povedané: nejde iba o to, aby mali všetky členské štáty menovej oblasti rovnaký limit deficitu, ale aj o rovnaké chápanie hospodárskej politiky, konkurencieschopnosti a smerovania.

Nemôže to byť tak, že jedna, dve, tri či päť krajín sa, takpovediac, naháňa za čo najvyššou konkurencieschopnosťou, kým iné len zvyšujú svoju spotrebu. Nikoho tu nestaviam na pranie, len hovorím to, čo povedal aj Jacques Delors: je potrebná koordinácia hospodárskej politiky a s jednou spoločnou menou nemožno sledovať úplne rozdielne princípy. Znamená to, že potrebujeme viac Európy. Nemyslím tým, že jej treba hneď odovzdať právomoci, no musí tu byť pocit zodpovednosti za celé spoločenstvo.

Počas uplynulých piatich rokov som spoznala dve slová, ktoré som predtým nikdy nepoužívala. Prvé bolo „reálna ekonomika“ (Realwirtschaft) a používalo sa v súvislosti s finančnou krízou. To druhé bolo „austerita“ (Austerität). Dovtedy sa tomu hovorilo „konsolidácia ekonomiky“, „solídne hospodárenie“ alebo „nerobiť dlhy“. Teraz sa to volá „austerita“, čo už ako slovo znie, akoby sa na nás rútil nepriateľ. Poviem to však jednoducho: situácia, v ktorej sa nachádzame, nevznikla vinou austerity, ale preto, lebo sme si v istej chvíli mali uvedomiť, že Grécko má deficit 15 percent a všetci hovoria: neveríme, že sa to dá znížiť.

Dámy a páni, veľa rozprávame o raste, ale treba sa tiež pýtať: Čo tým myslíme? Rast podložený iba štátnym financovaním nás v Európe neurobí konkurencieschopnými. Takže hovoríme o spôsobe rastu a nie o otázke „rast – áno či nie?“ A táto téma sa dosť týka výskumu a inovácií. Ide tu o jedinú: 90 percent rastu sa uskutočňuje mimo Európy. A ak sa Európe nebude dariť exportovať, ak nebudeme mať dobre predajné tovary a služby, potom nebudeme dostatočne rásť. Takže konkurencieschopnosť nie je cieľom sama pre seba, ale fundamentálnym predpokladom rastu – to je moje hlboké presvedčenie. A o toto by sme sa mali maximálne usilovať.

Angela Merkelová

nemecká kancelárka

(Z vystúpenia na Nemeckom dni sporiteľní v Drážďanoch 25. apríla 2013)

O kríze trochu inak

Pády bánk, rast dlhov, bubliny – sú to príčiny alebo dôsledky hlbších problémov? Ekonomika vyspelých krajín sa dostala na hranicu produkčných možností už začiatkom milénia – po vyčerpaní technologického boomu. **10**

Ekonomika

- 8** Treba vytvoriť južné euro
- 9** Treba vytvoriť severné euro
- 10** O kríze trochu inak
- 14** Úskalia merania HDP
- 15** V novom výpočte HDP pre USA kreativita zaváži viac

Podnikanie

- 16** Pilieri úspešného biznisu
- 17** Moderné materiály do praxe
- 18** Fakturačné pravidlá podľa novely zákona o DPH
- 20** Lepšie podnikateľské prostredie pre Slovensko
- 25** Profitujte s projektom EKOpfit Bratislava

Financie

- 21** Firmy môžu odmeniť zamestnancov poistením
Nielen finančná odmena motivuje
- 22** Financovanie bytov a stavebné sporenie
- 23** V Prvej stavebnej sporiteľni

Energetika

- 24** Zmena v prístupe k energiám
- 26** Elektráreň Vojany spaľuje viac biomasy

Priemysel

- 27** Stretnutie priemyslu v októbri
Medzinárodný strojársky veľtrh v Brne

Marketing

- 28** Ako sa zo záujemcov stávajú zákazníci
Odmeňte ich bonusom

Obce – mestá – regióny

- 30** Kultúra, podnikanie a kreativita v Košiciach
- 31** Miliónová Bratislava?

Stavebníctvo a reality

- 32** Certifikáty pre zelené budovy
- 33** EcoPoint v Košiciach získava nájomníkov do zelených kancelárii

Informačné a komunikačné technológie

- 34** Firmy chcú viac investovať do IT
- 35** Ako ďalej s podnikovými systémami
Externá podpora pre firemné IT
- 37** Ďalšie zásadné zmeny v IT sú neodvratné
Integrácia HW, SW a sieťovej zložky
- 37** Integrovaný systém od Oracle

Úskalia merania HDP

V novom výpočte HDP pre USA kreativita zaváži viac

Čo sa má zarátať do produktu, aby sme ho posúdili objektívne? B. Gates si všima tie krajiny, kam smeruje pomoc donorov.

14 15

Kultúra, podnikanie a kreativita v Košiciach

O EHMK a potenciáli východnej metropoly hovoríme s primátorom R. Rašim.

30

38 Dokumenty pod kontrolou

38 Ako zabrániť odcudzeniu digitálnej identity

39 Digitálna kancelária IIs Mis
BackOffice od spoločnosti SWAN

Doprava a logistika

40 Outsourcing logistiky môže byť krokom ku kvalite

41 GEFCO – spoločnosť zrodená v automobilovom priemysle

Automobily

42 V znamení úspornosti a komfortu
Autosalon Bratislava 2013

45 Čína „zachraňuje“ svetové automobily

Cestovný ruch

48 Dovolenka sa blíži; tak aby bola bez stresov
Vyberajte starostlivo CK

50 Atraktívnejšia Bratislava

52 Spirituálne famózný Island
Prísť len raz nestačí

Zdravie

56 Päť tipov na detoxikáciu organizmu

57 Bolia vás kĺby? Riešenie nájdete vo svojom vlastnom tele.

58 Nepodceňujte ochranu pred slnkom

58 Mamičky, nezabúdajte na seba!

59 Vstúpte, ste vítané...
Relax pre ženy v štúdiu Bella

60 Úspech v práci stojí na pevnom zdraví
Krvný tlak pod kontrolou

61 Zdravé benefity získavajú na význame
Firmy investujú do zdravia

Potraviny

64 Slovensko na medzinárodnej mape vína
Concours Mondial de Bruxelles 2013

Štýl

68 Poznanie a harmónia sfér
Nadčasové grafiky Franka Jalšovského

71 Nie je klíma ako klíma

72 Ako si správne vybrať okno?

73 Už sa nemusíte starať o trávnik

73 Živé ploty skrášľujú naše prostredie

English Annex

76 The Problem with Poor Countries' GDP

76 A Way to the Northern Euro

77 The Danube Strategy

Nemecku sa nepáčia úľavy pre Francúzsko

Prezident nemeckej centrálnej banky (Deutsche Bundesbank) Jens Weidmann považuje odklad plnenia fiškálnych cieľov pre Francúzsko za problém.

Francúzsko ako druhá ekonomika eurozóny má podľa neho mimoriadnu zodpovednosť a malo by brať vážne konsolidáciu verejných financií. „Určite neposilní dôveryhodnosť nových pravidiel, keď sa hneď na začiatku maximálne vyčerpá flexibilita, ktorá je ich súčasťou,“ povedal J. Weidmann na margo odkladu plnenia konsolidačných cieľov pre Paríž.

Jens Weidmann

„Francúzsko spolu s Nemeckom majú ako najväčšie ekonomiky eurozóny zodpovednosť za to, aby sa pravidlá znižovania deficitu, vytvorené v minulom roku, brali vážne a aby sa tým vytvorila dôveryhodná perspektíva konsolidácie, ktorú opakovane požaduje Medzinárodný menový fond – predovšetkým keď jeho rozpočtový deficit je stále výrazne nad 3 % HDP“, povedal šéf DBB pre tlač.

Európska komisia (EK) zmiernila Francúzsku a Španielsku konsolidačné ciele a dala im o dva roky viac času na zníženie deficitu pod 3 % HDP, pretože bojujú s vysokou nezamestnanosťou a recesiou.

Obchodný prebytok Ruska klesol

Klesajúci vývoz ropy do Európy a postsovietskych republík patrili k faktorom, ktoré znížili obchodný prebytok Ruska v 1. kvartáli medzироčne o 13,6 %. Podľa colnej správy dosiahol 54 miliárd USD (42 mld. EUR), pričom vývoz klesol medzироčne o 5,2 % na 124,4 mld. USD a dovoz vzrástol o 2,5 % na 70,4 mld. USD. Väčšina ruského exportu smerovala mimo Spoločenstva nezávislých štátov (SNŠ) – až 86,9 % a odtiaľ Rusko aj najviac dováža – 87,8 % importu.

Export ruskej ropy mimo SNŠ sa znížil medzироčne o 2,1 % na 40,4 mld. USD. Celkovo Rusko vyviezlo v 1. kvartáli 57,14 milióna ton ropy v hodnote 43,13 mld. USD. Vývoz do krajín SNŠ klesol o 8,1 % na hodnotu 2,73 miliardy USD.

Varšava je bezkonkurenčné finančné centrum SVE

Rekordný dopyt po akciách a stabilný hospodársky rast pomáhajú Poľsku upevniť si pozíciu najrušnejšieho finančného centra v strednej a východnej Európe. A to v čase, keď jeho susedia zápasia s dôsledkami dlhovej krízy v eurozóne. Zahraničné banky ako UniCredit, JPMorgan Chase či Société Générale si otvárajú investičné centrály vo Varšave. Dôvod? Na ilustráciu možno uviesť, že na tamjšej burze sa v tomto roku už zobchodovali akcie za vyše 15 miliárd zlotých (asi 3,6 miliardy eur) – oproti asi polmiliarde dolárov (380 mil. eur) na ostatných stredoeurópskych burzách dokopy.

Vláda Donalda Tuska pokračuje v ekonomickej a politickej transformácii, ktorú po roku 1989 odštartoval Lech Walesa. Vďaka reforme dôchodkového systému a vstupu množstva firiem na burzu dnes priemerný denný objem obchodov vo Varšave presahuje miliardu zlotých.

„Vývoj regionálneho kapitalizmu vo Varšave je nezvratný,“ vyhlásil Krzysztof Walenczak, riaditeľ poľskej pobočky Société Générale. Poľsko sa podľa neho stáva finančným centrom celého regiónu. Banka UniCredit zamestnáva vo Varšave 80 ľudí; vlni sa jej poľská pobočka stala regionálnym centrom pre obchodovanie s akciami po tom, ako banka zatvorila investičné kancelárie v Moskve, Bukurešti a Istanbuli.

Aj ďalšie svetové banky, napríklad Citigroup či Goldman Sachs, si v Poľsku otvorili kancelárie, v ktorých ponúkajú služby investičného

bankovníctva. Od roku 2008 sa vo Varšave zaregistrovalo dovedna 16 medzinárodných investičných bánk a brokerských spoločností, aby mohli obchodovať na burze v poľskej metropole. Podiel zahraničných spoločností na celkovom objeme obchodov na varšavskej burze vlni vzrástol na 30 % zo 7,4 % v roku 2008.

Od kolapsu americkej banky Lehman Brothers Holdings v septembri 2008 využilo varšavskú burzu na prvotnú ponuku svojich akcií 86 spoločností. Na porovnanie – vo Viedni to bola jedna a v Prahe dve firmy. Obchodovanie na varšavskej burze povzbudila aj reforma dôchodkového systému, ktorá vyžaduje, aby obyvatelia vložili časť svojho príjmu do súkromných investičných fondov.

TA

Akvizície: nakupujú Buffett i Babiš

V 1. štvrtroku 2013 sa celosvetovo dohodli predajať firiem v celkovej hodnote 406 miliárd USD (310 mld. EUR). Informovala o tom spoločnosť Mergermarket. Najväčším obchodom bolo prevzatie amerického výrobcu kečupov a omáčok Heinz za 27 miliárd dolárov. Na strane nadobúdateľov boli ťažké váhy: miliardár Warren Buffett a jeho Berkshire Hathaway a brazílsky podnikateľ Jorge Paulo Lemann s privat equity fondom 3G Capital Partners.

Krajiny strednej a východnej Európy aj v tejto súvislosti vykázali odlišný vývoj od zvyšku sveta. Kým hodnota globálnych akvizícií a fúzií v 1. štvrtroku medzироčne poklesla o 10 %, v KSVE zaznamenali vzostup o 96 %. V českej tlači rezonoval fakt, že po siedmich rokoch útlmu

obchodovania s firmami v ČR dostáva jeho vývoj úplne iný obraz. V prvom kvartáli sa tam dohodli akvizície v celkovej hodnote 3,2 miliardy eur. Rok 2013 má veľkú šancu stať sa lepším ako rekordný rok 2005, v ktorom sa v Česku zobchodovalo 64 firiem za 7,81 miliardy eur. Pre investorov zostáva dlhodobá najatraktívnejšou energetika. Najväčšou tohtoročnou transakciou zrejme bude nákup podielu v Slovenskom plynárenskom priemysle, za ktorý Energetický a priemyselný holding zaplatí 2,6 miliardy eur. Na druhom mieste je zmena majiteľa spoločnosti Net4Gas, ktorý koncern RWE predáva fondom Allianz a Boreal. Nezáháfa ani Andrej Babiš, ktorý kupuje nemeckú pekárskú jednotku Lieken s obrátom takmer 800 miliónov eur.

Neoznačené články na tejto strane sú zo servisu TASR. Obrázky: TASR, SXC a firemné zdroje.

Stratégia vonkajších ekonomických vzťahov

Rada vlády SR na podporu exportu a investícií sa na svojom májovom zasadnutí sústredila na hľadanie riešení pre systém podpory exportu a investícií slovenských podnikateľov v zahraničí. „Chceme vytvoriť stratégiu vonkajších ekonomických vzťahov, pretože zahraničný obchod chápeme v širšom kontexte. Východiská k stratégii boli už spracované, a to jednak na vládnej úrovni a jednak na podnikateľskej úrovni. Materiály oboch strán sa budeme snažiť spojiť do jedného celku,“ uviedol po zasadnutí minister hospodárstva SR Tomáš Malatinský.

„Zhodli sme sa na tom, že za uplynulých 20 rokov malo Slovensko v tejto oblasti veľa pokusov, ale žiaden z nich sa neosvedčil. Podnikatelia totiž potrebujú mať istotu, že štát im pomáha,“ povedal minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslav Lajčák.

Rada je poradným, koordinačným a iniciatívnym orgánom vlády SR pre oblasť štátnej podpory medzinárodnej obchodno-ekonomickej spolupráce a prezentácie SR s prioritným cieľom podpory exportu a investícií. T. Malatinský a M. Lajčák sú jej spolupredsedomi.

Stabilné a nestabilné podnikateľské odvetvia

Medzi najstabilnejšie podnikateľské subjekty na Slovensku patria spoločnosti z odvetvia poisťovníctva a finančných služieb. Takisto však firmy z IT odvetvia, telekomunikačné firmy či spoločnosti z oblasti realít, vedy a techniky. Vyplýva to z analýzy spoločnosti Bisnode Slovensko.

Na druhej strane, k najrizikovejším patria firmy z oblasti ubytovania, stravovania, ako aj kultúrnych a rekreačných činností. V rizikovejšej skupine sú aj

odvetvie stavebníctva a výrobné podniky. V ich prípade totiž pomerne často dochádza k stagnácii dopytu, pričom dokážu len ťažko znížiť svoje náklady.

Model hodnotenia dôveryhodnosti firiem je založený na štatistickej analýze a princípoch data miningu. Do úvahy sa berie viacero ukazovateľov a individuálnych charakteristík firiem – napríklad geografické, demografické a finančné dáta. Podľa analytika Michala Řičařa z Bisnode je predpokladom dôveryhodnosti firmy, bola aktívna a generovala tržby, respektíve zisk. LH

Ďalší kvartál s rastom: len vďaka exportu

Mierne spomalenie rastu slovenskej ekonomiky v prvom kvartáli tohto roka na 0,6 % z 0,7 % koncom vlaňajška nebolo pre analytikov prekvapením. „Príčinou rastu hrubého domáceho produktu bol aj v úvode roka predovšetkým zahraničný dopyt. Naopak, ruku k dielu zrejme nepridala a na raste HDP sa príliš nepodieľala domáca spotreba, ktorá bola aj naďalej ovplyvňovaná opatrným správaním spotrebiteľov v podmienkach vysokej nezamestnanosti,“ domnieva sa analytička Poštovej banky Eva Sadvská.

Podľa hlavného ekonóma UniCredit Bank Ľubomíra Koršňáka sa pod nižší rast podpísal pravdepodobne slabší externý dopyt aj dlhšia zima, ktorá mohla spomaliť očakávanú stabilizáciu stavebníctva. „Domáci dopyt ostáva extrémne slabý, pravdepodobne stále vo všetkých zložkách – naznačuje to pokračujúci pokles

maloobchodných tržieb, pokles bankových úverov poskytnutých nefinančným podnikom, ako aj medziročne klesajúce výdavky štátneho rozpočtu,“ uviedol. Podľa Martina Baláža zo Slovenskej sporiteľne možno pozitívne hodnotiť skutočnosť, že medzikvartálny rast sa

začiatkom tohto roka zrýchlil z predchádzajúcich 0,1 % na 0,3 %.

Na celý rok 2013 avizujú analytici rast slovenského hospodárstva o 0,5 % až 1 %, za predpokladu, že dôjde k postupnému oživeniu u hlavných obchodných partnerov SR.

abcreklama.sk

Hľadáte dodávateľa?

internetový magazín
o REKLAME

www.abcreklama.sk
obchod@abcreklama.sk

agentúry
dodávateľa
médiá
štúdiá
tlačiarne
vonkajšia reklama
výroba reklamy

Treba vytvoriť južné euro

François Hollande počas nedávnej návštevy Atén vyhlásil, že európsky pokles sa skončil, a vyzval francúzske firmy, aby investovali v Grécku. Zlá rada.

Francúzske výrobné náklady sú vysoké, ale tie grécke sú ešte vyššie. A napriek značnému poklesu gréckeho (a tiež talianskeho a španielskeho) reálneho HDP od roku 2007 nie sú úsporné opatrenia zďaleka pri konci. Nezamestnanosť v silno zadlžených juhoeurópskych krajinách stále rastie a výkonnosť ďalej zaostáva za Nemeckom a ďalšími severoeurópskymi štátmi.

Disproporcja č. 1:
jednotkové výrobné
náklady v južných
krajinách sú o 20 až 30 %
vyššie ako v Nemecku.

Hlavným dôvodom tohto zaostávania nie je jednoducho len nízky dopyt alebo vysoké dlhy. Medzi jednotkovými nákladmi práce – reálnymi mzdami upravenými o produktivitu – v Nemecku a v silno zadlžených juhoeurópskych krajinách je obrovský rozdiel. Keď sa začala kríza, boli výrobné náklady v Grécku približne o 30 % vyššie ako v Nemecku, takže Grécko veľmi málo vyvážalo a veľmi veľa dovážalo. Výrobné náklady v ďalších ťažko zadlžených krajinách potom boli o 20 – 25 % vyššie ako v Nemecku.

Buď produktivita alebo mzdy
Rast sa obnoví až vo chvíli, keď klesnú výrobné náklady v zadlžených krajinách, čo si vyžaduje podstatné a trvalé zvýšenie produktivity alebo zníženie reálnych miezd – alebo oboje. K istým úpravám síce došlo, ale veľká časť zmien nemá trvalý charakter. Úsporné opatrenia znížili počet zamestnaných robotníkov, najmä tých s nízkou kvalifikáciou a produktivitou práce. Zisky z nameraného rastu produktivity z tohto zdroja však nie sú trvalými zmenami, takže ohlásené poklesy jednotkových nákladov práce sú z veľkej časti dočasné.

Stále pretrvávajú veľké rozdiely v nákladoch. V Grécku bol súkromný sektor nútený sa prispôbiť, ale vláda nesplnila svoj sľub, že zníži

zamestnanosť vo verejnom sektore. To predlži nadmerné vládne výdavky a v oblasti znižovania deficitu sa nepodari trvalo plniť vytýčené ciele. Rozsiahle poklesy miezd vo verejnom sektore síce zrazili primárny deficit, avšak obsluha pracovného miesta znižuje produktivitu, zvyšuje náklady a odďaľuje nápravu.

Montiho čardáš alebo: ako vyjsť z politickej slepej uličky

Vláda bývalého premiéra Maria Montiho síce v Taliansku, na jednej strane, uskutočnila určité reformy, ale ďalej podporovala odbory a firemné monopoly. A taliansky parlament odmietol schváliť celý rad opatrení na zníženie vládnych výdavkov navrhovaných Montim. Trh práce a mnohé výrobné trhy zostávajú uzavreté napriek naliehavej potrebe zvýšiť konkurenciu, znížiť výrobné náklady a zlepšiť produktivitu.

Po piatich rokoch pomalého rastu a rastúcej nezamestnanosti voľiči v ďalších zadlžených krajinách, podobne ako Taliani (a pred nimi Francúzi), pravdepodobne odmietnu ďalšie znižovanie výdavkov, zvyšovanie daní a bolestivú dereguláciu. Európa musí nájsť efektívnejšie politiku, ako zraziť výrobné náklady na úroveň blížiacu sa Nemecku.

Pravidlá, ktoré neboli prijaté

Ekonomický historik Harold James ukázal vo svojej nedávnej knihe, že počas 40 rokov rokovania vedúcich k zavedeniu spoločnej meny sa o všetkých problémoch, ktoré dnes sužujú eurozónu, opakovane diskutovalo. Všetci chápali, že menová únia si bude vyžadovať vymáhateľné fiskálne a bankové pravidlá. Takéto pravidlá však nikdy neboli prijaté.

V období pred eurom krajiny vyrovnávali rozdielne výrobné náklady devalváciou či prehodnotením svojich výmenných kurzov. Fiskálne úsporné opatrenia sú slabou náhradou. Účinkujú pomaly, ak vôbec, lebo volené vlády sa často zdráhajú plniť svoje sľuby – a nemusia sa cítiť byť viazané sľubmi predošlých administratív – najmä ak za svoje víťazstvo vďačia voličom, ktorí sa búrili proti niekoľkokoročnému uľahovaniu opaskov. Rovnako sa politici zdráhajú zaviesť dereguláciu, ktorá eliminuje výsady posvätené štátom.

Kto do druhej ligy

Už niekoľko rokov navrhujem politiku, ktorá kombinuje rast s fiskálnou korektnosťou. Nech

sa všetky silne zadlžené juhoeurópske krajiny dohodnú na vytvorení slabého eura, ktoré by malo pohyblivý kurz voči silnejšiemu severnému euru. A keď slabé euro zníži výrobné náklady silno zadlžených krajín o 20 – 25 %, môžu sa tieto krajiny znova pripojiť k „tvrdému“ euru, a to vtedy, keď budú akceptovať fiskálne reformy

podliehajúce schváleniu Európskou komisiou (a tým aj veriteľskými krajinami s tvrdým eurom). Napokon, aj fixný výmenný kurz či spoločná mena predpokladajú obmedzenie fiskálnej nezávislosti.

Politický hlavolam:
obnova rastu na juhu
si žiada zvýšenie
produktivity a zníženie
reálnych miezd.

Voľby v Taliansku vyslali odkaz. Po piatich rokoch poklesu životnej úrovne sa voliči stavajú proti ďalším úsporným opatreniam a ďalšiemu znižovaniu výdavkov bez rastu. Obnova zdravého eura si vyžaduje politiku, ktorá opätovne oživi rast, skrotí vládne výdavky a zreformuje silno regulované pracovné a produktové trhy.

Allan H. Meltzer
profesor na Tepper School of Business
pri Carnegieho-Mellonovej univerzite,
Pittsburgh, USA
© Project Syndicate
Titulok a medzititulky redakcia,
ilustračný obrázok: Fínska banka

Treba vytvoriť severné euro

Politika EÚ – zachrániť euro za každú cenu – je dostatočnou zárukou jeho prežitia. Stojí však zachovanie eura v podobe „jedna veľkosť sadne všetkým“ skutočne za to?

Voľný obchod, zvýšenú konkurencieschopnosť a nové bohatstvo prinieslo Európe vytvorenie jednotného trhu v roku 1992 – nie zavedenie eura o sedem rokov neskôr. Menová únia sa v skutočnosti stala politickou a ekonomickou nočnou morou – s jej recesiou, rekordnou nezamestnanosťou, sociálnymi nepokojmi a rastúcou nedôverou medzi členskými štátmi.

Spoločná mena nie je posvätná krava

Hoci politikom a ekonómom dochádzajú argumenty v prospech eura, málokto z nich sa odváži spochybniť jeho základnú štruktúru, niečo ešte navrhnúť alternatívy. Ale aby predstavitelia EÚ dostali Európu z krízy, musia priznať nedostatky jednorozmerného rámca eurozóny a vyvinúť systém, ktorý bude pre riadenie mnohostrannej menovej únie vhodnejší.

Prehnaná centralizácia a harmonizácia decimujú subsidiaritu a konkurenciu, ktoré sú potrebné na zdravé fungovanie európskych ekonomík, a súčasne socializácia dlhu podkopáva zodpovednosť slabších ekonomík. Navyše, vyrovnávanie rozdielov v konkurencieschopnosti – čo

je nevyhnutná podmienka záchrany eura – si vyžaduje, aby sa slabšie ekonomiky stali produktivnejšími, ale súčasne vyvíja tlak na silné ekonomiky typu Nemecka, aby sa stali menej efektívnymi. V takom prípade by sa však konkurencieschopnosť Európy ako celku oproti zvyšku sveta znížila.

Vynútená a drahá jednota

Kríza eura pritom vyvoláva podozrievavosť, nevráznosť a nové štiepenie v eurozóne. Nemecko-francúzske vzťahy, kedysi uholný kameň európskej integrácie, sú najchladnejšie za posledných niekoľko desiatok rokov. A nezamestnaní mladí ľudia v Grécku, Portugalsku a Španielsku bežne protestujú proti „nemeckému diktátu“.

Prehnaná centralizácia a harmonizácia decimujú subsidiaritu a konkurencieschopnosť v EÚ.

Dvadsaťpäť z 27 vlád EÚ sa síce dohodlo na „fiskálnom kompakte“, ktorého cieľom je prinútiť členské štáty k fiskálnej disciplíne, avšak neexistuje žiadna záruka, že vlády tieto pravidlá neporušia rovnako, ako porušili maastrichtské kritériá.

Hoci unifikovaná menová politika prispela k nadmernému zadlženiu Grécka i k realitnej bubline v Španielsku, lídri eurozóny sa stále snažia nastaviť úrokové sadzby na novú spoločnú hodnotu napríklad tým, že nútia veriteľov Grécka, aby sa „nechali oholiť“ (odpísať časť istiny). Bez vonkajšej devalvácie, ktorá je v menovej únii nemožná, je však dosah takýchto krokov výrazne obmedzený.

Zatiaľ čo v prípade Grécka by partneri z eurozóny možno dokázali pokračovať v tejto politike celého desaťročia a dokonca by zvládli aj sanáciu Španielska, pod ťarchou väčšej ekonomiky by sa celý systém nepochybne zrútil. A taká ekonomika – totiž Francúzsko – je skutočne v ohrození.

Francúzsky pacient

V roku 2011 bol francúzsky podiel nového dlhu k HDP trikrát vyšší ako nemecký. Niektoré veľké francúzske firmy – napríklad Michelin, LVMH alebo Air Liquide – sú síce aj ďalej úspešné, ale v ekonomike nemôžu vyvážiť absenciu sociálnej základne malých a stredných podnikov.

V dôsledku toho sa konkurencieschopnosť Francúzska zhoršuje.

Nedávne kroky prijaté vládou prezidenta François Hollande – vrátane zvýšenia minimálnej mzdy, rastu daní pre firmy a zníženia vekovej hranice odchodu do dôchodku pre niektorých zamestnancov – by mohli situáciu ešte zhoršiť. Podobne ako problémové krajiny z juhu Európy však nemá ani Francúzsko príliš na výber. Úsporné programy sú do značnej miery kontraproduktívne, pretože vytvárajú zlovestné cykly pomalého alebo nulového rastu, zatvárania podnikov, rastúcej nezamestnanosti a erózie daňového základu. V dôsledku toho sú fiskálne zdravé štáty eurozóny opakovane vyzývané, aby robili kompromisy vo svojej opatrnej politike a financovali nekonečné bailouty.

Návrat k pravidlám lepšieho klubu

Táto situácia je neudržateľná. Vedúci európski predstavitelia musia prikrčiť ku kontrolovanej segmentácii eurozóny, v ktorej najviac konkurencieschopné štáty – Rakúsko, Fínsko, Nemecko a Holandsko – prijímajú novú menu: „severné euro“. Táto nová menová únia by sa riadila pôvodnými maastrichtskými kritériami a mala by skutočne nezávislú centrálnu banku zodpovednú za reguláciu výmenného kurzu severného eura voči euru, ktoré by si zachovali menej konkurencieschopné štáty.

Nová menová únia so severným eurom by sa riadila maastrichtskými kritériami.

Oslabený výmenný kurz „zvyškového“ eura by potom viedol k obnoveniu hospodárskeho rastu, tvorbe pracovných miest a k posilneniu daňovej základne v juhoeurópskych krajinách. Systém flexibilného členstva by potom umožnil jednotlivým štátom pripojiť sa k severnému euru, hneď ako ich ekonomická a fiskálna kondícia dostatočne zosilnie.

Najvyšší európski predstavitelia musia prestať pokladať eurozónu za homogénny celok a uplatňovať na diametrálne odlišné krajiny politiku typu „jedna veľkosť sadne všetkým“. Rámec eura by sa mal upraviť tak, aby zodpovedal fiskálnej a ekonomickej realite – nie naopak.

Hans-Olaf Henkel, bývalý prezident Spolkového zväzu nemeckého priemyslu, čestný profesor ekonómie na univerzite v Mannheime

© Project Syndicate

Krátené; titulok a medzititulky redakcia, ilustračný obrázok: Fínska banka

O kríze trochu inak

Príčiny a možné východiská: kam by sme mali presmerovať náš pohľad

Nasledujúce tvrdenie môže byť pre mnohých prekvapujúce, no zdá sa, že hospodárska kríza, ktorá vypukla v rokoch 2007 – 2008, sa už skončila. To, čomu čelíme dnes, musíme nazvať inak, výstižnejšie.

Po začiatku tejto poslednej krízy došlo v USA – v hlavnej svetovej ekonomike – v roku 2008 k poklesu HDP o 0,3 % a v roku 2009 o 3,1 %. Odvtedy americká ekonomika rastie a v súčasnosti jej HDP v stálych cenách predstavuje asi 102 – 103 % predkrízového stavu (z roku 2007). EÚ zasiahol prvý pokles až v roku 2009 (o 4,3 %), v nasledujúcich dvoch rokoch bol mierny rast a v roku 2012 pokles o 0,3 %. V súčasnosti jej HDP v stálych cenách predstavuje 98 – 99 % predkrízového stavu z roku 2008. Pritom tu treba povedať, že medzi jednotlivými krajinami sú veľké rozdiely. Problém predstavuje európsky juh. Napr. Nemecko, Švédsko (a taktiež Nórsko) už dosiahli predkrízovú úroveň.

HDP a nezamestnanosť

Slovensko zažilo hospodársky pokles v roku 2009 (o 4,9 %) a odvtedy naša ekonomika len rástla – hoci výrazne nižším tempom, než na aké sme boli zvyknutí v rokoch 2005 – 2008. V súčasnosti by mal slovenský reálny HDP predstavovať 104 až 106 % predkrízovej úrovne. Vysoká zostala nezamestnanosť – v roku 2012 predstavovala cca 14 % oproti asi 8 % v roku 2008. Na druhej strane, možno v tom vidieť aj isté pozitívum – ak menej pracovníkov dokáže vyrobiť o niečo viac, znamená to, že sa zvýšila produktivita práce. Je to, mimochodom, opakujúci sa cyklus známy z väčšiny predchádzajúcich krízových období – kríza vytvorila tlak na zvyšovanie efektivity, modernizáciu a zmeny štruktúry ekonomiky, pričom sprievodným javom bol rast nezamestnanosti. Po novom naštartovaní ekonomiky si s istým časovým odstupom našli prácu aj nezamestnaní, hoci obyčajne v iných odvetviach a často aj regiónoch.

Takto vyzerá pokrízové obdobie

Na rok 2013 sa predpovedá v USA mierny rast, v EÚ mierny pokles, pričom Slovensko by malo

rásť. (Otázka, prečo sa EÚ zotavuje pomalšie, je hodná samostatnej analýzy.) Uvedené charakteristiky naozaj zodpovedajú stavu stagnácie – a nie recesii či úpadku: keď o nejaké to percento rastieme, radujeme sa, že sa kríza skončila, keď zas, naopak, o niečo poklesneme, hystericky plačeme, že kríza je späť.

Západ prechádza obdobím stagnácie a vyrovnávania sa so sociálnymi dôsledkami krízy – asi potrvá dlho.

V súčasnosti preto vo väčšine západných krajín prežívame nie krízu, ale skôr obdobie ekonomickej stagnácie alebo pomalého rastu a vyrovnávania sa so sociálnymi dôsledkami krízy, ako sú nezamestnanosť a zníženie životnej úrovne. Skutočnosť, že pokrízové nepriaznivé obdobie je pomerne dlhé, nie je nič nezvyčajné. Napríklad po veľkej kríze v r. 1929 – 1933 sa natiahlo na celý zvyšok tridsiatych rokov.

Konjunktúra, ktorá sa musela skončiť

Krízu v rokoch 2008 – 2012 vnímali obyvatelia vyspelých krajín pomerne zle, pretože naposledy kríze podobného rozsahu čelili v sedemdesiatych rokoch. Navyše, jej rozsah bol skutočne veľký, a to predovšetkým preto, lebo bola výsledkom spolupôsobenia troch základných faktorov (ktoré budú vysvetlené nižšie) a v skutočnosti nie je náhodou, že zasiahla predovšetkým vyspelé západné krajiny. Krajiny z niekdajšieho

tretieho sveta boli postihnuté až poklesom do-
pytu po ich produktoch vo vyspelých krajinách
v rokoch 2010 – 2012.

Môžeme sa odôvodnene domnievať, že zá-
važnosť krízy v západných krajinách bola

Ako prekonať stagnáciu a sanovať európsku civilizáciu:

- sústrediť pozornosť na vedu, techniku, výskum a inovácie;
- reformovať stredné a vysoké školstvo; podporiť prestíž technických odborov, zvýšiť nároky atď.;
- reformovať sociálne systémy; majú stimulovať k hľadaniu práce;
- pronatalitná politika stimulujúca stredné vrstvy;
- obmedzenie vnútorných i vonkajších daňových únikov;
- celosvetová dohoda o sociálnych a ekologických štandardoch.

zapríčinená spolupôsobením **troch procesov**. Prvým bolo **ukončenie obdobia konjunktúry**, ktorá bola vyvolaná technologickou revolúciou v oblasti informatiky a komunikácii v rokoch 1985 až 2000. Ekonomika vo vyspelých krajinách sa v období pred krízou dostala k hranici produkčných možností pri daných technológiách. Pri pokuse prekročiť ju prudko rastú náklady, a teda aj ceny tovarov, a klesá ochota zákazníkov kupovať si ich. V rozvojových krajinách, samozrejme, hranica produkčných možností

nebola dosiahnutá, a tak ich kríza spočiatku príliš nezasiahla.

Na vysvetlenie: predstavme si, že ťažíme ropu a zrazu zistíme, že metódami, ktoré máme k dispozícii, už viac ropu za primeranú cenu nevyťažíme. Začínáme hovoriť o „ropnom zlome“ či maximálnej novej produkcii. (Obyčajne za-
búdame dodať, že pri daných technológiách –
veď bez takéhoto dodatku to pôsobí dramatic-
kejšie – všakže?) Narazili sme prosto na hranicu
produkčných možností. Pokusy ťažiť viac ropu

by boli azda úspešné, no jej cenu by neúmerne zvýšili. Ak však zavedieme nové metódy ťažby (teda technologickú inováciu), zrazu môžeme ťažiť tam, kde sme predtým nemohli, redukuje-
me straty a pod. Ropy môžeme získať viac
a posúvame tak hranicu produkčných možností
produkcie ropy. Pravda, situáciu môžeme rie-
šiť aj tak, že technologickou inováciou znížime
spotrebu automobilov (napr. z 8 litrov na sto
kilometrov na 4). V tomto prípade zvyšujeme
výkon poskytovaný za rovnaké množstvo ➔

☞ vyťaženej ropy a posúvame tak hranicu produkčných možností nie na strane výroby ropy, ale dopravných služieb, ktoré nám automobil ponúka. Výsledok je v konečnom dôsledku analogický – veď v skutočnosti nás nezaujíma ropa, ale práve prejazdené kilometre.

Súmrak Abendlandu

Druhý proces, ktorý bol spúšťačom krízy a stagnácie, môžeme nazvať „**relatívny úpadok Západu**“: Západ jednoducho stratil monopol na moderné technológie a organizáciu výroby a spoločnosti, ktorý získal počas priemyselnej revolúcie. Západné metódy prevzali aj iné krajiny. Technologicky náročnejšie produkcie dokážu teraz zvládaj aj bývalé rozvojové krajiny, a to dokonca aj za zlomok európskej mzdy. Hlavný zdroj európskej výnimočnosti a európskeho bohatstva sa vytráca.

Tretí dlhodobým trendom je „**absolútny úpadok Západu**“. Ten môžeme charakterizovať viacerými faktormi. Zhoršili sa demografické parametre v západných krajinách: populácie

stárnú, a tak klesá skupina výrobcov i potenciálnych zákazníkov.

V rámci týchto populácií rastie percento sociálne odkázaných ľudí. Výdavky sociálneho systému predstavujú veľkú záťaž pre verejné financovanie a existencia dlhodobých príjemcov sociálnych dávok, ktorí nikdy nepracovali, produktívne obyvateľstvo demoralizuje.

Úniky do daňových rajov, úpadok vzdelania

Približne od roku 1980 vo väčšine vyspelých spoločností prebiehal proces rastu sociálnych rozdielov a plazivej oligarchizácie spoločnosti. Vznikla nová elita, ktorá využíva výhody globalizácie a môže ukladať svoje finančné prostriedky do tzv. daňových rajov – takže materské štáty sú zbavené možnosti ich zdaní. Kapitál sa dnes voľne presúva medzi krajinami, a to znamená, že vyhľadáva tie, v ktorých má najnižšie daňové, sociálne a ekologické náklady. Medzi štátmi sveta tak prebieha svojrázna súťaž v „pretekoch ku dnu“.

Degeneroval vzdelávací systém a poklesol záujem o získanie skutočnej náročnej kvalifikácie. Rastie počet študentov i absolventov s vysokoškolskými diplomami, no veľké počty priemernejších a podpriemerných poslucháčov (Gaussovu krivku rozloženia inteligencie v populácii neoklameme) len znižujú úroveň vyučovacieho procesu. Klesá záujem o matematiku, prírodné a technické vedy, teda odbory, na ktorých je založená súčasná technická civilizácia (a ktoré majú teraz boom v juhovýchodnej Ázii).

Realita je tvrdšia pre južnú Európu

Osobitné príčiny má pretrvávajúca kríza v južnej Európe. V tejto oblasti pôsobia ešte dva významné faktory navyše. A to nadmerná orientácia na turistický ruch a zavedenie spoločnej meny euro bez zmeny zaužívaných správania v zaobchádzaní s verejnými financiami.

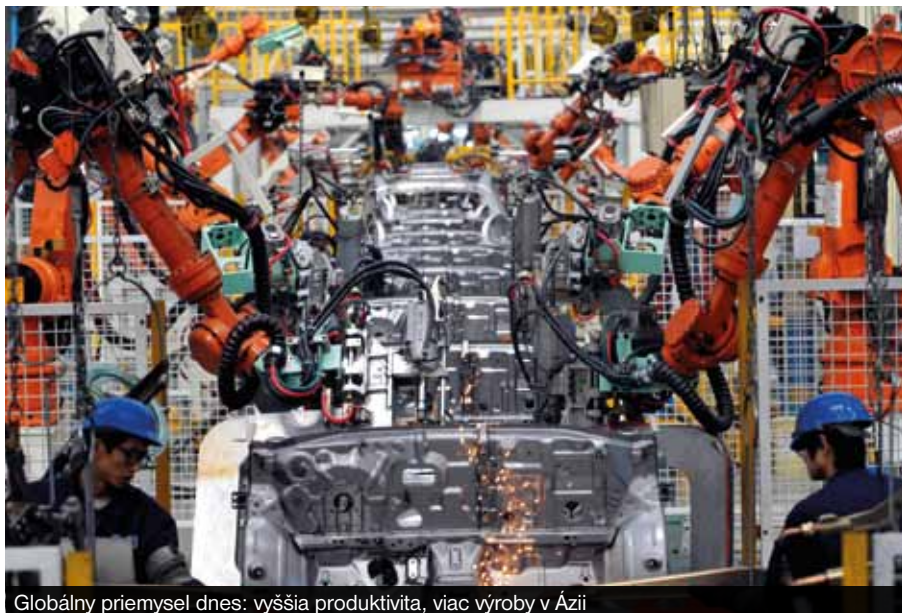
Krízu nezapríčinil rast dlhov – naopak, rastom dlhov sa zakrývalo, že konjunktúre došiel dych.

Veď v čase zhoršenia ekonomickej situácie prvé, na čom ľudia šetria, sú dovolenky; povedia si, že „jesť a obliekať sa musíme, no tento rok si prázdniny pri mori odpustíme“, čo napr. pre grécku a cyperskú ekonomiku môže znamenať skutočnú pohromu. Juhoeurópske krajiny mali, navyše, dlhodobý zvyk obnovovať v prípade potreby svoju konkurencieschopnosť na svetovom trhu a problém štátneho dlhu riešiť nie napr. kapitálovými investíciami, technologickými inováciami či obmedzením výdavkov, ale skôr infláciou a devalváciou vlastnej meny. O tieto nástroje prišli, no svoje podvedomé očakávania a spôsoby manipulácie s verejnými financiami v nových podmienkach zrejme zmenili len nedostatočne.

Liečiť chorobu, nie iba zvýšenú teplotu

Všetky spomínané „krízotvorné“ procesy sa spojili a vytvorili stav, ktorý sme zažívali posledné 4 roky. Zlou správou v danej súvislosti je, že koniec krízy nebude v európskych pomeroch znamenať nejaké automatické obnovenie konjunktúry a prosperity, pokiaľ nedôjde k zásadným zmenám v súčasných európskych spoločnostiach. A tieto zmeny musia nevyhnutne byť ciele riadené a iniciované.

Východiskom musí byť priznanie, že **kríza nebola v skutočnosti zapríčinená rastom dlhov**. Rast dlhov bol skôr dôsledkom už dlhšie prebiehajúcich krízových tendencií, ktoré sa

Globálny priemysel dnes: vyššia produktivita, viac výroby v Ázii

vlády snažili intuitívne potláčať rastom výdavkov, a tak aj zadlženia. Verejný dlh nebol sám osebe príčinou krízy, ale jej sprievodným znakom. Prostým volaním po necielenom šetrení a znižovaní verejného dlhu príčiny krízy neodstránime. Je nevyhnutné **sústrediť pozornosť na vedu, výskum a techniku** a docieľiť výrazný rast prostriedkov na ne vynakladaných. Tento rast musí byť reálne v násobkoch – nie v percentách. Inšpirovať sa treba Japonskom, Južnou Kóreou a Singapurom. Technologické inovácie zdvihnú hranicu produkčných možností a tiež vytvoria úplne nové kategórie výrobkov, ktoré budú pre spotrebiteľov zaujímavé.

Od 80. rokov prebieha oligarchizácia spoločnosti, pričom majetná elita považuje daňové úniky za normu.

Pojem **šetrenie** preto **treba chápať v novom význame** – nie ako „škrtenie“ verejných výdavkov, ale najmä ich preorientovanie zo spotreby a sociálnej redistribúcie na investície do technologických inovácií, školstva, vedy a infraštruktúry.

Potrebujeme tiež **reformovať stredné a vysoké školstvo**. Je nutné dosiahnuť obnovenie disciplíny a náročnosti stredných škôl. Vzdelávanie v technických disciplínach opäť musí získať na prestíži a stať sa „in“. K tomu musí prispieť aj spolupráca so subjektmi v oblasti médií a masovej kultúry. V prípade vysokých škôl sa musí obnoviť ich exkluzivita. Aj v ich prípade sa dôraz musí začať klásť na prírodovedné a technické odbory. Spoločnosť, kde každý chce byť vizážistom, manažérom alebo masmediálnym poradcom, nemôže prosperovať. Zlé zloženie pracovnej sily z pohľadu kvalifikácie (orientácia

na služby a verejnú správu) podstatným spôsobom prispelo k úpadku Grécka a iných juhoeurópskych štátov.

Reformy v prospech budúcnosti Sociálne systémy musia prejsť reformou.

Jednotlivcov by mali stimulovať k zaradeniu sa do pracovného procesu, pokiaľ sú toho fyzicky a mentálne schopní. Nie je možné tolerovať to, že existujú jednotlivci (ale i rodiny a celé komunity), ktorí celý život vlastne nikdy nepracovali a spoločnosti nijako neprispievajú.

Štáty musia zaviesť **rozumnú pronatalitnú politiku**, ktorá by stimulovala vzdelané stredné vrstvy k tomu, aby zakladali rodiny a zabezpečovali tak biologické pokračovanie svojich národov. Kultúra, ktorá nemá svojich biologických

nositeľov, je odsúdená na zánik. Túto otázku už treba odtabuizovať.

Úpadok Západu v absolútnom vyjadrení spôsobujú demografické a sociálne faktory.

Je nutné **obmedziť daňové úniky**. Predovšetkým treba využiť kolektívny potenciál Európskej únie na to, aby bolo možné primäť tzv. daňové raje k zmene politiky a pravidiel. Existencia globálneho finančného trhu si vyžaduje globálnu politickú reguláciu.

Dlhodobu by sme mali dospieť aj k **celosvetovej dohode o sociálnych a ekologických podmienkach práce a podnikania**. Inak hrozí, že vyspelé štáty s pomerne prísnyim zákonomdarstvom v tejto oblasti budú neúspešné v konkurencii so štátmi, ktoré sú menej ohľaduplné voči životnému prostrediu a vlastným pracujúcim. EÚ by tak bola „fahaná dole“ konkurenčným tlakom k nižším štandardom.

Vidíme teda, že skutočné príčiny súčasnej nie najlepšej ekonomickej a spoločenskej situácie nie sú všeobecne rozpoznané a nie sú ani predmetom skutočnej verejnej diskusie. Tento stav by sa mal zmeniť, pretože len po jasnom pochopení príčin možno dospieť ku skutočným riešeniam. Veď naša situácia nie je nejako osudovo predurčená a ani beznádejná. Sme však povinní nájsť vhodné nástroje a metódy na jej zlepšenie a dôslednou a aktívnou politikou ich uviesť do života.

Daniel Šmihula

Titulky a medzititulky redakcia;
foto: TASR.

Na predchádzajúcej dvojstrane je reprodukcia diela Genesis Franka Jalsšovského.

Tlak na daňové raje

Aby EÚ obmedzila daňové úniky, mala by svojou váhou primäť daňové raje k zmene ich politiky. Niektoré z nich sa nachádzajú aj priamo v Únii a v Európe – Cyprus, Luxembursko, Lichtenštajnsko, San Marino, Monako, ostrov Man a Normandské ostrovy spojené so Spojeným kráľovstvom. Viacero ďalších predstavujú britské zámorské územia – napr. Bermudy, Britské Panenské ostrovy, Kajmanské ostrovy. Ochota Veľkej Británie spolupracovať je teda kľúčová.

Tlak musí byť vyvinutý aj na štáty a územia bez politických väzieb na EÚ a jej členské štáty – ako sú Singapur, Bahamy, Panama a aj niektoré územia v rámci USA – pretože inak by došlo len k presunu finančných prostriedkov do zvyšných lokalít, na ktoré nemá EÚ efektívny vplyv.

Úskalia merania HDP

Diagnostika ekonomického zdravia chudobných krajín je vždy s otáznikom

Rozpočty rozvojovej pomoci ani v dobrých časoch neprekypujú peniazmi. Vlády a darcovia musia prijímať rozhodnutia, kam nasmerovať obmedzené prostriedky. Podľa čoho určia, ktoré krajiny by mali dostať lacné úvery alebo vakcíny a ktoré sú na tom lepšie?

Odpoveď čiastočne závisí od toho, ako meriame rast a zlepšovanie životov ľudí. Jedným z ukazovateľov je tradične HDP na obyvateľa – hodnota tovaru a služieb vytvorených v určitej krajine za rok vydelená počtom jej obyvateľov. V najchudobnejších krajinách však môže byť HDP ako indikátor nepresný, čo znepokojuje nielen tvorcov politiky alebo ľudí ako ja, ktorí čítajú množstvo reportov Svetovej banky, ale aj každého, kto chce používať štatistiku ako podklad pre rozhodovanie o pomoci tým najchudobnejším.

Rôzne metodiky pre HDP vedú k výrazne rozdielnym údajom o raste či poklese.

Už dlho som presvedčený, že HDP nevystihuje úplne ani rast v bohatých krajinách, kde je jeho meranie sofistikované, pretože len veľmi ťažko možno porovnávať spotrebné koše z rôznych časových období. Napríklad v Spojených štátoch bola viacdielna encyklopédia v roku 1960 drahá, ale pre rodiny s deťmi pasúcimi po vedomostiach mala obrovskú hodnotu. (Hovorím z vlastnej skúsenosti, pretože som strávil veľa hodín nad mnohozväzkovou World Book Encyclopediou, ktorú rodičia kúpili mne a sestre.) Dnes majú deti vďaka internetu prístup k oveľa väčšiemu množstvu informácií zadarmo. Ako zarátate toto do HDP?

Zlé subsaharské čísla

Problémy s výpočtom HDP sú obzvlášť akútne v subsaharskej Afrike – pre slabé národné štatistické úrady a historickú zaujatosť, ktoré

skresľujú kľúčové merania. Mortena Jervena, docenta na kanadskej Univerzite Simona Frasera, natoľko znepokojovali možné problémy v národnej štatistike Zambie, že plné štyri roky skúmal, ako africké krajiny získavajú dáta a na aké ťažkosti narážajú, keď tieto dáta pretavujú do odhadov HDP. Jeho nová kniha s názvom *Poor Numbers: How We Are Misled by African Development Statistics and What to Do about It* (Zlé čísla: Ako nás africká rozvojová štatistika uvádza do omylu a čo s tým) prináša silné argumenty na podporu tvrdenia, že mnohé merania HDP, ktoré sme pokladali za presné, zďaleka presné nie sú.

M. Jerven uvádza, že mnoho afrických štátov má problémy s meraním relatívne veľkého segmentu hospodárenia pre vlastnú potrebu a nezaznamenananej ekonomickej aktivity. Ako

zohľadníte produkciu farmára, ktorý si vypesťuje potraviny a aj ich skonzumuje? Ak sa farmárčenie pre vlastnú potrebu systematicky podceňuje, potom to, čo vyzerá ako rast, môže byť sčasti jednoduchým presunom od hospodárenia pre vlastnú potrebu k niečomu, čo sa štatisticky ľahšie podchyťáva.

S údajmi o HDP chudobných krajín sú aj ďalšie problémy. Mnoho štátov v subsaharskej Afrike napríklad neaktualizuje svoje údaje dostatočne často, takže ich čísla o HDP nemusia podchytiť veľké a rýchlo rastúce ekonomické sektory, ako sú mobilné telefóny. Keď Ghana pred pár rokmi aktualizovala svoje údaje, vyskočilo jej HDP o 60 % nahor. Mnoho ľudí pritom nechápalo, že je to len štatistická anomália a nie reálna zmena životnej úrovne Ghančanov.

Koľko vzorcov, toľko HDP

Navýše, existuje hneď niekoľko spôsobov, ako počítať HDP, a tieto spôsoby môžu viesť k výrazne odlišným výsledkom. Jerven spomína

tri: Svetové rozvojové ukazovatele publikované Svetovou bankou (ide o zďaleka najčastejšie používaný súbor dát), ďalej Svetovú tabuľku Pensylvánskej univerzity (Penn World Table) a Maddisonov projekt pri Groningenskej univerzite, ktorého základom je dielo zosnulého ekonóma Angusa Maddisona.

Tieto zdroje vychádzajú z rovnakých základných dát, ale modifikujú ich odlišnými spôsobmi, aby zohľadnili infláciu a ďalšie faktory. V dôsledku toho sa u nich poradie ekonomík rôznych krajín môže veľmi líšiť. Libéria je z hľadiska HDP druhou najchudobnejšou, siedmou najchudobnejšou alebo tiež dvadsiatou druhou najchudobnejšou krajinou subsaharskej Afriky – podľa toho, ktorej autorite dáte prednosť.

A nelíši sa len relatívne poradie jednotlivých ekonomík. Niekedy jeden zdroj ukazuje, že určitá ekonomika vzrástla o niekoľko percentuálnych bodov, zatiaľ čo podľa iného zdroja znamenala ekonomika toho istého štátu v rovnakom časovom období pokles.

Metódy, indexy a pohľad zhora

M. Jerven na základe týchto nezrovnalostí tvrdí, že nemôžeme s istotou vedieť, či je HDP jednej chudobnej krajiny vyšší ako HDP inej krajiny a že by sme nemali len z HDP vyvodzovať, aká hospodárska politika povedie k rastu.

Znamená to, že naozaj nevieme nič o tom, čo funguje (a čo nefunguje) v oblasti rozvoja? Vôbec nie. Vedci už dlho používajú na zber dát metódy typu periodických prieskumov v domácnostiach. Napríklad demografický a zdravotnícky prieskum v pravidelných intervaloch zisťuje údaje typu miera úmrtnosti detí a matiek.

Štatistiky afrických štátov skresľuje o. i. nepodchytené subsistenčné poľnohospodárstvo.

Ekonómovia okrem toho používajú úplne nové metódy, ako je satelitné mapovanie svetelných zdrojov, a potom z nich vyvodzujú odhady hospodárskeho rastu. Tieto metódy síce nie sú dokonalé, ale zároveň nie sú náchylné na rovnaké problémy ako HDP.

Ďalšie metódy merania celkovej životnej úrovne v určitej krajine sú podobne nedokonalé; aj tak však predstavujú dodatočné spôsoby, ako získať predstavu o miere chudoby. Jedna

Bill Gates vedie s manželkou Melindou nadáciu zameranú na boj s chudobou a na podporu vzdelávania.

z nich nesie názov Index ľudského rozvoja a využíva okrem HDP aj štatistické údaje o zdraví a vzdelaní. Iná sa volá Multidimenzionálny index chudoby a používa desať ukazovateľov vrátane výživy, stavu kanalizácie alebo prístupu k palivu

na varenie a k vode. A používaním takzvanej parity kúpnej sily, ktorá meria cenu zhodného koša tovarov a služieb v rôznych krajinách, môžu ekonómovia upravovať HDP tak, aby získali výstižnejší obrázok o životnej úrovni.

Lepšie štatistiky pre lepšie opatrenia

Považujem za zrejмый fakt, že je potrebné vyčleňiť väčšie prostriedky na získavanie správnych základných údajov o HDP. M. Jerven požaduje, aby väčšiu podporu dostali národné štatistické úrady z celej Afriky, aby mohli získavať a zverejňovať aktuálnejšie a presnejšie údaje. Darcovské vlády a medzinárodné organizácie, ako je Svetová banka, musia robiť viac pre to, aby pomohli africkým inštitúciám vytvárať ucelenejší obrázok o ich ekonomikách. A africkí politici musia dôslednejšie vyžadovať kvalitnejšie štatistiky a využívať ich na informované rozhodnutia. Som veľkým zástancom investícií do zdravia a rozvoja po celom svete. Čím lepšie budeme mať nástroje na meranie pokroku, tým lepšie dokážeme zabezpečiť, aby sa tieto investície dostali k ľuďom, ktorí ich najviac potrebujú.

Bill Gates

© Project Syndicate

Titulky a medzititulky redakcia, obrázky SXC a TASR.

V novom výpočte HDP pre USA kreativita zaváži viac

Metóda merania podľa štandardu UNSNA zväčší americký hrubý domáci produkt o 3 %, a to aj spätne.

V USA zavádzajú nový spôsob merania HDP – najnovšie sa doň majú zarátovať napríklad aj výdavky na vedu a výskum či licenčné poplatky za hollywoodske filmy. Zahnutie nových

odvetví do HDP má lepšie odzrkadľovať realitu 21. storočia. „Ide o najväčšiu aktualizáciu metódy výpočtu HDP od začlenenia počítačového softvéru v roku 1999,“ povedal Brent Moulton z amerického Úradu ekonomických analýz (BEA). „Tieto zmeny implementujeme so spätnou platnosťou až do roku 1929. Takže sa dá povedať, že prepisujeme ekonomickú históriu,“ dodal.

Zmeny ovplyvnia veľa – od pohľadu na HDP v jednotlivých štátoch únie až po mieru inflácie.

Ekonómovia budú musieť prehodnotiť veľa údajov – od ziskovosti firiem až po hybné sily ekonomického rastu. USA sa prijatím zmien stávajú prvou krajinou, ktorá vypočítava HDP podľa nového medzinárodného štandardu OSN známyho ako UNSNA.

V súčasnosti sa napríklad tržby za predaj iPádov od Apple do HDP zarátávajú, náklady na výskum súvisiaci s vývojom prístroja však nie. Na konto faktu, že výskum sa bude chápať ako investícia, sa objem americkej ekonomiky zvýši približne o 2 %. Zväčší sa HDP štátov, v ktorých sa realizuje vojenský výskum – napríklad Nového Mexika o 10 % a Marylandu o 6 %. Autorské kreatívne diela zväčšia ekonomiku USA o pol percenta. Z toho asi tretina pripadá na filmy, tretina na televízne programy a zvyšok na ostatné umelecké žánre.

Podľa riaditeľa BEA Steva Landefeldu revízia príliš nezmení celkový profil ekonomiky a procesov, ktorými prechádzala v ostatných rokoch. „Nehľadal by som nijaké zásadné zmeny v trendoch alebo cykloch,“ povedal. Zmeny sa začnú aplikovať v júli; americký HDP za rok 2012 sa vďaka nim zväčší o vyše 470 miliárd USD. Podľa súčasných predbežných údajov dosiahol 15,66 bilióna USD.

TA

Obrázok: Tatrafilm

Filmy, TV programy a ďalšie diela pridávajú americkej ekonomike 0,5 % objemu.

Piliere úspešného biznisu

Siedme pokračovanie úspešnej konferencie o biznise a networkingu Biznis Fórum 2013 sa uskutočnilo na Zochovej chate pri Modre.

Stratégia a riadenie firmy; obchod a marketing; riadenie ľudských zdrojov – Biznis Fórum 2013 sa zameralo práve na tieto tri piliere úspešného biznisu.

V dnešnej dobe, v situácii, kde akoby všetko, čo súvisí s podnikaním, ekonomickým rastom a prosperitou, stálo na krehkých nohách, pokúsila sa hlavná organizátorka podujatia Mária Ovčiariková z personálno-poradenskej spoločnosti Sofisol spolu s kolegyňou Hedou Chatrnuch a spolupracujúcimi spoločnosťami M. C. Triton Slovakia a Quick ´n´Smart Solutions ponúknuť

Václav Novák (M. L. Moran), Luděk Pfeifer (M. C. Triton) a moderátorka Mária Rusková

Ak má manažér víziu, dost informácií a pozná zákonitosti vývoja firmy – potom má kľúč k úspechu.

manažérom a podnikateľom novú motiváciu do ich biznisu. Ukázal im úspech tých, ktorí svoje podnikanie postavili na troch pilieroch – premyslenej, ale stále flexibilnej stratégii, rozvíjajúcom sa obchode podporovanom „nemlčiacim“ marketingom a v neposlednom rade na neustálym raste a rozvoji kvalitných ľudských zdrojov.

Manažment a stratégia

O tom, že prvý pilier „Stratégia a riadenie spoločnosti“ nie je živelná cesta, ale premyslený scenár, presvedčil svojim prejavom

a skúsenosťami Václav Novák, predseda predstavenstva M. L. Moran, a. s., ktorý sa venuje predovšetkým krízovému manažmentu. Jeho príspevok „Strategie není nukleární medicína“ umocnil presvedčenie, že pokiaľ má manažér dostatok informácií, vie, kam smeruje, pozná štádiá vývoja firmy a tzv. „V“ koncept redukcie a rastu, dokáže svoj biznis dotiahnuť k úspešnému cieľu.

Obchod a marketing

„Úspech v obchode“ – to bol názov príspevku aj príklad obchodníckeho a manažérského úspechu a skúseností Miroslava Pachera, člena predstavenstva a viceprezidenta pre obchod Allianz – Slovenskej poisťovne.

Byť úspešným manažérom obchodu nie je len o tom, či ním chceme byť, ale aj o tom, či vytvárame a dokážeme využiť príležitosti na rast biznisu. No zároveň aj o naplňovaní očakávaní, ktoré sú na lídra kladené, a o cielenom zameraní sa na kvalitu a zapájanie zamestnancov do reťazca úspechu v službách.

Marketingu ako „bitke vnemov, nie produktov“ sa venoval p. Marek Pajtaš, výkonný riaditeľ Lowe GGK. Práve vnemy prevážujú pri našom rozhodovaní sa pre produkt, a preto ich dobrý marketing využíva.

Ľudské zdroje

„Priebeh o ľudoch Poisťovne Poštovej banky“ hovorí o vzájomnom rešpekte, sebadisciplíne, sebakontrola a vzájomnej dôvere, ako aj o ďalších princípoch otvorenej a priateľskej firemnej kultúry, ktorá v Poisťovni Poštovej banky pomáha zvyšovať výkon a kvalitu poskytovaných služieb. Jej generálna riaditeľka Alexandra Pavlovičová svojím prejavom nenechala nikoho na pochybách, že ak je podpora takto orientovanej firemnej kultúry vedená „zhora“ a do firmy sú vyberaní zamestnanci kompatibilní s takouto kultúrou, úspech sa musí dostaviť.

Hlavným mediálnym partnerom Biznis Fóra 2013 bol časopis Goodwill.

Ceny AFISP – víťazi v kategóriách

Kategória	Sektor	Spoločnosť	Preberajúci
Najlepší samostatný finančný agent	Poistenie alebo zaistenie	OVB Allfinanz Slovensko, a. s.	Jaroslav Vonkomer, predseda predstavenstva
Najlepší samostatný finančný agent	Kapitálový trh	Partners Group SK, s. r. o.	Juraj Juras, generálny riaditeľ
Najlepší samostatný finančný agent	Poskytovanie úverov	Fincentrum, a. s.	Milan Repka, predseda predstavenstva
Mimoriadna cena		Union ZP – za projekt „Zdravá firma roka“	Tibor Bôrik, poradca generálneho riaditeľa

Zuzana Cyprichová, riaditeľka podpory predaja a vzdelávania pre exkluzívnu sieť UNIQA poisťovňa, a. s., uzavrela odbornú časť konferencie príspevkom „Vedomý život, cesta k radosti a sebanaplneniu“.

Tradičnou súčasťou Biznis Fóra bolo odovzdávanie cien Asociácie finančných sprostredkovateľov a finančných poradcov AFISP za rok 2012 (víťazov uvádzame v tabuľke).

**Mária Rusková,
Quick ´n´Smart Solutions**

innovmat

Moderné materiály do praxe

Konkurencieschopnosť podnikateľov často závisí na ich schopnostiach využiť najnovšie technologické riešenia a inovácie v praxi, a tak predbehnúť konkurenciu.

Technologický rozvoj však napreduje míľovými krokmi a nie je jednoduché popri realizácii obchodných projektov sledovať aj všetky novinky na trhu. A práve tu prichádza na pomoc technologicky orientovaným firmám, ale nielen im, platforma vybudovaná s finančnou podporou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu cezhraničnej spolupráce SK – AT 2007 – 2013 v projekte s názvom INNOVMAT.

Pred dvoma rokmi sa partneri zo Slovenska a Rakúska rozhodli podporiť v regióne Bratislava – Viedeň s vysokým inovačným potenciálom transfer technológií zameraný na využívanie progresívnych materiálov v praxi. Dva roky uplynuli ako voda a dnes pri príležitosti ukončenia projektu zástupcovia všetkých partnerov v projekte spoločne konštatujú, že sa podarilo naplniť všetky projektové zámery.

Cieľom projektu bolo ponúknuť záujemcom riešenie ich problémov v spolupráci s odborníkmi na materiálový výskum – kde vhodný expert bezodplatne pomôže pri riešení materiálových problémov. Vybudovaný systém „Expertise“ vám umožní nájsť a osloviť naslovovzatých

odborníkov z vybranej oblasti, ktorí vám pomôžu pri zodpovedaní vašich otázok. Taktiež tu nájdete množstvo informácií o súčasných vývojových trendoch v jednotlivých materiálových oblastiach s odkazom na odborné akcie, semináre a workshopy, ktoré sa venujú uvedeným témam.

Súčasnou projektových aktivít bolo aj zorganizovanie dvoch akcií so zameraním na B2B a B2R&D, pričom jedna sa konala v Bratislave, druhá vo Viedni. Ich cieľom bolo nielen ponúknuť spoluprácu medzi podnikateľmi navzájom, ale hlavne prepojenie na vedecko-výskumnú základňu, a to aj na cezhraničnom princípe. Veľmi nás potešilo, že na základe vyššie

uvedených aktivít vzniklo 6 reálnych cezhraničných konzorcií, ktoré riešia konkrétne zadania. Inovačný potenciál v tomto regióne je skutočne mimoriadny a pre záujemcov ponúka celý rad možností cielej spolupráce.

A práve spolupráca na báze korektných vzťahov je mimoriadne dôležitá, pretože len riadne pripravená spolupráca v zmysle zaužívaných pravidiel a so zámerom dosiahnuť vzájomné benefity môže priniesť očakávané ovocie. Aj pre túto oblasť pripravili projektoví manažéri „sprievodcu“ touto zložitou problematikou vo forme príručky „Koooperácia vo výskume a vývoji“. V tejto príručke, ktorá bola vydaná v nemeckom, slovenskom, ale aj anglickom jazyku, nájdete širokú škálu odporúčaní a odvolávok na zaužívanú prax, ako aj aktuálnu legislatívu vzťahujúcu sa na túto oblasť. Príručka bola vydaná vo forme brožúry, ale je k dispozícii aj v elektronickej forme.

Prepojenie výskumno-vývojovej platformy s praxou sa osvedčilo aj v projekte, nakoľko popri Technickej univerzite Viedne, Slovenskej akadémii vied a Slovenskej technickej univerzite sa na projekte zúčastnili aj zástupcovia podnikateľov, Rakúska hospodárska komora a Slovenská obchodná a priemyselná komora Bratislava. Všetci projektoví partneri sa zhodli, že potenciál medziregionálnej spolupráce v oblasti využívania nových materiálov v praxi je rozhodne témou na pokračovanie spolupráce aj po ukončení projektu.

Aj preto vybudovaná elektronickej platforma, ako aj služby v rámci nej budú pokračovať aj po oficiálnom skončení projektu. Webová stránka platformy www.innovmat.eu vám teda poskytne okrem prehľadu uskutočnených aktivít aj ponuku ďalších pripravovaných akcií, ako aj kontakty na všetkých projektových partnerov, na ktorých sa môžete s dôverou obrátiť.

Ing. Juraj Majtán

Bratislavská regionálna komora SOPK

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

Program zur grenzüberschreitenden Zusammenarbeit SLOWAKEI - ÖSTERREICH 2007-2013
Program cezhraničnej spolupráce SLOVENSKÁ REPUBLIKA - RAKÚSKO 2007-2013

Fakturačné pravidlá podľa novely zákona o DPH

Povinné zákonné náležitosti pri vyhotovovaní faktúr po novom

Od 1. 1. 2013 platí legislatíva harmonizovaná so smernicou EÚ pre oblasť DPH a fakturácie.

Národná rada SR schválila 26. 7. 2012 novelu zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), ktorou boli okrem iných zmien zavedené nové pravidlá fakturácie s účinnosťou od 1. 1. 2013. Dôvodom týchto zmien bola povinnosť členských štátov EÚ vráťane SR prebrať k stanovenému dátumu do zákonov upravujúcich daň z pridanej hodnoty smernicu Rady 2010/45/EÚ z 13. 7. 2010, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme DPH, pokiaľ ide o pravidlá fakturácie. Hlavným zámerom zmien bolo zabezpečiť najmä lepšiu kontrolu daní, jednotné zaobchádzanie s cezhraničnými a vnútroštátnymi transakciami a rozšírenie elektronickej fakturácie.

Posilnenie postavenia elektronických faktúr

Ustanovenia § 71 až 76 zákona o DPH upravujúce povinné zákonné náležitosti pri vyhotovovaní faktúr boli predmetnou novelou zmenené v celom pôvodnom rozsahu. Za účelom dosiahnutia rovnakého zaobchádzania s papierovými a elektronickými faktúrami dochádza k posilneniu postavenia elektronických faktúr na plnohodnotný daňový doklad. V zmysle § 71 ods. 1 písm. b) zákona o DPH sa elektronickou faktúrou rozumie faktúra, ktorá obsahuje údaje podľa § 74 cit. zák. a je vydaná a prijatá v akejkoľvek elektronickej forme.

Zámerom zmien sú aj lepšia kontrola daní a podpora elektronickej fakturácie.

Zároveň dôležitou zákonnou podmienkou pre používanie elektronických faktúr je, že elektronickú faktúru možno vydať len so súhlasom príjemcu tovaru alebo služby. Súhlas príjemcu sa vyžaduje z dôvodu odlišných technológií používaných dodávateľom a príjemcom pre zasielanie a prijatie faktúry. Od 1. 1. 2013 je

zdaniteľná osoba povinná podľa § 71 ods. 3 zákona o DPH zabezpečiť vierohodnosť pôvodu, neporušenosť obsahu a čitateľnosť faktúry od jej vydania až do konca obdobia na uchovávanie faktúry, a to bez ohľadu na to, či bola vystavená v elektronickej alebo papierovej forme. Povinným obdobím uchovávania faktúr je spravidla desať rokov.

Garancia zachovania pôvodu a obsahu faktúry

Pod zabezpečením vierohodnosti pôvodu faktúry sa rozumie potvrdenie totožnosti dodávateľa tovaru, resp. služby alebo osoby, ktorá v mene dodávateľa vyhotovila faktúru. Neporušenosť obsahu faktúry znamená, že jej obsah nesmie byť zmenený. Za zásah do obsahu faktúry sa však nepovažuje zmena elektronickej formy pri konvertovaní elektronickej faktúry, napríklad pre potreby jej uchovávania. Spôsob uchovávania elektronických faktúr je povolený v elektronickej forme alebo tiež ich konvertovaním do papierovej formy. Zákon o DPH oprávňuje daňový úrad v prípade kontroly vyžadovať od zdaniteľnej osoby prístup k faktúram uchovávaným elektronicke, a to vrátane ich sťahovania a používania.

Novelizované znenie zákona o DPH vymenúva i konkrétne spôsoby, ktorými môže platiteľ DPH

zabezpečiť vierohodnosť faktúr, ako napr. kontrolnými mechanizmami podnikových procesov, ktoré spoľahlivo zabezpečia priraditeľnosť faktúry k dokumentom súvisiacim s dodaním tovaru alebo služby. Zároveň sa zdaniteľným osobám umožňuje vybrať si aj iné spôsoby a technológie zabezpečenia vierohodnosti, pokiaľ splnia stanovený účel.

Firma musí zabezpečiť neporušenosť obsahu a čitateľnosť faktúry počas jej uchovávania.

Dôvodová správa k novele zákona o DPH vymenúva ako jeden z príkladov takýchto kontrolných mechanizmov párovanie podporných dokumentov s faktúrou tak, aby z nich bolo zrejmé, že údaje uvedené na faktúre sú rovnaké ako na podporných dokumentoch prináležiacich k dodávke tovaru alebo služby. U dodávateľa by faktúra mala byť pripojená napr. k objednávke, potvrdeniu o vydaní tovaru, jeho preprave a k príjmu platby, u príjemcu by zase mala byť spojená s potvrdením o schválení objednávky, s dodacím listom, potvrdením o úhrade platby, prijímať tovar do skladu.

Zjednodušená faktúra

Zákon o DPH vymedzuje, za akých podmienok môže byť použitá tzv. zjednodušená faktúra a súhrnná faktúra. Zjednodušená faktúra nemusí obsahovať identifikačné údaje o príjemcovi tovaru alebo služby a ani jednotkovú cenu bez dane. Zjednodušenou faktúrou sa rozumie:

- doklad za tovar alebo službu, ktorých cena spolu s daňou neprevyšuje sumu 100 eur,
- doklad vyhotovený elektronickou registračnou pokladnicou, ak cena tovaru alebo služby vrátane dane uhradená v hotovosti neprevyšuje sumu 1 000 eur, alebo v prípade uhradenia platobnou kartou, prípadne inými platobnými prostriedkami nahrádzajúcimi hotovosť neprevyšuje cena spolu s daňou sumu 1 600 eur.

Zároveň sa zakazuje vyhotoviť zjednodušenú faktúru v prípade, ak ide o dodanie tovaru alebo služby s miestom dodania v inom členskom štáte, o zásielkový predaj tovaru alebo dodanie tovaru s oslobodením od dane podľa § 43 zákona o DPH.

Novinkou v súvislosti s obsahom faktúr je povinnosť uvádzať na nich namiesto odkazov na konkrétne paragrafy zákona o DPH alebo články smernice o DPH, slovné opisy v prípadoch presne vymedzených zákonom o DPH takto: „dodanie je oslobodené od dane“, „vyhotovenie faktúry odberateľom“, „prenesenie daňovej povinnosti“, „úprava zdaňovania prírážky – cestovné kancelárie“, „úprava zdaňovania prírážky – použitý tovar“ a pod.

Súhrnná faktúra

V prípade, ak sa medzi dodávateľom a odberateľom uskutočňuje viac samostatných dodaní tovaru alebo služby, nie je potrebné fakturovať „každú dodávku“ samostatne, ale je možné využiť inštitút súhrnnej faktúry. Súhrnnú faktúru možno vystaviť najviac za obdobie kalendárneho mesiaca, ak počas neho bolo poskytnutých viac samostatných dodaní tovaru alebo služby alebo viac platieb prijatých pred dodaním tovaru alebo služby. Všeobecná pätnásťdňová lehota na vyhotovenie faktúry sa pri súhrnnej faktúre počíta od skončenia kalendárneho mesiaca, za ktorý sa vystavuje.

JUDr. Katarína Bystrická
Právne centrum, s. r. o.
Ilustračné obrázky: **SXC**

Management
LIVE

KONFERENCIA
2013

in form

ZAOSTRENÉ
NA INOVÁCIE

05. 06. 2013, Bratislava | www.informslovakia.sk

Generálny partner:

Vema

Hlavný partner:

SNAZY BEE

Partner:

atradius **CRIP**

Mediálni partneri:

azet **zive** **ELTA**

INFOWARE **PC REVUE** **Business**

education **konferencie** **database konferencií**

GoodWILL **PP** **IFUTURE**

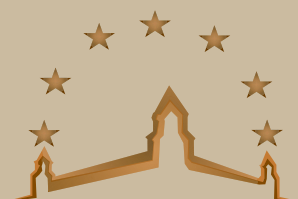
magazine **FOCUS.sk**

instore **photo.sk**

REPORT **Zoznam.sk**

Prežite tri dni plné inšpirácie, zdieľajte skúsenosti z podnikania, nadväzujte nové obchodné kontakty a zažite úspech!

EURÓPSKY DEŇ
PODNIKATELIEK A MANAŽÉROK

Dátum: 16. – 18. máj 2013

otvorenie konferencie: 16. máj 2013 (štvrtok)
konferencia: 17. máj 2013 (piatok)
sprievodný program: 18. máj 2013 (sobota)

Záštita: Silvia Gašparovičová, prvá dáma Slovenskej republiky
Renáta Zmajkovičová, podpredsedníčka Národnej rady Slovenskej republiky
Tatiana Rosová, starostka mestskej časti Bratislava - Staré Mesto

Organizátor: TOP Centrum podnikateliek

Spolupráca: Svetová asociácia podnikateliek (FCEM)
Informačná kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku
Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

www.podnikatelka-tcp.sk

NAŠI PARTNERI:

Lepšie podnikateľské prostredie pre Slovensko

Zmeny žiadajú živnostníci aj zamestnávateľia; vláda im sľubuje reformy a debyrokratizáciu.

Ministerstvo financií SR nedávno informovalo o pripravovaných opatreniach, ktoré smerujú k zlepšeniu podnikateľského prostredia. V tomto smere sa zameria najmä na posilnenie transparentnosti a zníženie administratívneho zaťaženia.

Ústretovú komunikáciu vlády SR so zamestnávateľmi, reformné úsilie v oblasti školstva aj záväzok postupne konsolidovať verejné financie následne ocenila Republiková únia zamestnávateľov (RÚZ), ktorá má eminentný záujem na trvalom zlepšení podnikateľského prostredia. Napriek tomu konštatovala, že uplynulý rok sa niesol v znamení jeho zhoršenia. To možno pripísať tak hospodárskej recesii, ako aj súboru legislatívnych zmien.

Rovnako Slovenský živnostenský zväz (SŽZ) vyjadril znepokojenie nad stavom podnikateľského prostredia a vyzval vládu a parlament na prijatie účinných opatrení, ktoré by viedli k náprave.

Kameňom úrazu je byrokracia

Prezident SŽZ Stanislav Čížmarík konštatoval, že situácia živnostníkov sa stále nezlepšuje, pričom kríza ešte viac prehĺbuje problémy malých podnikateľov. Upozornil, že malé podniky majú kľúčový význam pre budúci vývoj, ale stále narážajú na obrovské byrokratické prekážky. Posilnenie ekonomiky Slovenska vidí v rozvoji malých firiem a podpore legálneho podnikania.

Pripravení na spoluprácu

Delegáti nedávneho snemu SŽZ adresovali vláde a poslancom výzvu, v ktorej navrhujú konkrétne riešenia. Nezaplatenie faktúr podnikateľskými subjektmi musí byť podľa nich zo zákona trestným činom. Navrhujú limit pre podiel malých podnikov na zákazkách hrađených z verejných financií určiť na 30 %, ako je to bežné v krajinách Európy, a takisto chcú obmedziť čiernu prácu.

Aj na aprilovom sneme RÚZ prezident únie Marián Jusko prisľúbil, že organizácia bude pokračovať v analyzovaní a vyhodnocovaní podnikateľskej legislatívy a chce sa podieľať na tvorbe a realizácii hospodárskej politiky štátu. Pritom bude spolupracovať s ďalšími podnikateľskými združeniami.

Čiastočným riešením je elektronizácia

Ministerstvo financií SR v Národnom programe reforiem 2013 uviedlo hneď niekoľko zlepšení s dosahom na podnikateľské prostredie. Má sa o. i. umožniť vydávanie elektronických výpisov z listu vlastníctva a zabezpečiť rozšírenie obsahu katastra o údaje o cenách nehnuteľností uvádzaných vo verejných a iných listinách predložených na zápis do katastra.

Vláda okrem toho zjednoduší administratívu výkazníctva podnikov vytvorením komplexného portálového riešenia na elektronické hlásenie všetkých vyžadovaných náležitostí. Proces registrácie majetku má byť lacnejší a rýchlejší vďaka zjednodušeniu jednotlivých úkonov.

Kvalita zákonov

Dobudovaním analytických kapacít sa má zlepšiť kvalita predkladaných zákonov, pričom vláda

zreviduje aj existujúcu legislatívu. Prehodnotia sa transpozície vybraných európskych právnych aktov s cieľom znížiť administratívne zaťaženie vyplývajúce z európskej legislatívy. Ministerstvo hospodárstva SR okrem toho spustí verejne dostupný portál pre nahlasovanie duplicitných informačných povinností vyplývajúcich podnikateľom z legislatívy.

Podpora zatiaľ viac verbálna

Združenie podnikateľov Slovenska (ZPS) podľa svojho prezidenta Jána Oravca ocenilo, že na svete je vládou schválený materiál, ktorý obsahuje opatrenia na zníženie administratívneho zaťaženia podnikania. Ako však J. Oravec zároveň upozornil, polovica navrhovaných opatrení bola pre námietky rezortov vypustená a mnohé, ktoré v dokumente zostali, takmer k ničomu nezaväzujú. Podľa Oravca je tak podpora podnikateľského prostredia skôr verbálna ako reálna.

TA

Ilustračné foto: SXC

Téma: rodinné firmy

Opozičné KDH otvorilo problematiku tzv. rodinných firiem, keď prišlo s návrhom zákona o podpore rodinného podnikania. Zákon by mal určiť osobitný právny rámec pre rodinné podnikanie, ako aj súvisiace podporné nástroje. „Je to nový koncept pre Slovensko, ktorý je zabehnutý vo vyspelej Európe,“ povedal predseda KDH Ján Figeľ. Vytvorenie podmienok pre rodinné podnikanie má byť podľa neho odpoveďou na dlhodobu sa zhoršujúcu podnikateľské prostredie, nárast daní, odvodov či poplatkov

a celkovej administratívy v podnikaní. Podpora podnikateľov od štátu pritom smeruje len k vybraným spoločnostiam. Podľa J. Figeľa „Slovensko potrebuje skutočné riešenia, a nie také, ktoré deformujú podnikateľské prostredie“.

Pre rodinné firmy navrhuje opozičná strana zjednodušiť administratívu a zlepšiť ich prístup k štartovaciemu kapitálu. Išlo by o možnosť poskytnutia investičnej pomoci na dva roky formou daňových úľav. Platili by v prípade, že celkový počet členov rodiny a zamestnancov v podniku neprevyší 9. Navrhnuté sú tri základné formy:

rodinná živnosť, rodinná farma a rodinná obchodná spoločnosť. Podľa návrhu by boli zvýhodnené napríklad prostredníctvom nižšieho základu dane či maximálnej výšky paušálnej dane alebo sadzby dane z príjmu (19 % – pri splnení určitých podmienok).

Podľa podpredsedu KDH Jána Hudackého môže zákon prispieť aj k zníženiu nezamestnanosti a odbremeneniu sociálneho systému. Rodinní príslušníci, ktorí sa budú chcieť stať súčasťou podniku, sa totiž budú musieť odhlásiť z úradu práce.

TA

Firmy môžu odmeniť zamestnancov poistením

Dlhodobé benefity sa ukazujú ako efektívne pri stabilizovaní pracovníkov

V čase, keď chýbajú financie na zvýšenie plátov, si firmy v snahe motivovať zamestnancov pomáhajú inými typmi finančných výhod. Čoraz populárnejším benefitom je skupinové životné poistenie.

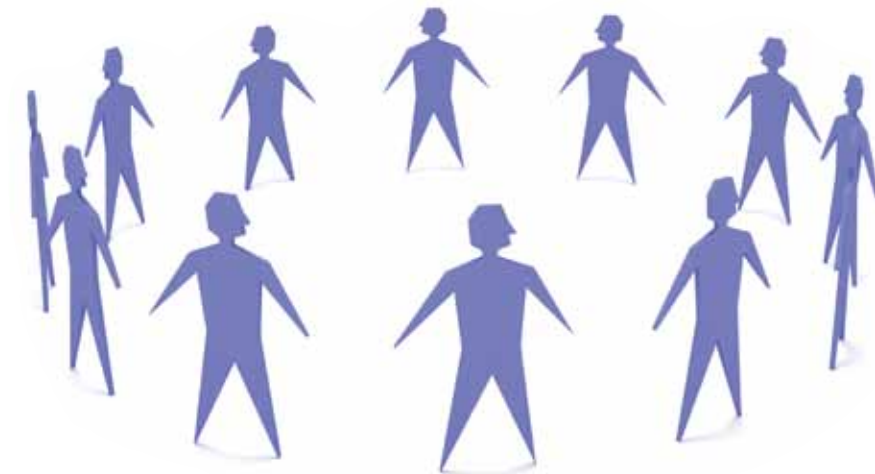
Dôvodom pre rastúci záujem o životné poistenie či podobné pripoistenia zamestnancov je viacero, avšak jednou z hlavných príčin na jeho uzavretie je snaha odmeniť lojálnych a schopných zamestnancov na dlhodobej a motivujúcej báze. Takéto poistenia nie sú viazané len na pracovnú činnosť a výkon pre samotného zamestnávateľa, ale aj na súkromné, mimopracovné aktivity zamestnanca (24 hodín denne, 365 dní v roku).

Poistovne poznajú potreby firiem a vedia im odporučiť benefity zodpovedajúce trendom.

V balíčku zamestnaneckých výhod sa čoraz častejšie vyskytujú poisťovacie produkty, ako je životné alebo úrazové poistenie. Zamestnávateľa dnes skupinové životné poistenie uprednostňujú aj preto, lebo je cenovo prístupnejšie vzhľadom na nízke mesačné poistné. Samostatné poistenie trvalých následkov úrazu je benefitom, ktorý pomôže zamestnancovi v prípade dlhodobého liečenia či trvalých následkov.

Sporenie v treťom pilieri

Napriek stále trvajúcej ekonomickej kríze nezatiahli zamestnávateľa ručnú brzdu ani pri ostatných dlhodobých benefitoch. Aj napriek tomu, že počet individuálnych sporiteľov v III. pilieri v posledných mesiacoch mierne klesol, počet zapojených firiem stúpa. Jedným z dôvodov je, samozrejme, ekonomická výhodnosť tohto produktu, najmä vďaka možnosti jeho daňového zvýhodnenia a oslobodenia od platenia odvodov do Sociálnej poisťovne. Zjavný je zároveň aj prínos pre zamestnanca, keďže súčet zamestnaneckého a zamestnávateľského príspevku

spolu vytvárajú výrazný sporiaci úžitok a majú šancu naakumulovať prostriedky na dobu neistého času dôchodku.

Vzhľadom na to, že v súčasnosti sa Slováci v omnoho menšej miere spoliehajú na starostlivosť štátu na dôchodku, zamestnanci oceňujú, že ich zamestnávateľ podporuje v snahe zabezpečiť sa na neistú budúcnosť.

Lepšie podmienky pri skupinovej zmluve

Zamestnávateľa, ktorí majú záujem oceniť svojich zamestnancov formou motivačného poistenia, si môžu v poisťovni nechať „ušiť ponuku“ na mieru tak, aby vyhovovala konkrétnej partnerskej firme a jej zamestnancom. Výhodou takejto spolupráce je aj to, že pri uzatváraní skupinovej zmluvy môžu firmy výrazne znížiť náklady, ktoré by inak zamestnanci pri uzatváraní individuálnych zmlúv životného poistenia vynakladali. Firmy tak vedú k poisteniu aj takých zamestnancov, ktorí by ho za bežných okolností pre vyššie súkromné náklady nezvažovali. Posilňuje sa tým aj edukačné pôsobenie zamestnávateľa.

Pre ekonomickú výhodnosť rastie počet firiem zapojených do sporenia v III. pilieri.

Okrem toho sa výrazne zjednodušuje administratívny proces. Poisťovne vďaka spolupráci s firmou vidia „dovnútra“ a vedia odporučiť najnovšie trendy z oblasti benefitov, a tak uspokojiť dopyt pri dodržaní ekonomických podmienok. Výsledky hovoria jasnou rečou: napríklad výsledky ING

oddelenia Employee benefits narástli medziročne pri porovnaní posledných kvartálov rokov 2011 a 2012 v objeme anualizovaného poistného až o 60 %.

Poistenie podľa charakteru práce

Zamestnávateľ pritom nemusí odmeňovať všetkých podriadených rovnako, ale môže si nastaviť rôzne úrovne poistenia pre rôzne skupiny zamestnancov, napríklad podľa lojality alebo rizikovosti práce. Príkladom je poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú zamestnávateľovi či cestovné poistenie na služobné cesty. Ďalšie poistenia potom slúžia na pokrytie nákladov pri potrebe vyslať ku klientovi či na cesty náhradného pracovníka alebo aj právne služby. Tie sa hodia v prípadoch, že sa služobná cesta zvrtnie natoľko, že si vyžaduje personálny zások alebo pomoc odborníka s prehľadom v zákonoch danej krajiny či regiónu. Tieto produkty tak pomáhajú firmám minimalizovať straty na ziskoch alebo produktivite.

V portfóliu poisťovní pre zamestnávateľov nájdeme aj poistenie proti odcudzeniu dokladov počas služobnej cesty, strate zárobku počas PN či poistenie na úrazy počas pracovnej činnosti či plnenia pracovných úloh. Z týchto benefitov v konečnom dôsledku čerpajú výhody tak zamestnávateľa, ako aj zamestnanci. Postavenie finančných služieb a poistení na zozname výhod, ktoré zamestnávateľa poskytujú, aj preto naďalej silnie. Keďže ekonomická situácia stále nie je stabilizovaná, je pozitívne vidieť aj takéto snahy o ocenenie výkonov zamestnancov.

**Miroslava Škanderová,
ING Životná poisťovňa
Ilustračný obrázok: SXC**

Financovanie bytov a stavebné sporenie

Takmer 80 % transakcií na slovenskom trhu s bývaním je financovaných z úverových zdrojov.

Objem nových úverov na bývanie predstavuje podľa Národnej banky Slovenska dlhodobo približne 70-percentný podiel na celkovom objeme úverov, ktoré čerpajú domácnosti. Celková hodnota úverov na bývanie má rastúci trend a ku koncu marca 2013 dosiahla takmer 14 miliárd eur. Z toho najväčší podiel dosiahli takzvané iné úvery na bývanie (55 %), pričom na hypotekárne úvery pripadá zhruba 30-percentný podiel. Úvery stavebného sporenia dosiahli okolo 15 %.

Dlhodobý pokles úrokov

Medzi domácnosťami podľa NBS pretrvávajú záujem o úvery na bývanie aj napriek fluktuácii v úrokových sadzbách na všetky druhy úverov na bývanie (na začiatku tohto roka to bolo mierne zvýšenie, v marci, naopak, zníženie).

Celkovo je tu však trend postupného mierneho znižovania úrokových sadzieb, ktoré trvá už niekoľko rokov.

V minulých rokoch sa najviac menili úrokové sadzby na medziúvery, čo pravdepodobne súvisí s rôznymi jednorazovými sezónnymi akciami úverových inštitúcií. Najmenej flexibilné sú dlhodobo úrokové sadzby na úvery na bývanie od stavebných sporiteľní. „Aktuálna priemerná úroková sadzba na úvery na bývanie vo výške 4,25 % je historicky najnižšia,“ skonštatovala centrálna banka v tlačovej správe.

Stavebné sporenie je stále populárne

Aj napriek relatívne nižšiemu podielu financovania bývania v porovnaní s inými zdrojmi popularita stavebného sporenia na Slovensku rastie. Dokazujú to aj nedávno zverejnené výsledky najväčšej stavebnej sporiteľne u nás, PSS, a. s., ktorá v minulom roku zaznamenala ďalší nárast záujmu klientov o túto formu financovania.

Objem úverov na bývanie v SR sa v prvom štvrtroku priblížil k 14 miliardám eur.

V roku 2012 uzatvorila Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so stavebnými sporiteľmi (fyzickými osobami) 162 598 nových zmlúv o stavebnom sporení s celkovým objemom cieľových súm 1,66 milióna eur. Oproti roku 2011 išlo o nárast v počte o 2 % a objemu zmlúv o 13 %. Priemerná cieľová suma bola 10 231 eur.

Úvery a medziúvery pre FO aj PO

V úverovej oblasti schválila PSS, a. s., vlni fyzickým osobám 2 656 stavebných úverov v objeme 22,68 milióna eur a 20 931 medziúverov v objeme 391,24 milióna eur. Priemerná výška stavebného úveru dosiahla 8 500 eur a priemerná výška medziúveru 18 700 eur.

PSS, a. s., uzatvorila v minulom roku s právnickými osobami (spoločenstvá vlastníkov bytov,

Súčasná priemerná úroková sadzba na úvery na bývanie je na historickom minime 4,25 %.

bytové družstvá a iní správcovia bytových domov) 774 nových zmlúv o stavebnom sporení s objemom cieľových súm 53,57 milióna eur. Priemerná cieľová suma predstavovala 69 212 eur. Právnickým osobám schválila PSS 374 stavebných úverov a medziúverov v objeme 42,90 milióna eur – ide o doteraz najvyšší počet i objem úverov poskytnutých tejto skupine stavebných sporiteľov.

Vklady stavebných sporiteľov v tejto inštitúcii predstavovali za minulý rok sumu 404,3 milióna eur, stav vkladov k 31. 12. 2012 bol 1,99 miliardy eur. Zisk po zdanení vo výške 29,054 milióna eur bol približne na úrovni predchádzajúceho roka (nárast o necelé 1 %).

TA/JF

Ilustračný obrázok: SXC

Hypotéky v ponuke pobočiek zostanú

Ministerstvo financií (MF) SR upustilo od svojho zámeru zakázať pobočkám zahraničných bánk na Slovensku poskytovanie hypotekárnych úverov. Tento krok mal pôvodne odradiť banky od toho, aby sa transformovali na pobočky svojich zahraničných materských firiem. Narazilo to na kritiku opozície, ktorá vláde vyčítala, že zmena oslabí konkurenčné prostredie v oblasti hypoték na Slovensku.

„Na základe pochybností o takomto riešení,

dokonca aj na základe komentárov Európskej komisie, ktorá vyjadrovala pochybnosti o takejto právnej úprave, sme sa rozhodli ponechať to tak, ako to je,“ povedal na zasadnutí výboru Národnej rady SR pre financie a rozpočet štátny tajomník rezortu financií Peter Pellegrini.

Zákaz hypoték pre pobočky sa mal realizovať prostredníctvom novely zákona o bankách. Aktuálny pozmeňovací návrh MF SR však túto zmenu z nového zákona vypúšťa. Novela tak poskytovanie hypoték pobočkám zahraničných bánk nezakáže a tento proces len sprisní. Ako

priklad uviedol P. Pellegrini povinnosť banky poskytovať informácie o tomto produkte v slovenskom jazyku. „Doplnili sme tam ustanovenia, ktoré mierne spríšuňujú podmienky, ale skôr pre zlepšenie komfortu spotrebiteľa,“ povedal.

Zákaz poskytovania hypoték pre pobočky presadzovala aj Národná banka Slovenska, podľa ktorej by to bolo v záujme ochrany spotrebiteľa. Na margo zrušenia návrhu vyhlásila, že „rešpektuje právo legislatívnych orgánov rozhodnúť o konečnej podobe zákona“.

TA

Za lepším bývaním so stavebným sporením

V Prvej stavebnej sporiteľni

V Prvej stavebnej sporiteľni už viac ako 20 rokov pozorne

sledujeme trendy

v bývaní i vo financovaní bývania.

A snažíme

sa rozumieť

aj vašim

želaniam

a snom.

Výsledkom nášho úsilia je, že prinášame dlhodobý stabilný, bezpečný a maximálne výhodný spôsob financovania kúpy, výstavby alebo obnovy bývania.

Zmluvu o stavebnom sporení pre dieťa do 3 mesiacov teraz uzatvoríte v PSS, a. s., bez poplatku.

Ak sa príliš neponáhľate, na svoju životnú investíciu sa môžete vďaka stavebnému sporeniu **dôkladne pripraviť**. Prvá stavebná sporiteľňa zhodnocuje vklady svojich klientov **garantovanou úrokovou sadzbou**. Nárok máte aj na štátnu prémiiu. V tomto roku predstavuje 11,5 % z vašich ročných vkladov, **maximálne 66,39 €**. Pri 6-ročnom účelovom sporení zhodnotíte prostriedky na svojom účte stavebného sporenia v priemere ročne o viac ako 5 %.

Nech sa páči – stavebný úver

Samotné sporenie však vo väčšine prípadov na kúpu či výstavbu nového bývania nestačí. Preto je dôležité, že po splnení podmienok má každý náš klient – a to bez ohľadu na svoj vek – zákonný nárok na **stavebný úver s nízkym úrokom**. Úroková sadzba stavebných úverov v PSS, a. s., sa začína **už od 2,9 %** ročne a je **nemenná počas celej doby splácania**. A ešte jeden bonus – **stavebný úver až do 40-tisíc €** nie je potrebné zabezpečiť nehnuteľnosťou a nevyžaduje si ani dokladovanie príjmu stavebného sporiteľa.

Alebo si doprajte medziúver

Riešenie máme aj pre tých, ktorí potrebujú financie na zabezpečenie svojho bývania skôr, ako splnia podmienky stavebného úveru. Pre nich máme pripravenú pestrú **ponuku medziúverov**. Ich úročenie závisí od výšky nasporenej sumy, doby sporenia a spôsobu zábezpeky. Samozrejme, čím skôr začnete sporiť, tým výhodnejší bude úrok vášho úveru.

PR

Stavebné sporenie v Prvej stavebnej sporiteľni

KLÚČ K VÁŠMU NOVÉMU BÝVANIU

VÝHODNÉ SPORENIE

- ☒ štátna prémia až 66,39 € pre každého
- ☒ výnos zo sporenia až 5,65 % ročne
- ☒ špeciálna ponuka pre deti a seniorov

ZAÚJÍMAVÉ ÚVERY

- ☒ stavebný úver s garantovanou úrokovou sadzbou už od 2,9 % ročne
- ☒ medziúvery aj bez predchádzajúceho sporenia
- ☒ spotrebiteľské úvery na vybavenie domácnosti už od 1000 €

UNIKÁTNE POISTENIE

- ☒ pre váš dom, byt alebo zariadenie domácnosti
- ☒ pre vás alebo vašich blízkych

PRVÁ STAVEBNÁ
SPORITEĽŇA

Zmena v prístupe k energiám

Väčšina domácností na Slovensku disponuje iba obmedzenými informáciami o svojej spotrebe energií, a preto s nimi narábajú neefektívne.

Okrem ekonomického hľadiska sa do popredia tlačí aj otázka záťaže životného prostredia. K tomu sa dokonca pridáva aj tretí problém, a to zdravotný. Pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov u nás približne v 140 000 prípadoch pracujú na princípe odparovania farebnej tekutiny, čo má okrem relatívne vážnej nepresnosti aj negatívny dopad na zdravie. Veda a technika postupujú milovými krokmi a je namieste čakať od nich nové riešenia.

Alternatívne zdroje energie

Jednou z ciest sa ukázali byť nevyčerpatelné zdroje energie, ako sú vietor, slnečné žiarenie či vodné toky. Vo svete vidno tendenciu nahrádzať nimi vyčerpatelné zdroje, aby sa tak predišlo ničeniu životného prostredia a miňaniu zásob. Problémom je však relatívna nestabilitosť alternatívnych zdrojov a vyššie náklady na uvedenie do bežnej prevádzky.

Internetový monitoring je budúci štandard v meraní a vyhodnocovaní spotreby energií.

Do úvahy tak znova prichádza cielené šetrenie energiami, pri čom je však potrebné zmeniť rokmi zaužívané trendy v meraní spotreby a informovaní koncových užívateľov o nej.

Inteligentné meranie spotreby

Ponúka sa otázka, ako čo najefektívnejšie merať spotrebu a získať nepretržitý prehľad o míňaní energií. Cieľom je hospodárnejší prístup koncového spotrebiteľa, ktorý by tak mal silnú motiváciu šetriť.

Vývoj napreduje najmä v technológiách, internet uľahčuje komunikáciu, a tak nie je prekvapením, že práve jeho využitie sa spája s inteligentným meraním spotreby energií, inak povedané – smart meteringom.

Princíp spočíva v zbere nameraných údajov, ktoré sa následne bezdrôtovým spojením prenesú do systému, kde sa spracujú. Koncový spotrebiteľ sa pomocou hesla prihlási na

internetovej stránke a tam si kedykoľvek kontroluje spotrebu. Ak by sme to mali porovnať s bežným postupom, predstavte si, že by ste si každý deň sami vykonávali odpočet, archivovali údaje a na ich základe zisťovali, kde ušetriť.

O energetickej efektívnosti na výstave CONECO

Uvedená technológia vzbudila veľký záujem odbornej verejnosti, energetikov a facility managerov. Odborníci sa, tak ako pri každej veľkej novinke, spočiatku rozdelili na tábor zanezaných podporovateľov systému a na skeptikov, u ktorých prevládala obava z nepoznaného a zo zmeny zaužívaných postupov.

V rámci sprievodného programu tohtoročnej výstavy CONECO sa uskutočnil odborný seminár organizovaný Ministerstvom hospodárstva SR a Slovenskou inovačnou a energetickou agentúrou (SIEA). Jeho účastníci mali možnosť vypočuť si prednášky venované novele zákona o energetickej efektívnosti, hospodárskej

Fakt, že alternatívne zdroje majú slabiny, vracia našu pozornosť k šetreniu energiami.

efektívnosti tzv. zelených budov, smart meteringu i komplexnej obnovy verejných budov. Z hľadiska zazneli aj viaceré otázky. Týkali sa zväčša množstva financií, potrebných na

sprevádzkovanie systému, úspory, ktorú získa spotrebiteľ, a pod.

Po prezentáciách systému je však jasná zmena postojov aj u tých najkonzervatívnejších predstaviteľov odbornej verejnosti. Väčšina moderných a progresívnych správcov budov si uvedomuje, že internetový monitoring je budúcim štandardom v oblasti merania a vyhodnocovania spotreby energií.

V prvom rade si však treba uvedomiť, že koncový spotrebiteľ je ten, kto musí urobiť hlavný krok v šetrení. Informácie o spotrebe slúžia ako podvedomá motivácia, ale nakoniec je to všetko o ľuďoch. Ak sa v dnešnej dobe vysokou rýchlosťou míňajú zásoby zdrojov, je potrebné, aby sa zároveň hľadali spôsoby, ako predísť ich absolútnemu vyčerpaniu.

Matúš Izakovič, ESM – Yzamer, energetické služby a monitoring

Foto: ABB

Profitujte s projektom EKOpfit Bratislava

www.ekoprofitbratislava.eu

Podnikáte a uvítali by ste, keby ste mohli ušetriť vlastné prevádzkové náklady a šetriť životné prostredie?

Pre všetky „efektívne“ zmyslajúce malé a stredné podniky z regiónu Bratislavy a Trnavy ponúkame možnosť BEZPLATNE sa zapojiť do projektu EKOpfit Bratislava.

Čo môžete získať?

Bezplatné individuálne poradenstvo o efektívnejšom využívaní prevádzkových nákladov vašej firmy, rady a odporúčania o možnosti ich čerpania, a tým šetrenia nákladov firmy a životného prostredia.

Pri realizácii projektu:

- zistíte aktuálny stav vašej spoločnosti z hľadiska životného prostredia (analýza vstupov a výstupov),

- spoznáte a ohodnotíte slabé stránky vo vašej prevádzke z hľadiska životného prostredia,
- získate informácie z vonkajšieho pohľadu zamerané na znižovanie prevádzkových nákladov a ekológiu.
- Výsledky z projektu môžete využiť na získanie certifikátu ISO 14001.

Čo vás to bude stáť?

Iba čas, ktorý bude venovať váš pracovník konzultáciám s nami. Investovaný čas sa vám vráti vo forme šetrenia vlastných zdrojov a životného prostredia. **Účasť v projekte je bezplatná!**

EKOpfit Bratislava nasleduje už vyše 15 rokov prebiehajúci úspešný program „ÖkoBusiness-Plan Wien“ vo Viedni. Spoločnosti zapojené do ÖkoBusinessPlanu Wien spoločne v rokoch 1998 až 2011 dosiahli takéto úspory:

- 121 311 ton odpadov
- 856 GWh spotrebovanej energie
- 240 560 ton CO₂
- 90,2 mil. najazdených kilometrov
- 2,4 mil. m³ spotrebovanej pitnej vody

Hlavným partnerom projektu v SR je Bratislavská regionálna komora SOPK. Projekt je financovaný prevažne z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovensko – Rakúsko 2007 – 2013.

Využite jedinečnú príležitosť a prihláste sa do projektu už teraz.

Bližšie informácie o projekte nájdete na: www.ekoprofitbratislava.eu alebo u Ing. Ivany Kondášovej, manažérky projektu: 02/4829 1247, ivana.kondasova@sopk.sk.

V Dubline oceňovali bezpečnosť práce

Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA) vyhlásila v Dubline koncom apríla víťazov 11. ročníka súťaže Cena za dobrú prax. V nej sa hodnotia projekty zamerané na zvyšovanie bezpečnosti a ochrany zdravia na pracovisku. Do súťaže sa počas uplynulého roka zapojili stovky rôzne veľkých spoločností z 29 krajín EÚ aj mimo nej. Desiatich víťazov vyhlásili počas európskej konferencie „Malé podniky a bezpečnosť a ochrana

zdravia na pracovisku: výzvy a príležitosti“, ktorú usporiadali v súvislosti so Svetovým dňom bezpečnosti a ochrany zdravia na pracovisku (28. apríla).

Agentúra EU-OSHA po prvýkrát ocenila spoločne manažérov aj zamestnancov v súlade s prebiehajúcou kampaniou Zdravé pracoviská – spolupráca pri prevencii rizík. „Každé pracovisko je iné. Riešenia preto treba navrhovať tak, aby zodpovedali špecifickým problémom a potrebám konkrétneho pracoviska,“ zdôraznil komisár pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie László Andor.

Slovensko v európskom kole súťaže reprezentovala spoločnosť U.S. Steel Košice, ktorú vybrali domáci hodnotitelia pre jej vnútropodnikový systém nahlasovania a riešenia bezpečnostných problémov. **JF**

Najlepšie kraje pre malých podnikateľov

Najžijavejším regiónom pre živnostníkov a malých podnikateľov s ročným obrátom najviac milión eur nie je Bratislava, ale Nitriansky kraj, za ktorým nasleduje Žilinský kraj. Len v týchto troch regiónoch samostatne zárobkovo činným osobám (SZČO) zostáva na účte na konci mesiaca v priemere vyše 10 000 eur. Ukázal to prieskum Sberbank Slovensko, ktorý vychádzal zo vzorky vyše 10 000 klientov. Vlní síce celkový počet SZČO na Slovensku poklesol, no práve v Nitrianskom kraji bol tento pokles relatívne najmenší, čo môže nepriamo vplývať aj na množstvo peňazí na účtoch. A tento región je prvý aj v náraste počtu obchodných spoločností. Dobrý výsledok Žilinského kraja mohol ovplyvniť aj fakt, že tam vlní najrýchlejšie rastla zamestnanosť. **TA**

Slávnostné vyhodnotenie Ceny za dobrú prax

Elektrárneň Vojany spaľuje viac biomasy

... a to je dobré pre životné prostredie; znižujú sa škodlivé emisie a zlepšuje faktor zapájania obnoviteľných zdrojov.

Biomasa v tomto prípade znamená odpadovú drevnú hmotu rôzneho pôvodu. V tepelnej elektrárni sa primiešava do klasického paliva – uhlia, ktorého potom stačí spáliť o niečo menej. Zvýšenie podielu spaľovanej biomasy vo Vojanoch je výsledok završenia druhej etapy osobitného projektu spoločnosti Slovenské elektrárne, a. s. (člen skupiny Enel) a spustenia obnoveného piateho bloku v najväčšej východoslovenskej elektrárni.

Po realizácii projektu predstavuje v uvedenom bloku podiel biomasy 20 %. „Elektrárneň tak ušetrí ovzdušie o 91 000 ton CO₂ ročne a ročná produkcia čistej dodanej elektriny narastie

trojnásobne,“ uviedla hovorkyňa SE Jana Burdová. Zároveň sa vytvárajú možnosti pre rozvoj a uplatnenie produkcie potenciálnych dodávateľov – pestovateľov drevín z východoslovenského regiónu.

Cieľavedomé kroky k zelenej energii

Spoluspaľovanie biomasy vo Vojanoch začali SE pripravovať v roku 2007. Po úspešných testoch spustili v júli 2009 komerčné spoluspaľovanie biomasy v šiestom bloku na úrovni 4 %, neskôr 5 % paliva. To predstavuje dennú spotrebu biomasy na úrovni 80 ton.

Spomínaná druhá etapa projektu bola úspešne završená koncom roka 2012, keď bola obnovená prevádzka 5. bloku elektrárne. Spoluspaľovanie biomasy v podiele 20 % tepelného príkonu znamená jej spotrebu na úrovni 400 ton denne.

Do úpravy a výstavby nových technologických zariadení na spaľovanie biomasy v elektrárni Vojany investovali Slovenské elektrárne 1,9 milióna eur. Vysoko efektívne spoluspaľovanie drevnej štiepky prispieva podľa vedenia spoločnosti k rýchlejšiemu a ekonomicky priaznivejšiemu naplneniu environmentálnych cieľov. Aj táto elektrárneň tak podľa SE pomáha posilňovať výrobu čistej elektriny u producenta, ktorý dnes vyrába 89 % elektriny bez produkcie CO₂.

A budúcnosť? „Spoločnosť zvažuje ako ďalší potenciálny míľnik postupné zvyšovanie podielu spoluspaľovanej biomasy v šiestom bloku elektrárne, a to až na 20 % z celkového množstva spotrebovaného paliva,“ informovala J. Burdová.

Elektrárneň dôležitá pre reguláciu siete

Elektrárne Vojany, ktorých inštalovaný výkon predstavuje 880 MW (v súčasnosti poskytovaný disponibilný výkon je 440 MW), sú nasadzované na komerčnom princípe ako dôležitý poskytovateľ primárnej a sekundárnej regulácie činného výkonu. Hlavným poslaním elektrárne je poskytovať podporné služby prenosovej a elektrizačnej sústave SR v najvyššej kvalite, bezpečnosti a spoľahlivosti a s čo najnižším vplyvom na životné prostredie. V roku 2012 výroba dosiahla 670 GWh, z toho čistá dodávka elektriny z biomasy vyrobenej v elektrárni Vojany 26 137 MWh. V roku 2013 sa očakáva produkcia z biomasy v objeme 70 000 MWh.

SE/JF

Foto: RP Mayo, JF

Drewná štiepka v areáli TE Vojany

Uchytia sa na Slovensku energetické dreviny?

Projekt Slovenských elektrární, ktorým sa zvýšil podiel spoluspaľovania biomasy (drevnej štiepky) vo Vojanoch, ponúka aj potenciál novej podnikateľskej činnosti, a tým vytvorenia pracovných miest v problematickom regióne na východe Košického kraja.

„Elektrárneň Vojany ďalším zvyšovaním objemu spaľovanej biomasy vytvára impulz pre rozvoj pestovania rýchlorastúcich drevín v regióne východného Slovenska. Pri využití prístupných dvoch až troch tisíc hektárov pôdy v 50-kilometrovom okruhu Voján môžu regionálni

pestovatelia dopestovať v trojročnom cykle približne 150 000 ton štiepky,“ uviedla hovorkyňa SE Jana Burdová.

Ide o prioritný záujem najväčšieho slovenského výrobcu elektrickej energie, ktorý na túto tému koncom apríla zorganizoval osobitný seminár. Približne 400 až 480 ton štiepky, ktorú elektrárneň denne spotrebuje, dodáva osem dodávateľov, z toho šesť slovenských a ďalší z Maďarska a Ukrajiny. Ako perspektívne sa ukazuje pestovanie rýchlorastúcej vrby s trojročným produkčným cyklom, ktoré sa osvedčilo v iných častiach Európy, napríklad v Škandinávii a Nemecku. SE/JF

Zber trojročnej rýchlorastúcej vrby

Stretnutie priemyslu v októbri

Najväčší priemyselný veľtrh v strednej Európe – MSV Brno – sa tento rok uskutoční v termíne od 7. do 11. októbra.

Medzinárodný strojársky veľtrh bol od začiatku koncipovaný ako platforma pre nadväzovanie zahraničných obchodných kontaktov – a proexportnú úlohu plní aj dnes. Vysoká miera medzinárodnej účasti – takmer polovicu vystavovateľov tvoria zahraničné firmy – je spolu s kvalitnou návštevnickou štruktúrou predpokladom úspešných obchodných rokovaní.

Destinácie na spoluprácu

Nadväzovanie spolupráce na nových trhoch podporuje aj projekt **Partnerská krajina MSV**, ktorý už od roku 2008 zviditeľňuje vždy jednu zahraničnú krajinu ako oficiálneho partnera ročníka. V roku 2013 sa partnerskou krajinou stane Turecko, krajina s rýchlo sa rozvíjajúcou ekonomikou, ktorá sa v Brne predstaví

prostredníctvom niekoľkých desiatok vystavujúcich firiem z rôznych priemyselných odvetví. Okrem Turecka bude zvýšená pozornosť venovaná aj Slovensku ako najtradičnejšiemu ekonomickému partnerovi Českej republiky. MSV vznikol pred 55. rokmi ako **československý veľtrh** a prakticky nim zostal aj po rozdelení Československa.

Automatizácia a high-tech

Hlavnou témou MSV 2013 bude projekt **Automatizácia** – prezentácia meracej, riadiacej, automatizačnej a regulačnej techniky naprieč všetkými odbormi. V minulosti sa Automatizácia konala ako bienále iba v párnych rokoch, ale na základe ohlasu vystavovateľov, ktorí majú o túto oblasť trvalý záujem, sa usporiadatelia rozhodli zvýrazňovať ju každoročne. Téma priemyselnej automatizácie bude zviditeľnená ako vo výstavných pavilónoch, tak aj pri propagácii veľtrhu, v sprievodnom programe i v súťaži Zlatá medaila MSV – v nej bude opäť ocenený aj najlepší exponát z odboru automatizácie.

Už po piatykrát sa v rámci MSV uskutoční projekt **Transfer technológií a inovácií**, ktorý prezentuje vedecko-výskumné aktivity vysokých

škôl a výskumných centier. Technické univerzity tu nielen ukazujú zaujímavé výsledky práce svojich výskumných tímov, ale predovšetkým rokujú s priemyselnými podnikmi o spolupráci na projektoch zameraných presne podľa ich potrieb.

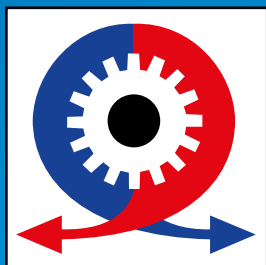
Úspešný minulé ročník

MSV 2012 bol čo do rozsahu aj pozitívnych ohlasov účastníkov najúspešnejším strojárskym veľtrhom od prepuknutia ekonomickej krízy. Mierne oživenie trhu sa prejavilo na veľkosti expozícií i čulej obchodnej atmosfére. Na veľtrhu sa zúčastnilo **1 886 firiem z 32 krajín** a zároveň vzrástla veľkosť výstavnej plochy na takmer 45-tisíc metrov štvorcových. Podiel vystavujúcich firiem zo zahraničia sa zvýšil na 49,5 %.

Ponuku vystavovateľov si prišlo pozrieť takmer **76-tisíc návštevníkov zo 62 krajín**. MSV tak potvrdil svoju vedúcu pozíciu medzi priemyselnými veľtrhmi v regióne strednej Európy, t. j. v rámci Českej republiky, Slovenska, Poľska, Rakúska a Maďarska.

PR

Podrobné informácie o MSV 2013 sú k dispozícii na www.bvv.cz/msv.

MSV 2013

55. medzinárodný
strojársky
veľtrh

AUTOMATIZACE

Meracia, riadiaca, automatizačná
a regulačná technika

Stále sa môžete prihlásiť!

7.–11. 10. 2013

Brno – Výstavisko

Veletrhy Brno, a.s.
Výstaviště 1
647 00 Brno
Tel.: +420 541 152 926
Fax: +420 541 153 044
msv@bvv.cz
www.bvv.cz/msv

BVV

Veletrhy
Brno

Ako sa zo záujemcov stávajú zákazníci

Promptným a ústretovým prístupom hneď od prvej komunikácie ukážete potenciálnemu zákazníkovi, že vaša firma a služby fungujú dobre.

Mnohí marketingoví manažéri si dajú veľmi veľa námahy a vynaložia aj dosť financií na získavanie nových kontaktov. Využijú dômyselný e-mailový marketing, privedú na svoju webovú stránku záujemcov, získajú ich kontaktné údaje. Tešia sa, že získali nové mená do databázy kontaktov a môžu im poslať svoje marketingové posolstvá. To všetko však nestačí, ak s nimi nedokážu nadviazať trvalý dobrý vzťah. Veď zamyslite sa – kto v skutočnosti platí vaše účty? Ľudia z databázy kontaktov alebo **zákazníci, ktorí u vás reálne nakupujú?**

Dôležitosť spätnej väzby

Zamerajme sa na možnosti efektívnejšieho pôsobenia na proces, keď sa po prvých kontaktoch stáva zo záujemcu kupujúci. Nie je to také ťažké, ako by sa zdalo. Pozerajme sa na svoj biznis ako na niečo, čo musí skutočne pomáhať iným, robiť im radosť, spôsobovať pozitívne zmeny v ich živote. A správajme sa k svojim virtuálnym zákazníkom rovnako úctivo a starostlivo ako k zákazníkom, ktorých stretávame tvárou v tvár. Komunikujme s nimi, pomôžeme im dosiahnuť ciele, získajme si dôveru.

Pozerajte sa na svoj biznis ako na niečo, čo má pôsobiť pozitívne a pomáhať iným.

Na internete svojho partnera nevidíme a k osobnému kontaktu často vôbec neprichádza, preto je veľmi dôležitá spätná väzba na všetky úkony, ktoré môže záujemca urobiť. Nesmie mať pocit, že odoslal svoju správu kamsi do neznáma a teraz je len na dobrej vôli druhej strany, či zareaguje. Na začiatku spolupráce môže zohrať pozitívnu úlohu ďakovný, prípadne uvítací e-mail. Ako ho dobre pripraviť?

Dajme najavo, že nás záujem zákazníka teší

Podakujeme sa za vytvorenie účtu, registráciu medzi odberateľov našich príspevkov či inú akciu, ktorú zákazník vykonal na našej webstránke. A nielen to; privítajme ho, prejavme mu uznanie a vážnosť. Pretože ak nedostane žiadne potvrdenie toho, že jeho aktivita bola zaznamenaná, zostáva v neistote a po krátkom čase na našu ponuku zabudne.

Poskytnime návštevníkovi informácie, po ktoré prišiel

Ľudia sa o nás najviac zaujímajú práve vo chvíli, keď sa zaregistrujú. Využime tento moment a poskytneme im informácie čo najskôr. Rýchlosť je rozhodujúca, niekedy aj 10 minút môže byť príliš dlhý čas na reakciu. Tento krok pružne vyrieši vhodný softvér a úvodný text, ktorý pripravíme s maximálnou starostlivosťou, aby pôsobil prirodzene. Dajme si záležať na spôsobe oslovenia v mužskom a ženskom rode. Aj keď nám občas slovenčina pripraví dilemu, s trochou námahy nájdeme príjemnú a gramaticky správnu formu.

Záujem si zaslúži odmenu

Chceme byť lepší ako naša konkurencia? Tak potom k uvítaniu zákazníkov pridajme čerešničku na torte. Môže mať podobu bonusu, zľavového kupónu za rýchly nákup, e-knihy či podobného darčeka. Ak to dokážeme zrealizovať rýchlo a pružne, dáme tým zároveň najavo, že

rovnako promptne budú fungovať naše služby. Urobíme dobre, ak pomôžeme potenciálnemu zákazníkovi v ďalšej orientácii. Človek, ktorý sa práve zaregistroval v našom systéme, nemusí vedieť veľa o našej spoločnosti. Do potvrdzujúceho e-mailu sa oplatí pridať link na domovskú

Uvítajte zákazníka bonusom, napr. zľavovým kupónom či darčekom.

stránku, prípadne ďalšie podstránky. A nezaбудnime uviesť všetky kontakty, ktoré môže návštevník využiť pri komunikácii s nami.

Nepodceňte prvý dojem

Zdá sa vám úvodný proces príliš dlhý? Nepodceňte ho. Možno ste ešte neuzavreli obchod, ale vytvorili ste priaznivý prvý dojem. A ako vie každý skúsený obchodník, prvý dojem a z neho vyplývajúca emócia neraz ovplyvnia názor zákazníka viac ako všetky racionálne argumenty.

Jana Škutková
www.marketingovo.sk

MÁTE PRÁVO NA DETAILY

NADČASOVO NA
www.TERAZ.sk

•tasr•

LOGISTICS FOR MANUFACTURERS

Automotive

GEFCO v rámci služby Automotive zabezpečuje: celkovú automobilovú logistiku (od zásobovania výrobnéj linky až po distribúciu hotových automobilov), prípravu, úpravu, skladovanie a prepravu nových či ojazdených vozidiel.

Viac o službách GEFCO sa dozviete na

www.gefco.sk

Kultúra, podnikanie a kreativita v Košiciach

O týchto póloch života východoslovenskej metropoly sme sa rozprávali s jej primátorom Richardom Rašim.

● **Vaše mesto sa pre rok 2013 stalo Európskym hlavným mestom kultúry. Ako hodnotíte tento krok medzinárodných organizácií, rozhodujúcich o udeľovaní titulu?**

Som presvedčený, že medzinárodná komisia rozhodla správne, o čom svedčí fakt, že nikto nikdy nespochybnil, že by si Košice ako prvé slovenské mesto tento prestížny kultúrny titul nezaslúžili. Roky tvrdo pracujeme na tom, aby sme o tom presvedčili Európsku komisiu, návštevníkov mesta, ale predovšetkým samotných Košičanov.

V prvom prípade sme boli úspešní, pretože sme získali Cenu Meliny Mercouriovej, zakladateľky tradície udeľovania titulov Európske hlavné mesto kultúry. Európska komisia ocenila pripravenosť Košíc na rok 2013 nielen morálne, ale aj sumou 1,5 milióna eur.

● **Dokáže mesto zúročiť pozitíva, ktoré prináša tohtoročný projekt?**

Verím, že áno. Už teraz vidíme, ako sa zvýšil záujem o Košice v zahraničí, keď sem pozývajú svojich divákov a čitateľov také prestížne médiá a turistickí sprievodcovia ako CNN, BBC, Lonely Planet a BudgetTravel.com. Košice sú aktuálne zaraďované medzi svetové turistické top destinácie.

Samotní Košičania si naplno uvedomia, aký potenciál projekt EHMK 2013 má, vtedy, keď postupne zmení tvár mesta, ešte viac zdynamizuje život v ňom a zatriktívni metropolu východného Slovenska nielen pre umelcov a kultúrnych operátorov, ale aj pre nových silných investorov. Verím, že Košičania prijmu tento projekt za svoj vo všetkých jeho podobách a možnostiach, ktoré v sebe má – pretože sú určené najmä im.

● **Aké kroky museli urobiť Košice potom, keď sa ich predstavitelia dozvedeli, že Rada ministrov kultúry v roku 2008 rozhodla o pridelení uvedeného prestížneho titulu?**

Richard Raši

Po získaní titulu pre rok 2013 na základe schválenia projektu Košice Interface 2013 medzinárodnou výberovou komisiou v septembri 2008 v Bratislave bola založená nezisková organizácia Košice – Európske hlavné mesto kultúry

2013, skrátene Košice 2013, n. o. Tá pôsobí na samosprávnom princípe a financovaná je viaczdrojovo.

Príprava na EHMK akcelerovala po máji 2011; mestu za to udelili Cenu Meliny Mercouriovej.

Dôležité rozhodnutie, týkajúce sa projektu, urobila vláda Slovenskej republiky v apríli 2009, keď schválila materiál o financovaní jednotlivých podujatí a vyčlenila účelové finančné prostriedky v rozpočtovej kapitole Ministerstva kultúry SR. Tie boli rozdelené v rokoch 2009 až 2013 takto: 2009 – 166 000 €, 2010 – 1 162 000 €, 2011 – 1 992 000 €, 2012 – 3 320 000 € a 2013 – 3 320 000 €.

● **Práve v tom období ste boli zvolený za primátora.**

Nové vedenie Mesta Košice muselo po mojom nástupe do funkcie prijať personálne a organizačné opatrenia zamerané na minimalizovanie časového sklzu v prípravách investičných projektov. Proces prípravy investičných projektov totiž začiatkom roku 2011 výrazne meškal. Otvorili sme tiež širší dialóg projektového tímu so všetkými záujmovými skupinami v Košiciach a regióne.

Súčasnú vedu projektu sme vyberali po máji 2011 tak, že jedným z najdôležitejších kritérií bola znalosť miestneho kultúrneho prostredia. Nový výkonný riaditeľ n. o. Košice 2013 Ján Sudzina zostavil dynamický tím, ktorého kvalitu ocenil aj Monitorovací výbor Európskej komisie na zasadnutí v apríli 2012 v Bruseli a odporučil udelenie spomenutej Ceny Meliny Mercouriovej.

● **Pečať a svoju atmosféru mestu vtlačali a vtlačajú známe osobnosti kultúry, vedy či medicíny, ale aj fenomén priemyslu. Východoslovenské železiarne a širokorozchodná trať dali jeho obyvateľom veľkú škálu pracovných príležitostí. Ako vyzerá podnikateľské prostredie mesta dnes a aké plány rozvoja priemyslu a podpory podnikania sa nachádzajú na vašom pracovnom stole?**

V Košiciach podniká niekoľko nadnárodných spoločností. Okrem oceliarní U. S. Steel aj Východoslovenská energetika, člen skupiny RWE Group, spoločnosť T-Systems Slovakia v rámci

skupiny T-Com a NESS Košice Development Centre. V ostatnom čase si to do Košíc namierili ďalšie počítačové a komunikačné giganty – IBM a AT&T.

Návštevu Košíc odporúčajú svetové médiá a bedekre ako CNN, BBC, Lonely Planet a BudgetTravel.com.

Spomením príbeh spoločnosti T-Systems Slovakia, ktorá pred pár rokmi zamestnávala desiatky ľudí, v súčasnosti má 2 600 zamestnancov a plánuje vytvoriť ďalších 500 pracovných miest. Materská spoločnosť VSE v Nemecku zasa vážne zvažuje premiestnenie servisného centra RWE Group práve do Košíc, čo by znamenalo tisíce nových pracovných príležitostí. To sú výborné správy pre naše mesto a región. Na báze projektu Košice – Európske hlavné mesto kultúry 2013 navyše začíname

v spolupráci so špičkovými medzinárodnými expertmi na rozvoj kreatívnych odvetví realizovať koncepciu transformácie mesta na „kreatívne Košice“. Plánujeme vytvoriť kreatívny klastor, inkubátory a „huby“ pre tvorivých ľudí vo všetkých možných kreatívnych odvetviach.

Pripomínam, že pre plánovacie obdobie 2014 – 2020 v Bruseli vyčlenili na projekt Kreatívna Európa 1,8 miliardy eur, ktoré sa budú rozdeľovať na regionálnom princípe. Košice a Košický kraj chcú byť vo svojom regióne pripravené tak, aby získali dostatočný balík prostriedkov na reálnu a efektívnu podporu kreativity a kreatívnej ekonomiky.

● **Mesto je zložitý organizmus. Ako spolupracuje magistrát „smerom dolu“ s orgánmi mestských častí a „smerom hore“ zasa s vedením kraja a štátu?**

Veľmi zložitá otázka. Košice majú 22 mestských častí, a teda 22 miestnych zastupiteľstiev a v nich stovky poslancov – čo je dlhodobý neudržateľný model samosprávy mesta. Aj preto som s ďalšími košickými poslancami za stranu SMER – SD v Národnej rade SR inicioval prvú zmenu v počte poslancov mestského zastupiteľstva a miestnych zastupiteľstiev v mestských častiach. Domnievam sa, že v blízkom čase budú nasledovať ďalšie, ktoré nám umožnia efektívnejšie využívať verejné zdroje a dosiahnuť, aby občan trávil na úradoch čo najmenej času.

V tomto smere aj súčasná vláda robí kus práce. Reformuje štátnu správu, digitalizuje databázu a usiluje sa o celkové zefektívnenie činnosti štátnej správy tak, aby si ľudia dokázali vybaviť čo najviac na jednom mieste. Tento trend by mali kopírovať aj regionálne a mestské samosprávy.

**Pripravil: Miroslav Janek
Foto: TASR**

Miliónová Bratislava?

Do roku 2020 chce byť Bratislava medzinárodným nadregionálnym centrom. Aj to je jedna z vízií Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorý v máji na verejnej diskusii „Bratislava – mesto, kde chcem žiť“ prezentoval primátor Milan Ftáčnik. Nosnou rozvojovou osou Bratislavy by mala byť podľa neho znalostná ekonomika. „Napriek tomu, že v Bratislave máme veľké priemyselné podniky, služby sú to, čo nás živí a čomu sa venuje väčšina obyvateľov,“ povedal. Mesto by podľa neho malo byť tiež schopné využiť potenciál viac ako 60 percent vedecko-výskumnej základne Slovenska, ktoré tu pôsobia, a „premeniť to na reálne ekonomické hodnoty“. Ďalšou témou v rozvojovom pláne je kvalita

života a rozvoj ľudského potenciálu. Podľa M. Ftáčnika nejde iba o kvalitu života jednotlivca, ale aj o kvalitu mestského priestoru. „Bratislava za posledných 20 rokov prešla búrlivým, avšak neregulovaným rozvojom. Rozvoj sa odohrával najmä pod tlakom developerov, súkromných záujmov a mesto bolo málo schopné definovať ten záujem, ktorý označujeme ako verejný,“ vyhlásil.

Špecifickými problémami mesta sú podľa primátora doprava a infraštruktúra, ktorá sa rozvíja najmä v prospech automobilovej dopravy. „Od vzniku Slovenskej republiky nepribudla ani jedna nová električková trať,“ upozornil a kriticky pripomenul, že mesto má dnes viac áut na 1 000 obyvateľov ako napríklad Viedeň.

M. Ftáčnikovi sa nepáči, že v ostatných 20 rokoch počet obyvateľov hlavného mesta stagnuje. „Bratislava je stredne veľké mesto na veľkej ploche. Žije nás tu teda príliš málo,“ povedal. Upozornil, že ak by v Bratislave zastavali všetky plochy tak, ako to dovoľuje platný územný plán, v meste by žilo asi 900 000 obyvateľov. „V porovnaní s Viedňou s 1,7 milióna obyvateľov na 400 kilometroch štvorcových žije v Bratislave, ktorá je len o niečo menšia, iba asi štvrtina ľudí,“ upozornil.

M. Ftáčnik zdôraznil, že v tomto volebnom období sa chce sústrediť najmä na tri priority – zmeniť mesto v oblasti otvorenej samosprávy, pohnúť s dopravnými projektmi a dosiahnuť zmeny v oblasti kvality života.

TA/JF

BAUM alebo: Bratislava prerastá cez hranice

Hlavné mesto SR vyhlásilo súťaž na spracovanie návrhu urbanistickej štúdie na projekt BAUM (Bratislava Umland management – Územný manažment Bratislavy). Projekt cezhraničnej spolupráce, v ktorom je slovenská metropola vedúcim partnerom, sa má zaoberať koordináciou územného rozvoja Bratislavy s dôrazom na jej 8 mestských časti a 14 blízkych obcí v Rakúsku. Mal by sledovať spoločné záujmy predovšetkým pri rozvoji infraštruktúry, prepojenia cestnej dopravy či výstavby v slovensko-rakúskom pohraničí.

Ide o prvý územnoplánovací podklad takéhoto typu spracovávaný pre územie presahujúce štátne hranice krajín bývalej východnej a západnej Európy. Jedna z podmienok účasti je vytvorenie tímu z odborníkov na územné plánovanie v zmysle slovenskej i rakúskej legislatívy.

Verejná a anonymná súťaž má uzávierku 24. júna. Projekt je realizovaný v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovensko – Rakúsko 2007 – 2013 a je spolufinancovaný z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Partnermi sú aj Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a spolkové krajiny Dolné Rakúsko a Burgenland. **TA**

Výzva na ekologické inovácie

Európska komisia v máji zverejnila výzvu na predkladanie návrhov projektov ekologických inovácií, z ktorých 45 najlepších podporí sumou 31,5 milióna eur. Uchádzači z celej Európy musia do 5. septembra 2013 predložiť návrhy projektov na uvedenie inovatívnych environmentálnych riešení na trh. Týkajú sa piatich oblastí, ktorými sú recyklácia materiálu, voda, udržateľné stavebné výrobky, ekologické podniky a sektor potravín a nápojov.

„Konkurencieschopnosť Európy bude v najbližších desaťročiach závisieť od schopnosti prekonávať obmedzené zdroje. Transformácia hospodárstva sa teda bude môcť uskutočniť vďaka podnikom s ekologickými inováciami,“ uviedol eurokomisár pre životné prostredie Janez Potočnik. Vyzval najmä malé a stredné podniky, aby žiadali o finančnú podporu a pomohli Európe ďalej rozvíjať vedúce postavenie v sektoroch, ako je vodné a odpadové hospodárstvo.

Výzva je určená súkromným podnikom, ktoré vyvinuli inovačný ekologický výrobok. Ponúka spolufinancovanie pokrývajúce 50 % nákladov na projekt. Ekologické inovácie sú financované prostredníctvom rámcového programu pre konkurencieschopnosť a inovácie. **TA**

Certifikáty pre zelené budovy

Vo vyspelom svete je už trendom, že najmä administratívne budovy musia spĺňať vysoké štandardy udržateľnosti. Na Slovensku sa certifikácia budov stále len rozbieha. „V súčasnosti už však evidujeme viacero uchádzačov o certifikácie LEED a BREEAM,“ uviedla Zuzana Lukačovičová z realitno-poradenskej spoločnosti CBRE. „Medzi už certifikované budovy patria bratislavské Apollo BC II – budovy F, G a H – s certifikáciou Breeam In-Use, nedávno k nim pribudla Eurovea Centrál 1, 2 a 3 s certifikáciou BREEAM In-Use a BBC 1 Plus, ktorá je prvou administratívnou budovou na Slovensku s certifikáciou LEED Gold,“ dodala.

Systém LEED (Leadership in Energy and Environmental Design) posudzuje najmä trvalú udržateľnosť, spotrebu energií, vplyv na ovzdušie, hospodárenie s vodou, použité materiály a ich zdroje, kvalitu vnútorného prostredia, inovatívny prístup a regionálne priority. Medzi hlavné prednosti BBC 1 Plus s úžitkovou plochou 15 900 m² patria nižšie náklady na prevádzku, zdravšie, atraktívnejšie a kvalitnejšie pracovné prostredie, ktoré zabezpečuje systém chladenia cez stropy, systém zvlhčovania vzduchu, možnosť individuálnej regulácie teploty a osvetlenia, ako aj otvorenia okien v každej kancelárii. Samozrejmosťou je koncept separácie odpadu. Prostredie spríjemňujú zelené strechy a terasy, ktoré tvoria viac ako 50 % strešných plôch. Eurovea Central 1, 2 a 3, ktorá má 24 700 m²

kancelárskych priestorov, sa vďaka certifikácii stala súčasťou elitnej skupiny najuznávanejších zelených budov Európy. Systém BREEAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method) je jedným z najkomplexnejších hodnotiacich systémov. Všíma si vplyv budov na životné prostredie a zároveň aj kvalitu prostredia vo vnútri. **LK**

Nové impulzy pre industriálne reality

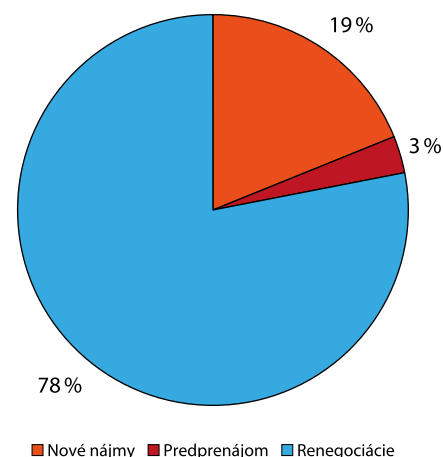
Trh s priemyselnými nehnuteľnosťami v prvom štvrťroku 2013 prekvapil vyššou aktivitou nájomcov v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka. Realizovaný dopyt dosiahol 120 000 m². „Celková neobsadenosť poklesla medzikvartálne o 219 bázičkových bodov na 5,6 %. Priemerný výnos dosiahol úroveň 8,5 %. Podpisalo sa 13 nových zmlúv s priemernou veľkosťou 9 300 m², ale takmer celý objem tvorili renegociácie,“ hodnotil vývoj Tomáš Ostatník z CBRE Slovensko. Medzikvartálna vysoká aktivita nájomcov je podľa neho impulzom na ďalšie investície do oblasti priemyselných nehnuteľností a na výstavbu nových priestorov.

Takmer 80 % rozlohy moderných skladových priestorov na Slovensku sa nachádza v Bratislave a v jej okolí. Istú stabilitu na trhu odráža aj skutočnosť, že nových skladových priestorov je neveľa. V prvom štvrťroku 2013 bol dokončený iba jeden projekt v Bratislave, ktorý priniesol na trh 5 000 m² moderných priemyselných plôch

a začal sa rozširovať (o 10 000 m²) projekt v košickom Imnoparku.

Priemerná výška mesačného nájomného sa v rámci celého Slovenska pohybuje v rozmedzí 3,50 až 4,00 €/m². **LK**

Nájomné aktivity v Q1 2013

Zdroj: CBRE

EcoPoint v Košiciach získava nájomníkov do zelených kancelárií

EcoPoint Office Center na Magnezitárskej ulici je zatiaľ vo výstavbe, ale už úspešne získava nájomníkov do svojich zelených kancelárií. Prvá budova, ktorá má byť dokončená v auguste 2013, je obsadená na viac ako 60 %.

Na naše otázky týkajúce sa projektu odpovedal zástupca investora Rastislav Badalik.

● Prečo sa nemecký investor rozhodol pre Košice?

Košice sú podľa viacerých štúdií ideálne miesto na umiestnenie sídla IT spoločností, call centier, servisných a podporných centier. Je tu kvalitná, jazykovo vzdelaná pracovná sila a pritom je o 20 % lacnejšia ako v Bratislave. Nachádzajú sa tu medzinárodné, ale aj lokálne IT spoločnosti, ktoré sú úspešné a počet ich zamestnancov neustále rastie.

● Váš projekt EcoPoint je jednou z prvých tzv. „zelených“ nízkoenergetických budov na Slovensku. V čom sa odlišuje od bežných biznis centier?

Využívame nové moderné technológie v takom rozsahu, v akom na Slovensku ešte neboli použité. Napríklad veľkoplošné vykurovanie a chladenie, ktoré využívajú princíp príjemného sálavého tepla alebo chladu – na rozdiel od klasických nezdravých klimatizácií. Nájomcovia tak získajú nadštandardné pracovné prostredie. Prejaví sa to na spokojnosti ich zamestnancov, ktorým sme vytvorili optimálnu tepelnú, akustickú a svetelnú pohodu.

Využívame zelené technológie v rozsahu, v akom na Slovensku ešte neboli použité.

Ako primárny zdroj tepla a chladu využívame 30 kusov 130 m hlbokých geotermálnych vrtov pod každou budovou a vďaka nim sa nám podarilo znížiť náklady na kúrenie a chladenie oproti moderným kancelárskym budovám o 70 %. Prevádzkové náklady budú o 1 až 1,5 EUR/m² nižšie ako u konkurencie.

● Na trhu sú však aj kancelárie v starších budovách s nižším nájomným.

Nízka cena je v tomto prípade len zdanlivá. V Košiciach väčšina firiem sídli v starých zrekonštruovaných budovách s nevhodnými dispozíciami a nedostatočnou flexibilitou priestorov. Síce platia nízke nájomné, ale keby si prepočítali, koľko by platili na osobu, uvedomili by si, aký veľký podiel plôch vôbec nevyužívajú. O výške nákladov na kúrenie a chladenie ani nehovorím.

Už aj v Košiciach je boj o špičkových špecialistov. Sídlo firmy v zelených kanceláriách je dôkazom, že firma chce ponúknuť zamestnancovi tie najlepšie podmienky na prácu a jeho rozvoj. A verte, že je to niekedy viac, ako keď mu ponúkne o 10 % vyšší plat.

● Zvláštnosťou projektu EcoPoint je aj poloha mimo centra.

Od začiatku sme koncipovali náš projekt odlišne od konkurencie aj v tom, že sme sa sústredili nie na centrum mesta, ale na okrajovú, zato však dopravne veľmi dobre dostupnú lokalitu

Rastislav Badalik

– pri vstupe od Prešova. Naši nájomcovia sa vyhnú neustálym dopravným zápcham a problémom s parkovaním v centre Košíc.

A stretol som sa aj s názorom manažérov, že nechcú, aby sa ich zamestnanci počas pracovnej doby alebo prestávok chodili rozptyľovať do susediacich nákupných centier. Bezpečnosť je takisto dôležitá.

● Dnes sa často hovorí aj o vplyve pracovného prostredia na výkony zamestnancov.

Súčasný moderný človek strávi v budovách takmer 90 % svojho času. Veľa štúdií dokazuje, že ak pracujete v zdravom pracovnom prostredí – tzv. zelených kanceláriách – zvyšuje sa vaša produktivita, ale najmä kreativita – a to o viac ako 50 %! Znižuje sa fluktuácia, práceneschopnosť, počet alergií, ľudia sú menej podráždení, lepšie znášajú stres. Napríklad v IT sektore tvoria personálne náklady až 80 % z celkových nákladov firmy. Takže šetriť na pracovnom prostredí sa naozaj nevypláca.

● Akú rozlohu kancelárskych plôch ponúknete?

Celkovo pôjde o viac ako 16 000 m² kancelárií. Projekt sme rozdelili na tri samostatné budovy, ktoré sa však dajú prepojiť. Väčšia firma môže mať prenajatú celú budovu a dať jej svoju korporátnu identitu a štandardy. A v prípade rastu počtu jej zamestnancov má možnosť expanzie do vedľajšej budovy.

PR

www.ecopoint.sk

Slováci sa pripájajú na sieť najmä z mobilov

Čoraz viac ľudí na Slovensku uprednostňuje mobilné pripojenie na internet pred pevnými sieťami. A to aj napriek tomu, že takýto spôsob je drahší. Podľa ministerstva dopravy v minulom roku počet mobilných pripojení vzrástol takmer o 170 000. „Dnes chcú mať ľudia širokopásmové pripojenie stále so sebou, aby mali dáta i zábavu poruke. A to aj za cenu vyšších nákladov,“ odôvodnil tento trend štátny tajomník ministerstva Andrej Holák.

Podľa štatistík, ktoré pre rezort dopravy každoročne spracúva Výskumný ústav spojov, bolo v roku 2012 na Slovensku celkovo 2,96 milióna širokopásmových pripojení. Z toho 65 % pripadá na mobilné siete a zvyšok na pevné siete. Medziročne pritom pribudlo celkovo viac ako 261 000 mobilných a pevných pripojení. Slováci používajú na prístup na internet najčastejšie mobilné telefóny. Tie sú využívané až 3,5-krát častejšie ako iné dátové zariadenia, napríklad notebooky.

TA

Neaktualizovaný antivírus predstavuje hrozbu

V priemere 2,5 z 10 počítačov nepoužíva aktualizáciu antivírusového programu. Bez tejto dôležitej ochrany je pravdepodobnosť nakaženia počítača malveľom až 5,5-krát vyššia ako pri riadne chránenom počítači. Antivírus nielenže zabráňuje vírusom v ich činnosti, ale tiež odstraňuje infekcie a najmä chráni súkromie užívateľov.

Ukázala to štúdia Security Intelligence Report, ktorú dvakrát do roka publikuje spoločnosť Microsoft. Štúdia obsahuje dáta z druhej polovice roka 2012, zozbierané z viac ako miliardy počítačov po celom svete. Na Slovensku bolo v druhej polovici roka 2012 bez ochrany 22 % počítačov. Celosvetový priemer sa pohybuje na úrovni 24 %. Spomedzi 100 krajín, ktoré boli zahrnuté do prieskumu, dosiahlo najnižšie percento nechránených počítačov Fínsko (15 %), najvyššie bolo v Sýrii (46 %).

TA

Firmy chcú viac investovať do IT

Pre firmy je informatizácia dôležitou súčasťou optimalizácie procesov a znižovania prevádzkových nákladov. Napriek nepriaznivým ekonomickým podmienkam preto mnohé plánujú v tomto roku investovať viac peňazí do informačných technológií. Vyplynulo to z prieskumu magazínu Infoware, na otázky ktorého odpovedalo 168 vrcholových manažérov slovenských podnikov.

Z nich 42,9 % uviedlo, že ich výdavky na IT v roku 2013 budú vyššie ako v roku 2012. Rovnaké výdavky ako v roku 2012 predpokladá 35,7 % respondentov. O nižších výdavkoch rozmýšľa iba 21,4 % opýtaných. Organizácie plánujú investovať najmä do databáz, mobilných technológií, bezpečnostných technológií, cloud computingu, zálohovania a archivácie.

Za najdôležitejšie priority považujú respondenti bezpečnosť, funkčnosť a dostupnosť IT. Medzi ďalšie priority patria väčšia miera inovácií, štandardizácia, vyššia produktivita, efektivita, stabilita, optimalizácia, väčšia spoľahlivosť, výkonnosť, integrácia, znižovanie nákladov, konsolidácia, rast a rozvoj.

Keby spoločnosti museli zvažovať šetrenie v oblasti IT, až 35,7 % z nich by si dohodlo

lepšie podmienky so súčasnými dodávateľmi, 23,2 % by využilo outsourcing niektorých služieb a 16,1 % by zreorganizovalo a zefektívnilo IT oddelenie.

Komplexným informačným systémom pokrýva všetky procesy vo firme vrátane riadenej komunikácie a elektronického schvaľovania až 53,6 % organizácií. Zabezpečenie iba základných potrieb (ekonomika, mzdy, výroba, majetok, sklady...) má pokrytých 33,9 % z nich. Využitie podnikového informačného systému aj pre nadstavbové aplikácie, ako sú napr. riadenie vzťahov so zákazníkmi a analytické nástroje BI, uviedlo 12,5 % organizácií.

TB

V IT gramotnosti regióny dobiehajú Bratislavu

Percento Slovákov, ktorí majú skúsenosti s ovládaním moderných informačných technológií, vzrástlo v porovnaní s rokom 2011 zo 76 na 79 %. Vyplyva to z reprezentatívneho výskumu

Digitálna gramotnosť na Slovensku, ktorý uskutočnil Inštitút pre verejné otázky v marci tohto roku na výberovej vzorke 1 079 respondentov starších ako 14 rokov.

Za významný posun treba považovať predovšetkým zlepšenie „digitálne slabších“ sociálnych prostredí, ako sú stredná a staršia generácia, nízko vzdelaní, dôchodcovia, domácnosti s nízkym príjmom či obyvatelia malých obcí.

Doteraz bolo zvykom, že sa Slovensko z pohľadu digitálnej gramotnosti rozdeľovalo na Bratislavu a zvyšok krajiny. Toto už dnes prestalo platiť, rozdiely medzi regiónmi sa stierajú. Významne sa zlepšili najmä obyvatelia v Trnavskom, Trenčianskom, ale aj v Prešovskom kraji. Oveľa miernejší nárast bol zaznamenaný v prípade Banskobystrického, Žilinského a Nitrianskeho kraja. Regióny Bratislavy a Košíc zostali podľa výskumnej správy na rovnakej úrovni ako pred dvoma rokmi.

V porovnaní digitálnej gramotnosti v krajinách EÚ sa Slovensko umiestnilo na piatom mieste spolu s Nemeckom a Francúzskom. Za nami skončili krajiny ako Veľká Británia, Belgicko či Španielsko.

TA

Ako ďalej s podnikovými systémami

IT ako základná opora každej organizácie musí byť zdravá a pripravená rásť

Šetriť nemožno donekonečna. Ak je zámerom manažmentu dosiahnuť rast a byť v tom, čo spoločnosť robí, čoraz lepší, bez investovania do inovácií to nie je možné.

Denne sa stretávame so zástupcami rôznych spoločností, ktorí rozmýšľajú, ako ďalej s informačnými systémami. Už niekoľko rokov je hlavnou témou úspora. Ako dosahovať prinajmenšom súčasné výsledky s nižšími vstupmi. Asi najjednoduchšia cesta, ktorou možno dosiahnuť tento cieľ, je znížiť náklady plošne. Každý rozumný manažér však vie, že takýto krok môže mať negatívny dopad na výkonnosť firmy a šetrenie by bolo prvým krokom k jej deštrukcii. Rozmýšľať preto treba inak.

Ktosi múdry raz povedal, že najlepší recept na cestu z krízy sú inovácie. Inovácie znamenajú zmenu zabehnutého postupu, pri ktorom spoločnosť nevedela ďalej rásť alebo, v horšom prípade, sa topila v červených číslach. Spôsobov na zmenu je niekoľko.

Zamerať sa na podstatné

Jedným z globálnych trendov v manažmente firiem je zameranie sa na vlastný core biznis. Podporné procesy, ku ktorým patria podnikové systémy a správa IT, možno zveriť externému dodávateľovi, ktorého úlohou je postarať sa čo najlepšie o celý chod. Takýto krok spojený často s veľkou odvahou a internými bojmi však môže priniesť zásadné ovocie pre chod firmy. Vďaka externej podpore sa systém zmení na skutočnú podpornú službu s cieľom, aby veci naozaj fungovali.

Externá podpora podnikového systému garantuje a často aj zlepši a zlacní jeho fungovanie.

Sú situácie, keď umiestnenie procesov do vonkajšieho prostredia je jedinou odpoveďou na požiadavku urobiť viac za menej. Interné IT oddelenie sa mení z riešiteľa a servisného asistenta na koordinátora a manažéra v dobrom zmysle slova. Spoločnosti so skúsenosťami z outsourcingu SAP-u jednoznačne hovoria, že vzdať sa tejto podpornej činnosti im pomohlo venovať viac času hlavnému predmetu podnikania.

Mobilný aspekt ERP

Predpokladá sa, že tento rok bude podiel prístupov na internet cez mobilné zariadenia vyrovnaný s prístupmi, ktoré budú uskutočnené cez stolové počítače. Rast využívania smartfónov či tabletov sa nezastaví ani vo sfére ERP. Niektoré spoločnosti na to myslia a takýto prístup do svojich systémov vyžadujú. Toto je presne miesto, kde chce organizácia od dodávateľa IT riešenia počuť slová „Dá sa to“. Iné firmy, ktoré o možnosti sledovať všetky procesy nielen cez počítač, ale aj cez tablet alebo smartfón dosiaľ nevedeli, sa s touto možnosťou postupne zoznamujú. Výhodou

zapojenia týchto zariadení je možnosť riešiť vzniknutú situáciu kedykoľvek a z ktoréhokolvek miesta na svete.

Novými technológiami dokážu niekedy zamestnanci predbehnúť aj zamestnávateľa. A v tom sa skrýva ďalšia príležitosť pre inovácie. Aj keď sa mnohí interní IT manažéri bránia pustiť cudzie zariadenia do svojho „kráľovstva“, z akademickej sféry preniká aj do podnikov duch BYOD, teda možnosť priniesť si a používať svoje vlastné zariadenie. Nie je dôvod brániť tomu – pri dodržaní politiky IT bezpečnosti. Hoci tento prístup znamená vyššie nároky na nastavenie ochrany systému, na druhej strane, touto cestou možno znížiť náklady na obstaranie notebookov, smartfónov či tabletov, zvýšiť efektivitu práce, nasaďenie aj lojalitu zamestnancov.

Význam skúseností porastie

Ďalším trendom je vytvorenie jedinečného systému. Mýtom o nemennosti podnikového systému odzvonilo. Opäť totiž platí to, prečo sme vôbec začali využívať informačné technológie – aby slúžili a nie aby komplikovali život. To, že informačný systém pre banku vyzerá inak ako pre priemyselný podnik, je fakt. No dnes už aj dva energetické podniky potrebujú odlišné nastavenia. A tu sa dostávame k faktu, ktorý sa môže zdať v rozpore so zámerom šetriť. Pokiaľ chce firma systém nielen na jeden mesiac, ale odolný a schopný adaptácie aj do budúcnosti, musí sa obrátiť na skúsených dodávateľov. Takých, ktorí majú nielen potrebné kompetencie, ale vedia na základe skúseností z praxe v desiatkach iných inštalácií promptne prísť s najlepším riešením situácie.

Strategické informácie

Východiskovým bodom, z ktorého však musí každý začínať, sú informácie, teda dáta. Každá spoločnosť ich generuje denne veľké množstvo. Podstatné je ich utriediť a využívať vo svoj prospech. Takzvané Big Data sa postupne učia používať aj slovenské firmy. Aj podľa analytikov spoločnosti Gartner bude význam Big Data rásť a namiesto doterajšieho projektového využitia získajú strategický význam. Takouto zmenou možno identifikovať dosiaľ nepoznané oblasti na úsporu v nákladoch organizácie.

Vladimír Magvaši

Business Development Manager,

S&T Slovakia

Ilustračný obrázok: TBT

HTC One plný inovácií

Na slovenský trh prichádza nový smartfón HTC One. Jeho súčasťou je napríklad technológia LTE, ktorá umožňuje superrýchle surfovanie na internete. Zaujímavú funkciu predstavuje aj HTC Sense TV, ktorá mení tento mobil na diaľkové ovládanie pre väčšinu televízií a set-top boxov. Funkcia HTC BlinkFeed zase pretvára domovskú obrazovku smartfónu na jednoduchý live stream všetkých relevantných informácií. Na displeji sa zobrazujú novinky zo sociálnych sietí, vybraných médií či oblasti lifestyle a zábavy. Technológia HTC Zoe prináša možnosť vyhotovovať fotografie vo vysokom rozlíšení z krátkych, asi trojsekundových záznamov. Umožňuje to špeciálny fotoaparát, ktorý zachytáva o 300 % viac svetla než tradičné fotosenzory ostatných smartfónov. Integrovaný systém Beats Audio prináša bohatý autentický zvuk v štúdiovej kvalite. HTC Sense Voice zase zvyšuje hlasitosť a kvalitu hovoru v hlučnom prostredí.

OK

Viber aj pre desktopy

Spoločnosť Viber, ktorá ponúka bezplatné SMS a hovory cez internet v HD kvalite, oznámila spustenie platformy Viber Desktop. Riešenie, doteraz dostupné len pre mobilné zariadenia, sa tak rozšírilo aj na stolové počítače PC a Macintosh. Jednou zo silných stránok novej aplikácie je jej jednoduchá aktivácia. Po vložení vášho mobilného čísla a potvrdzovacieho kódu, ktorý vám príde do mobilného zariadenia, ju môžete začať hneď používať.

Všetky kontakty z mobilnej aplikácie Viber sú neustále synchronizované s aplikáciou Viber Desktop. Prevod hovorov medzi oboma verziami je možný len jediným kliknutím alebo jedným ťahom na dotykovom displeji. Prijaté a odoslané správy sa zobrazia na všetkých zariadeniach, ale „pípu“ iba na zariadení, ktoré práve používate. Správy a konverzácie, ktoré vymažete z jedného zariadenia, budú odstránené aj na ostatných. Navyše, Viber Desktop je prvou aplikáciou tejto spoločnosti, ktorá ponúka videohovory medzi stolovými počítačmi.

TA

Klávesnica a puzdro v jednom

Spoločnosť Logitech predstavila nový produkt zo svojej série príslušenstva pre tablety s plným názvom Logitech FabricSkin Keyboard Folio for iPad. Táto kombinácia skladacej klávesnice a puzdra bola navrhnutá tak, aby okrem funkčnosti vylepšila dizajn tabletu a zdôraznila osobnosť jeho majiteľa. Okrem toho

chráni obe strany tabletu pri prenášaní.

Logitech nadviazal spoluprácu s poprednými svetovými dizajnérmi, ich úlohou bolo nájsť príjemné materiály a odvážnu paletu farieb. Puzdro prináša aj prvú klávesnicu s Bluetooth pripojením, ktorej klávesy sú hladko zapustené do povahu na vnútornej strane. **CM**

Logitech FabricSkin Keyboard Folio

Rýchly a úsporný prepínač

Celosvetový dodávateľ sieťových produktov TP-Link uvádza na slovenský trh nový stolný prepínač TL-SG108 s ôsmimi gigabitovými portami. Vysoká dátová priepustnosť spolu s úspornou technológiou, ktorá dokáže ušetriť až 72 % energie, z neho robia vhodné riešenie pre malú firemnú sieť.

Prepínač TL-SG108

Vďaka vysokej efektívnosti pracuje prepínač s minimom odpadového tepla a nepotrebuje ventilátor. Preto je veľmi tichý a nič nebráni jeho umiestneniu priamo na pracovnom stole, kde dokonca zaujme elegantným kovovým vyhotovením.

Úsporná technológia je postavená na dvoch základných princípoch. Automatické vypínanie nepoužívaných portov zaisťuje zníženie spotreby v dobe nečinnosti. TL-SG108 sa okrem toho dokáže inteligentne prispôbiť dĺžke kábla a znížiť tak nároky na energiu.

JK

Samsung prepája mobily a osobné počítače

Spoločnosť Samsung rozšírila svoju značku ATIV na všetky počítače a mobilné zariadenia. Okrem toho do všetkých osobných počítačov so systémom Windows zavádza technológiu SideSync. Tá predstavuje prvú z mnohých nových funkcií platformy ATIV, ktoré budú používateľom postupne k dispozícii počas tohto roka. SideSync umožňuje výrazné prepojenie osobného počítača a mobilného telefónu do jedného

virtuálneho prístroja. Napríklad môžete použiť počítačovú klávesnicu pri odpovedaní na správy prichádzajúce na mobilný telefón, prezeráť si multimediálny obsah z mobilu na počítačovom monitore alebo zobrazený súčasne na oboch zariadeniach. Osobný počítač môžete tiež využiť na zálohovanie obsahu vášho telefónu a na jeho dobíjanie.

MJ

Nové produkčné stroje od Xeroxu

Tlačové systémy spoločnosti Xerox Color J75 a C75 ponúkajú širokú škálu konfigurácií pre optimálne potreby rôznych segmentov. Vďaka tomu nájdu uplatnenie u komerčných poskytovateľov tlačových služieb, kreatívnych agentúr, reprografických centier, ale aj menších subjektov, ktoré chcú vstúpiť na trh s tlačovými službami.

Model Color C75 je vhodný, ak chcete začať ponúkať svoje služby v oblasti tlačových služieb alebo potrebujete rozvinúť aktivity v oblasti digitálnej tlače. Garantuje tlač rýchlosťou 75 strán za minútu na nenatierané médiá a 51 strán za minútu na natierané médiá. Riešenie je možné napojiť na mobilné zariadenie a cloudové úložiská, takže tlačové zákazky sa dajú prijímať napríklad z tabletu alebo smartfónu.

Color J75 je určený predovšetkým pre segment komerčných tlačiarň. **IB**

Ďalšie zásadné zmeny v IT sú neodvratné

Aj keď sa informačné technológie rozvíjajú postupnou evolučnou cestou, v istých obdobiach nastáva prelomová zmena, ktorá mení zabehnuté procesy a prináša úplne nové riešenia.

Vedúci pracovníci v podnikoch a organizáciách budú musieť už čoskoro zvážiť investície do novodobých, prelomových informačných technológií, aby sa mohli postaviť výzvam, ktoré prinášajú fenomény dnešnej doby, ako napríklad cloud alebo Big Data.

Prelomové technológie

Príkladom prelomovej zmeny vo firemných systémoch bol prechod od mainframe k zavedeniu modelu „klient – server“ a k využívaniu PC. Neskôr to bol prechod väčšiny firemných aplikácií na tzv. 3-vrstvovú architektúru, čo umožnilo koncovým používateľom pracovať s aplikáciou prostredníctvom webového prehliadača. Nastupujúca éra cloudu je v podstate rozšírenie predchádzajúceho modelu – teraz však môže byť počet používateľov takmer neobmedzený a môžu sa nachádzať na ktoromkoľvek mieste na svete – všade tam, kde je prístup k internetu. V rámci modelu verejného cloudu je možné ľubovoľnú aplikáciu alebo informačnú službu používať na základe kúpy mesačného predplatného a využívať tak hardvérovú a softvérovú

infraštruktúru vzdialeného dátového centra. Spoločnosti, ktoré sa obávajú využívania týchto služieb z dôvodu bezpečnosti, dostupnosti alebo iných hrozieb, sa môžu rozhodnúť ísť cestou privátneho cloudu a pripraviť si infraštruktúru vo vlastnom dátovom centre.

Integrované systémy

Aj tu sa do hry dostávajú prelomové technológie, ktorých cieľom je znižovanie nákladov a vyššia efektívnosť fungovania IT. Novou alternatívou na prevádzku podnikových aplikácií sú tzv. integrované systémy. Základnou myšlienkou zabudovanou do týchto systémov je zjednotenie IT infraštruktúry a zvýšenie výkonu aplikácií.

Takéto systémy obsahujú vzájomne integrovaný hardvér, softvér a sieťové komponenty s cieľom poskytnúť optimalizovanú platformu pre každú oblasť prevádzky aplikácií, ako sú napríklad aplikácie pre finančné riadenie, CRM, rôzne

Systémy integrujúce HW, SW a sieťovú zložku sú optimalizované pre každú oblasť firemných aplikácií.

prevádzkové systémy alebo dátové sklady. Výsledkom je vysoký výkon, v porovnaní s bežnými systémami až 10-krát vyšší, rýchle nasadenie a nižšie náklady na vlastníctvo celého riešenia s možnosťou rastu a rozširovania do budúcnosti.

Veľká zmena spôsobuje vzdor

Zmena ekonomického prostredia a prirodzený vývoj technológií prinášajú zmeny v oblasti IT. Neveľké evolučné zmeny sú zvyčajne bez problémov akceptované, prelomové zmeny však často znamenajú obavy, lebo vyžadujú zmenu zabehnutých procesov, ktoré sa budovali niekoľko rokov. Okrem toho vznikajú obavy z dôvodu hrozby vážneho rozvrátenia zavedeného spôsobu fungovania jednotlivých tímov IT oddelení.

Ale zmeny sú neodvratné

Najnovšie trendy, ktoré budú udávať smerovanie v oblasti IT a sú charakteristické pre nový štýl života v súčasnej spoločnosti:

- masové používanie mobilných zariadení a aplikácií, geo-lokátory,
- využívanie rôznych technologických zariadení, ktoré generujú stále väčšie množstvá dát v digitálnej podobe (rôzne meracie zariadenia, snimače, vernostné karty na spotrebu),
- sociálne siete, v rámci ktorých sú vytvárané veľké množstvá údajov, ktoré sa analyzujú a využívajú pre zlepšenie predaja koncovým používateľom v maloobchode.

Vyššie uvedené javy v technickom zmysle vedú k jednému: spoločnosti, ktoré chcú držať krok s dobou, potrebujú modernú infraštruktúru, ktorá im pomôže rýchlo nasadzovať nové aplikácie, flexibilne vykonávať zmeny a poradiť si s veľkým množstvom dát, ktoré nemajú jednotnú štruktúru. Pojmy ako vysoká dostupnosť a výkon sú pre podnikové aplikácie samozrejmosťou.

Gabriela Hečková, Oracle Slovensko

Integrovaný systém od Oracle

Spoločnosť Oracle sa domnieva, že integrované systémy spomínané v článku sú riešením, ktoré si trúfne poradiť so všetkými výzvami novej éry. Typickým príkladom je integrovaný systém Oracle Exadata Database Machine. Toto zariadenie predstavuje unikátny integrovaný systém schopný zaistiť extrémny výkon a vysokú dostupnosť všetkým transakčným aj analytickým aplikáciám postaveným na databáze Oracle. Oracle Exadata zahŕňa databázový softvér, server, sieť a úložisko. Vzájomná predintegrácia všetkých softvérových aj hardvérových komponentov umožňuje

dosiahnuť nielen výrazne vyšší výkon, ale vďaka jednoduchšej inštalácii skrátiť dobu od dodania po uvedenie do prevádzky. Nezanedbateľnou výhodou je aj zjednotenie správy systému a minimalizovanie problémov pri inštalácii a následných aktualizáciách, čo ocenia nielen veľké firmy či organizácie verejnej

správy, ale aj zákazníci zo segmentu stredne veľkých spoločností – či už ide o obchodné, výrobné, energetické firmy alebo finančné inštitúcie.

Do rodiny integrovaných systémov patria aj Exalogic zabezpečujúci vysoký výkon aplikačnej vrstvy, Exalytics pre bleskurýchle analýzy a plánovanie, Big Data Appliance určený na spracovanie veľkých objemov dát a Sparc SuperCluster pre konsolidačné projekty.

Viac informácií o Oracle Exadata Database Machine nájdete na www.oracle.com/goto/exadata/sk

Čína predbehla USA v predaji PC

Čína sa minulý rok stala najväčším trhom s osobnými počítačmi, keď prvýkrát v tomto rebríčku predstihla Spojené štáty. Vyplýva to z výsledkov prieskumu spoločnosti IHS. Podľa neho sa v Číne predalo v roku 2012 okolo 69 miliónov osobných počítačov, zatiaľ čo v USA to bolo 66 miliónov. Čína je zároveň aj najväčším internetovým trhom, pričom počet používateľov internetu tu presahuje 500 miliónov.

Zatiaľ čo v rozvinutých ekonomikách najrýchlejšie rastie trh s laptopmi, v prípade Číny je predaj laptopov a desktopov v rovnováhe. Podľa IHS je za relatívne vysokým predajom desktopov v Číne najmä dopyt zo strany obyvateľov vidieckych oblastí.

TA

Ďalšie centrum HP v Bratislave

Spoločnosť HP považuje Slovenskú republiku za významnú krajinu nielen vďaka výhodnej geografickej polohe, ale aj existencii vysokokvalifikovanej, jazykovo dobre vybavenej pracovnej sily. Tieto skutočnosti viedli k jej rozhodnutiu otvoriť v Bratislave v poradí už tretie európske centrum – EG Supply Chain Office (Centrum riadenia dodávateľského reťazca divízie Enterprise Group).

Pri výbere jeho umiestnenia zohrala úlohu aj blízkosť Bratislavy k výrobným závodom HP Enterprise Group v Brne a Kutnej Hore. Bratislavské centrum bude poskytovať podporu partnerským závodom v regióne EMEA pri výrobe a distribúcii hotových výrobkov. Konkrétne ide o servery, systémy na ukladanie dát a sieťové prvky.

IL

Dokumenty pod kontrolou

Moderné periférne zariadenia, prepojené do uceleného systému, organizáciám výrazne uľahčujú prácu s dokumentmi. Či už ide o súkromné spoločnosti alebo orgány štátnej správy a samosprávy.

Dokumenty sa najprv zoskenujú alebo importujú z rôznych elektronických zdrojov. Následne sú k nim priradené metadáta a zaradia sa do elektronického archívu, kde sú uložené prehľadnejšie a zároveň sú jednoduchšie vyhľadávateľné ako pri papierovom archivovaní.

A nemusí ostať len pri archivácii. Elektronický tok dokumentov (workflow) vám umožní zefektívniť procesy, zachovať postupy, predísť strate dokumentov či sledovať ich jednotlivé fázy v rámci obehu.

Workflow môže mať stanovenú pevnú nadväznosť krokov, v ktorých sa dokument „pohybuje“ v rámci organizácie. Keďže ide o dokument v elektronickej podobe, obieha v organizácii len virtuálne – tým je znížená možnosť jeho straty, doručenia na nesprávne oddelenie, oneskorenia odovzdania či poškodenia. Užívatelia, ktorí pracujú s dokumentom, môžu byť zaradení do rolí (napr. pracovník podateľne, účtovník, schvaľovateľ), vychádzajúcich z potrieb organizácie.

Dokumenty sú v rámci jednotlivých krokov odovzdávané formou úlohy. Aktivita na dokumente môže byť potvrdená formou „podpisu“. Užívateľ s príslušnými právami získa okamžitý prehľad o osobe, ktorá dokument spracovávala, a o stave dokumentu. S dokumentmi je možné pracovať osobitne v pobočkách organizácie, pričom sa na práci môžu podieľať ľudia z rôznych pobočiek.

Ďalšou dôležitou časťou každého workflow je integrácia s inými používateľskými systémami. Vďaka nej sú všetky potrebné informácie súčasťou elektronického obehu. Typickou integráciou je napríklad schvaľovanie faktúr, kde je workflow prepojený s interným systémom účtovníctva.

XR

Ako zabrániť odcudzeniu digitálnej identity

Mobilné zariadenia sú dnes používané nielen ako druhý faktor autentizácie (napr. známe bankové SMS s jednorazovým autorizačným kódom), ale čoraz častejšie aj ako hlavné zariadenia pri prihlasovaní sa do vzdialeného systému – internetového obchodu, e-bankingu, firemného e-mailu a podobne. Za odcudzenie identity považujeme prípady, kedy prihlasovacie údaje k daným zdrojom akýmkoľvek spôsobom odcudzí a zneužije iná osoba, ktorá ich použije na neoprávnené prihlásenie alebo na autorizáciu transakcie z iného alebo dokonca z toho istého, ukradnutého alebo strateného mobilného zariadenia.

Pretože najmä v prípade mobilných zariadení nie je možné zamedziť infiltrácii škodlivého kódu a nepozorovanému odcudzeniu prihlasovacích údajov, potrebujete si zvoliť iné riešenie. Zabezpečiť, aby váš systém každý prípad možného zneužitia odcudzených údajov

odhalil a dané prihlásenie alebo transakciu podmienil vašou autorizáciou (napr. náhodnou bezpečnostnou otázkou) alebo ju pozdržal a poskytol tak čas na dôkladné vyhodnotenie rizika. Ako však spoznať, že dané prihlásenie alebo transakcia sú neoprávnené? Riešením je tzv. adaptívna autentizácia, v prípade e-bankingu

alebo m-bankingu doplnená o monitoring transakcií. Oboje je založené na profile užívateľa a jeho správaní sa a súčasne na zariadeniach, ktoré vlastní a používa na prihlasovanie sa. Z týchto indícií je možné pomocou špeciálneho softvéru vyhodnotiť rizikovosť danej aktivity (najčastejšie autentizácie) a okamžite reagovať, či už transparentným vpustením užívateľa do systému, v prípade zvýšeného rizika však aj požiadavkou na ďalšiu autorizáciu či rovnou zablokovaním prístupu.

David Matějů, EMC

Digitálna kancelária IIS MIS

Služba BackOffice úradu od spoločnosti SWAN šetrí samospráve prostriedky

Legislatívne a technologické požiadavky v oblasti elektronizácie samospráv nútia obce a mestá investovať nemalé prostriedky do informačných systémov prevádzkovaných na obecných a mestských úradoch (tzv. BackOffice úradu).

Obce a mestá musia zabezpečovať čoraz erudovanejšie personálne zabezpečenie na prevádzku týchto informačných systémov, čo starostov a primátorov v dnešnej ekonomickej situácii stavia pred zložitú úlohu.

O vaše dáta sa postarajú v centre Perpetuus

Spoločnosť SWAN, a. s., dáva ako prvé a doposiaľ jediné riešenie v SR pre BackOffice úradu k okamžitej dispozícii ako službu. Túto službu už

od decembra 2012 využívajú zákazníci k úplnej spokojnosti v dennej praxi samospráv pod názvom Digitálna kancelária IIS MIS.

Služba je ihneď k dispozícii ako cloudové riešenie, čo prináša samospráve významné zníženie finančných nákladov potrebných na získanie a prevádzku BackOffice úradu. Riešenie beží v modernom dátovom centre Perpetuus, kde sú všetky dáta uložené na bezpečnom úložisku dát. Obecný úrad sa vďaka riešeniu stará „iba“ o vecné plnenie zverených kompetencií a o všetko ostatné sa postará Digitálna kancelária. Akékoľvek legislatívne zmeny sú vykonané automaticky producentom riešenia.

Pri poskytnutí Digitálnej kancelárie sa vykoná konfigurácia systému pre potreby úradu, ako aj migrácia dát z pôvodne používaného informačného systému, autorizácia pracovníkov a školenie.

Systém evidujúci všetky agendy obce

Služba Digitálna kancelária IIS MIS poskytne obecnému úradu informačný systém s navzájom prepojenými integrovanými agendami,

akými sú dane, komunálny odpad, evidencia obyvateľov a voľby, registratúra, prenájmy, kataster nehnuteľností, povolenacie procesy (výrubu, zhromaždenia, zaujatie priestranstva...) a ďalšie.

Použitie Digitálnej kancelárie pre obecný úrad okrem kvalitného a profesionálneho informačného systému znamená:

- jednoduchosť a nenáročnosť prevádzky, resp. spôsobu využitia služby,
- výrazné zvýšenie efektívnosti, kvality a preukázateľnosti práce v rámci úradu, taktiež aj voči občanom a verejnosti,
- sprehľadnenie informačných a finančných tokov,
- kvalitnú správu saldokonta daní a poplatkov,
- bezpečné uloženie dát.

Prevádzku riešenia spojenú spolu so všetkými jeho výhodami zabezpečujú špecialisti producenta softvéru Digitálnej kancelárie, spoločnosti A.V.I.S. – International Software Distribution & Service, s. r. o., v dátovom centre Perpetuus prostredníctvom spoločnosti SWAN, a. s.

PR

prináša riešenia pre Váš cloud
Dátové centrum PERPETUUS

SWAN, a.s. | Borská 6 | 841 04 | Bratislava | e-mail: dc@swan.sk | tel.: +421-2-35 000 683

MAIL
park

CRM
park

VIRTUAL
park

SERVER
park

DATA
park

www.swan.sk

PERPETUUS®

Outsourcing logistiky môže byť krokom ku kvalite

Výroba aj obchod dokážu „exportom“ logistiky získať, dôležité je nastavenie.

Aj keď väčšinu tovarových tokov pre výrobu a obchod dnes zabezpečujú kamióny, čoraz významnejšia pozícia patrí expresnej preprave. Podmienkou pre spoľahlivé fungovanie dodávateľského reťazca s expresnou prepravou sú štandardizované, kvalitné procesy a bezpečnosť.

Expresná preprava síce z hľadiska výroby nepatrí k objemovo najvýznamnejším, avšak ku kľúčovým dodávateľom rozhodne áno. Expresnou prepravou chýbajúcich súčiastok sa napríklad zabráňuje veľkým stratám z núteného odstavenia výrobných liniek. Vo sfére obchodu význam expresných kuriérov rýchlo rastie, keďže svojimi službami pokrývajú čoraz silnejší

predajný kanál – web. Výroba aj obchod pritom potrebujú od prepravy stabilné, kvalitné procesy a garanciu bezpečnosti tovarového toku, ktoré vo výsledku dokážu výrazne pomôcť firme k úspechu.

Outsourcing treba kvalitne pripraviť

V čase hľadania rezerv v nákladoch dokáže logistika firme priniesť finančnú úsporu aj zvýšenie kvality. Riešením však nie je plošné škrtanie či najlacnejšia ponuka bez ohľadu na kvalitu, ale analýza procesov a ich „export“ – outsourcing. Otázka pritom nezní, či do tejto zmeny ísť, ale ako ju dobre pripraviť.

Podstata outsourcingu – úkolovanie špecializovanej firmy – v sebe skrýva zásadnú výhodu riešenia: vyššiu kvalitu s predpokladom lepších procesov. Firmy pri outsourcingu logistiky v praxi najviac oceňujú prechod z fixných nákladov na pracovnú silu na variabilné

náklady za služby, ktoré sa odvíjajú od množstva a objemu „exportovaných“ činností. Tento finančný benefit firmám umožňuje pružnejšie reagovať na výkyvy v dopyte. Ďalšou výhodou je ľahšie podnikanie: firma sa sústreďí na core biznis (ktorý vie robiť najlepšie) a obsluhuje činnosti ponechá na špecialistu.

Ako si vybrať bezpečného dodávateľa?

Pri outsourcingu je podstatné vybrať si dodávateľa tak, aby sa neznižila spoľahlivosť a neutrpelo celé podnikanie firmy. Kvalitná logistická

Kvalitná logistická firma musí mať referencie a vynikajúco zvládnuté vlastné procesy.

firma musí mať za sebou referencie a tiež vynikajúco zvládnuté vlastné procesy, bez ktorých to pri outsourcingu nejde. To predpokladá dobré výsledky firmy vrátane vzdelávania a starostlivosti o ľudí, ako aj certifikáciu podľa noriem, ktoré potvrdzujú kvalitu a neustále zlepšovanie procesov.

K vonkajším znakom dobrej logistickej firmy patrí aj čistý, uprataný sklad s bezpečnostnými štandardmi, chrániaci tovary pred vplyvmi prostredia. Dôležité sú aj špeciálne certifikáty na prepravu nebezpečného tovaru alebo audity bezpečnosti TAPA. Samozrejme, okrem certifikátu vás dodávateľ služby musí presvedčiť o kvalifikačnej úrovni a skúsenostiach zamestnancov v reálnej praxi.

**Mária Džundová,
TNT Express**

Holding Geis s obratom 0,8 miliardy eur

Česko-slovenská časť nemeckej logistickej skupiny Geis zverejnila čistý obrat za rok 2012, ktorý predstavoval 3,544 miliardy CZK. Celý holding Geis uzavrel fiskálny rok s obratom 794,2 milióna EUR.

Česko-slovenská časť skupiny zvýšila v roku 2012 počet pracovných miest a aktuálne zamestnáva v 29 pobočkách a logistických pracoviskách viac ako 1 100 ľudí. „V predchádzajúcom roku sme investovali nielen do zvýšenia technologickej úrovne služieb

vo všetkých produktoch, ktoré ponúkame, ale rovnako sme rozšírili a skvalitnili našu prepravnú sieť v Českej republike aj na Slovensku,“ uviedol konateľ spoločnosti Daniel Knaisl. Do skupiny patria firmy Geis SK, Geis Parcel SK, Geis CZ, Geis Parcel CZ, Geis CZ Air+Sea a Spedition Feico. **ED**

TNT Express sa nezlúči s UPS

Holandská zásielková spoločnosť TNT Express vykázala v 1. štvrtroku 2013 tržby v objeme 1,67 miliardy eur (oproti 1,74 miliardy

eur v 1. kvartáli 2012). Tržby v Európe sa znížili o 2 % na 1,12 miliardy eur. Jej prevádzkový zisk za tri mesiace do konca marca 2013 klesol medziročne o 16 % na 38 miliónov eur. Čistý zisk spoločnosti však vyskočil až na 144 miliónov eur z vlaňajších 15 miliónov eur, čo však bolo vďaka jednorazovému príjmu od UPS za nedokončenú fúziu.

Európska komisia totiž nepovolila TNT plánované zlúčenie s americkou United Parcel Service (UPS). Odôvodnila to obavami z dominantnej pozície nového, silnejšieho hráča na európskom trhu, čo by sa mohlo negatívne odraziť na cenách služieb. **TA**

GEFCO – spoločnosť zrodená v automobilovom priemysle

Logistika pre automobilový sektor je charakteristická vysokou kvalitou poskytovaných služieb, dodržiavaním JIT a neustálymi inováciami v oblasti zvyšovania produktivity v preprave a skladovaní.

Úlohou dodávateľa pre tento sektor je zabezpečiť 100-percentnú bezchybnosť dodávok na správne miesto v správnom čase, pri možnosti sledovania zásielok a ich označovanie podľa informácií z objednávok.

Komponenty cez Trnavu do Južnej Ameriky

GEFCO, líder v oblasti „Logistics for Manufacturers“, uplatňuje svoje vyše 60-ročné odborné skúsenosti v oblasti logistiky zásobovania a distribučnej logistiky pre automobilový priemysel po celom svete. V úlohe dôležitého partnera výrobcov automobilov a dodávateľov komponentov neustále optimalizuje toky s cieľom znížiť čas prepravy pri zachovaní kvality služieb s „nulovými nedostatkami“.

GEFCO Slovakia ako prvá pobočka v strednej a východnej Európe získalo projekt PLIT, ktorý

zastrešuje v tomto regióne komplexnú logistiku automobilových dielcov od všetkých subdodávateľov PSA Peugeot Citroën. Komponenty sú dovážané do skladov v Trnave a následne transportované kombinovanou prepravou v kontajneroch do prístavov v Hamburgu a Bremerhavene. Odtiaľ sa týždenne odvážajú loďami do Brazílie a Argentíny, kde sídlia výrobné závody PSA.

Špecifiká a prostriedky prepravy áut

Preprava automobilov má špecifiká, pretože na jej realizáciu sú potrebné prepravníky (špeciálne kamióny a vlaky) určené výlučne na prepravu automobilov. Vozidlá, ktoré sa prepravujú vagónmi, vyžadujú osobitné prostriedky na infraštruktúru nakládky a vykládky. V praxi sú zaužívané aj vagóny a lode na kombinovanú prepravu kamiónov plne naložených automobilmi, prípadne aj špeciálne upravené lietadlá.

GEFCO zabezpečuje aj urgentné prepravy

V automobilovej logistike je veľmi dôležité rýchlo reagovať na krízové situácie, ktoré pri zásobovaní môžu vzniknúť. Urgentné prepravy rieši služba GEFCO Spécial, ktorá využíva všetky druhy preprav a ponúka riešenie problémov v prípadoch, keď tradičné doručovanie mešká, chýba potrebný materiál, logistický tok je narušený alebo je nebezpečenstvo zastavenia výroby.

Unikátne riešenie cross-docku sa prvýkrát použilo na Slovensku

Pri automobilovej logistike sú kľúčovými kvalitnými informačným systémom a tok dát. Logistika môže fungovať na rôznych princípoch, v prípade GEFCO Slovakia je to cross-dock. Celý tok je riadený na základe centrálného informačného systému podľa plánu výroby. Ten vydáva objednávky jednotlivým dodávateľom, ktorí v presne určený čas a deň dodávajú do PSA Peugeot Citroën diely so špecifickou etiketou s uvedením času, kedy má byť tovar preradený v rámci jednej zóny do druhej. Tam sa vychystáva. Celý tento proces funguje ako neustály pohyb materiálov. Ku každodennej aktivite patrí reportovanie stavu zásob a objednaného tovaru výrobnému závodu aj dodávateľom.

PR

> Nová generácia informačného systému **HELIOS Spin** aj plánuje za vás

Máte dosť ľudí,
aby ste všetko stihli?
Netrápte sa tým.
So systémom HELIOS Spin
naplánujete všetky
svoje kapacity!
Toto je efektívne podnikanie.

HELIOS
Softvér, ktorý riadi

> rôzne systémy DATALOCK dostali spoločnú značku HELIOS

www.helios.eu

V znamení úspornosti a komfortu

Na nedávnom bratislavskom autosalóne predstavilo svoje modely 41 svetových značiek. Bolo medzi nimi rekordných 88 premiér a noviniek.

Počas šiestich dní si exponáty od 139 vystavovateľov prezrelo vyše 180-tisíc návštevníkov. Prišla väčšina dôležitých hráčov, ale, bohužiaľ, nevideli sme najsilnejší Ford Fiestu, nové Subaru Forester, Mitsubishi Spacestar ani žiadnu novinku od BMW. Tieto značky sa tento rok na autosalóne nezúčastnili.

Pilier ekonomiky

Automobilový priemysel je jedným zo základných pilierov európskej aj slovenskej ekonomiky. Investíciami, prepojenosťou s inými sektormi i obratom tvorí hybnú silu hospodárstva, a preto sa výrobcovia a predajcovia snažia presadiť za každú cenu na presýtenom trhu, uplatniť nadprodukcii automobilov prostredníctvom kampaní a „neuveriteľných“ zliav, prezentáciou noviniek zabalených v reklame všetkých druhov. V snahe získať čo najširší okruh zákazníkov viaceré automobilky predstavili nové verzie áut aj v segmentoch, ktoré ich donedávna príliš nezaujímali.

Kto sa chcel presvedčiť na vlastné oči, aká je skutočnosť, mal skvelú príležitosť práve na bratislavskom autosalóne koncom apríla. Jeho

význam opäť podčiarkol svojou prítomnosťou prezident Ivan Gašparovič, ktorý si prezrel expozície takmer všetkých značiek.

Kabriolety sú v kurze

Vlajková loď francúzskej automobilky Citroën DS5 pôsobila svojou karosériou netradične, originálny bol aj interiér. Premiéru mala nová Elysée a sympatická otvorená verzia malého štýlového Citroënu DS3.

Kia odhalila najvýkonnejšiu 3-dverovú verziu procee'd GT s prepĺňovaným 4-valcom 1,6 GDI Turbo s výkonom 150 kW. Návrat zaznamenala aj do segmentu MPV modelom Carens. Ponuku

nového SUV rozširuje aj kórejský výrobca Hyundai o predĺženú verziu Santa Fe Grand. No najobdivovanejšie modely boli i20, i30 a i40 a ich kombi verzie.

Opel zaradil do strednej vyššej triedy elegantný štvormiestny kabriolet Cascada s plátennou strechou, ktorá sa poskladá za 17 sekúnd. Aj potom ponúka batožinový priestor stále slušných 280 litrov. Základnou motorizáciou je benzínová 1,4 Turbo s výkonom 88 kW (120 k) a 103 kW (140 k) a zážihová 1,6 SIDI Turbo Ecotec s výkonom 125 kW (170 k) pri využití funkcie overboost. Menší rozruch pri prezentácii autíčka do mesta s názvom Adam spôsobila miss Slovenska Karolína Chomisteková, ktorá si od zástupcov firmy prevzala kľúče od tohto modelu.

SUV, šport, crossovery

Land Rover predstavil nový Range Rover Evoque. Tento vyše dvojtonový obor s luxusnou výbavou má teraz k dispozícii 3-litrový vznetrový motor LR-TDV6 s nižšou spotrebou, dosahuje rýchlosť 209 km/h a zrýchlenie na 100 km za necelých 8 sekúnd. To, že prekoná aj ťažký terén, je len samozrejmosť. Potenciálni zákazníci naň vraj budú čakať aj rok.

Pri porovnaní s Roverom boli SUV Volvo XC 60 a Cross Country 40 len drobčekom. V stánku tejto renomovanej švédskej značky pre náročnejších klientov predstavili aj novinku v strednej triede S60.

V triede módnych crossoverov je novým prírastkom Peugeot 2008. Okrem priestranného

Prezident Ivan Gašparovič si prezrel aj novú Octaviu.

Citroën DS3 Cabrio

interiéru ponúkne kufr s objemom od 360 litrov. Peugeot predstavil aj modely RCZ, 208 GTi, 208 XY, 208 T16, 301, ktoré sú vybavené vylepšenými úspornými benzínovými a naftovými motormi.

Citroën predstavil redizajnovaný DS5 a štýlovú Cabrio verziu DS3.

Motoristickí nadšenci si mohli prezrieť aj efektívny dvojmiestny roadster Jaguar F-Type s plátennou strechou a maximálnou rýchlosťou 300 km/h, ktorý sa radí do vyššej strednej triedy. Premiéru malo kombi XF Sportback od tejto značky s objemom batožinového priestoru 550 litrov.

Bezpečnosť a športový dizajn

Dynamický vzhľad a množstvo nových technológií boli základnou črtou Mercedesu. Najaerodynamickejšou karosériou je vybavené 4-dverové kupé CLA postavené na platforme triedy A. Benzínové motory od 1,6 (CLA 180) do 2,0 litra (CLA 200, 250) majú výkon 90 až 155 kW a diesle s objemom 2,0 a 2,2 litra (CLA 200 CDI, 220 CDI) ponúkajú 100 až

125 kW. Radikálnou modernizáciou prešlo aj Éčko. S predstihom prináša jedenásť nových bezpečnostných systémov, ktoré sú pripravené pre novú vlajkovú loď triedy S. Nové sú aj preplňované benzínové štvorvalce Blue Direct pre verzie E200 (135 kW) a E250 (155 kW). Pýchou Mazdy bola nová elegantná 6-ka – sedan a kombi. Benzínové motory Skyactiv-G s objemom 2,0 (107, 121 kW) alebo 2,5 litra

(141 kW) dopĺňa diesel 2,0 Skyactiv-D (110, 129 kW). Odľahčená, výkonnejšia a aerodynamickejšia Mazda 6 je o 20 percent úspornejšia ako jej predchodkyňa. Zaujímavosťou je ukladanie kinetickej energie brzdenia do kondenzátora i-Loop a následné využitie na pohon elektrických systémov. Kombi je paradoxne kratšie ako sedan, pričom obe sa predávajú za rovnakú cenu.

Úspornejšie motory, cenové lákadlá

Po výpadku Corolly Combi sa Toyota vracia do tohto segmentu nižšej strednej triedy prvým hybridným kombi na svete odvodeným od verzie Auris modelom Touring Sports. Spotreba

tejto ekologickej modifikácie je len 3,8 litra benzínu. Modernizovaná vlajková loď Lexusu uviedla model LS. Honda Civic deviatej generácie upútala dieselovým motorom 1,6 i-DTEC novej generácie Earth Dreams Technology. Celohliníkový agregát je najľahším naftovým motorom na svete a Civic s ním spotrebuje len 3,6 litra nafty na 100 km. Nechýbala ani nová CR-V.

Pozornosť v stánku Nissanu pútal koncept Terra, ktorý v sebe spája vlastnosti a vzhľad SUV s tichou a úspornou jazdou elektromobilu. Dominantou vnútorného priestoru, v ktorom sa snúbi drevo svetlého buku a chrómových častí, sú štyri samostatné sedadlá. Druhá generácia kompaktného rodinného MPV Note prichádza aj do Európy s trojvalcom s objemom 1,2 litra (58 kW a kompresorovej verzii 1,2 DIG-S 72 kW), ale tiež s motorom 1,5 dCi od Renaultu so spotrebou len 3,6 litra nafty.

Najviac noviniek predstavil asi francúzsky Renault: Clio IV, Clio IV Grandtour, Clio IV RS, Captur, Fluence facelift, Grand Scénic facelift. Dacia vytiahla hneď štvoricu modelov – Logan, Logan MCV, Sandero Stepway a Dokker. To, že

Volvo S60

Nová Mazda 6

Logan bude opäť najlacnejším kombi na trhu, je takmer isté. Fiat sa pokúsil zaujať s predĺženým modelom 500L a verziou kabrioletu.

Čo ponúka najväčšia automobilová rodina

Bohatú prezentáciu automobilov z radu tých „bežnejších“, prepracované interiéry špičkovej kvality, hospodárnosť a ďalšie vylepšenia pohonu 4x4 predviedol najväčší európsky výrobca, koncern Volkswagen. V jednej hale sa prezentovali značky Audi, Seat, Škoda a Volkswagen. Audi priviezlo horúcu novinku – päťdverový A3 Sportback s motorizáciou od benzínových 1,4 po 1,8 TFSI s 90 až 132 kW a naftových dvojlitrov TDI so 110 kW. Neprehliadnuteľné boli verzie SQ5 TDI, A5 Sportback, športové TT coupé či mestské A1 Sportback. Svoju ponuku výrazne omladil aj Seat. Po novom Toledu a Leone prišiel aj s Leonom SC s 3-dverovou zníženou karosériou v tvare kupé a športovými sedadlami.

Návštevníci mohli obdivovať McLaren Spider, Ferrari F12, Audi R18 či Lamborghini Aventador.

Z pohľadu slovenského trhu bola najočakávanejšia nová Škoda Octavia a jej verzia kombi s bezkonkurenčným objemom batožinového priestoru 610 litrov. Vyššia výbava prináša napríklad predné hmlové svetlomety, infotainment rádio Swing s CD/MP3 a vstupom pre SD kartu a USB, tempomat, nastaviteľnú prednú lakťovú opierku s boxom, zadné operadlo delené a sklopné s lakťovou opierkou či komfortné telefonovanie so systémom Bluetooth. Nová Škoda Octavia dostala ocenenie Najlepší rodinný automobil, ktoré vyhlasujú časopisy Auto magazin, Profi auto a spoločnosť Incheba. Značka VW odprezentovala Auto roka 2013

Koncept Nissan Terra

– siedmu generáciu populárneho Golfu a jeho verziu GTI s preplňovaným motorom 2,0 TSI a silou 162 kW. Veľa obdivovateľov mal aj kabriolet Beetle.

Luxus, exkluzivita a rýchlosť pre solventných

Po tretíkrát bratislavský autosalón obohatila netradičná prehliadka Exclusive Salon. Širšia ponuka z kategórie vozidiel nedostupných pre väčšinu „pracujúcich“ bola v štylizovanej hale s kulisami prímorského letoviska Saint Tropez. Exkluzivitu a luxus charakterizovali jednotlivé exponáty. Rolls-Royce Phantom Art Deco s obsahom 6,75 litra má 12-valcový benzínový motor s krútiacim momentom 720 Nm, zrýchlením na 100 km za 5,7 sekundy a rýchlosťou 250 km/h. Privlastok Art Deco znamená osobitnú výbavu v umeleckom štýle z prvej polovice dvadsiateho storočia, ktorá ich má vraj odlišiť od „tuctovejších“ áut tejto značky. Hlavné rozdiely sú v kabíne pre aristokratov. Aston Martin prezentoval dva športové modely – kabriolet Vantage s 313 kW motorom, zrýchlením z 0 na 100 km za 4,9 s, maximálnou rýchlosťou 290 km/h a kombinovanou spotrebou

12,90 l na 100 km. Rapid dosahuje maximálnu rýchlosť 295 km/h; s 350 kW (477 k) a krútiacim momentom 600 Nm má zrýchlenie na stovku za 5,2 s.

Komu by nestačil obyčajný tuctový Rolls-Royce Phantom, môže si kúpiť jeho verziu Art Deco.

Keď hovoríme o luxuse, tak máme na mysli aj Bentley Continental GT Speed a Continental GTC V8, ktoré ponúkajú prepracovanosť do

najmenších detailov od úchytky a páčky otvárania dverí, okien až po prieduchy vetrania, klimatizácie, všetko čalúnené v koži. S osemstupňovou automatickou prevodovkou dosahujú rýchlosť vyše 300 km. Samozrejmosťou je stály pohon všetkých kolies s rozmerom 21 palcov, obutých do pneumatík 275/35.

Zrýchlený tep spôsoboval pohľad na športové plnokrvníky McLaren MP4-12c Spider či Ferrari F12. Ide zatiaľ o najsilnejšie cestné Ferrari, s výkonom 544 kW (740 k). Porsche sa pochválilo novou 911 vo verzii Carrera 4S so 400-koňovým motorom a zrýchlením na stovku za 3,9 sekundy, ako aj Caymanom S a päťdverovým SUV Cayenne.

Pastvou pre oči boli aj Nissan GTR, ktorého zrýchlenie na stovku za 2,72 sekundy vás poriadne pritlačí do sedadla, alebo Lamborghini Aventador LP 700-4. Mimo tejto haly patrili k perličkám aj R18 e-tron quattro, víťazný špeciál 24-hodinových pretekov v Le Mans v stánku Audi. Chevrolet predstavil európsku verziu legendárneho Camara a pozornosť pútala aj Corvette Coupe od GM.

Ľubomír Mesároš
Foto: autor, TASR, Škoda Auto

Čína „zachraňuje“ svetové automobilky

Rastúci trh prospieva aj slovenskej ekonomike

Kým predaj nových áut v Európe klesá, čínsky trh rastie najmä vďaka tamjšej strednej vrstve. Popredné automobilky preto menia stratégiu.

Aprílový predaj osobných áut v Číne medziročne vzrástol o dvojciferných 13 %, napriek obavám zo spomaľovania ekonomiky. Zdrojom tohto nárastu bol zvýšený dopyt po nových modeloch svetových firiem. Z údajov čínskeho združenia výrobcov automobilov (CAAM) vyplýva, že klienti v krajine, ktorá predstavuje najväčší automobilový trh na svete, si v apríli 2013 kúpili 1,44 milióna osobných áut.

Celkový odbyt motorových vozidiel v Číne, vrátane nákladných áut a autobusov, takisto vzrástol medziročne o 13 % na 1,84 milióna kusov. Celkový predaj za prvé štyri mesiace tohto roka predstavuje 5,86 milióna áut, čo je o 16 % viac ako v rovnakom období 2012.

Záujem automobiliek

Svetové automobilky, napríklad americký koncern General Motors a nemecký Volkswagen, uviedli v apríli na čínsky trh nové modely v nádeji, že rast populácie v krajine sa premietne aj do zvýšeného dopytu po autách. V období upadajúceho dopytu v Európe sa sústreďujú týmto smerom.

Týka sa to aj švédskeho Volva. Firme, ktorú kúpila čínska spoločnosť Geely, dáva momentálne šancu vysoký dopyt po autách zo strany rastúcej čínskej strednej triedy. Podľa výkonného riaditeľa Volva Hakana Samuelssona bude predaj spoločnosti v Európe počas roku 2013 stagnovať, no na čínskom trhu predpokladá výrazný rast. Na tento trh sa preto firma aj mieni

Aprílový predaj áut v Číne medziročne narástol o 13 %, predaj za prvú tretinu roka dokonca o 16 %.

zamerať. V prvom kvartáli tohto roka jej predaj v Číne vzrástol oproti rovnakému obdobiu minulého roka o 27 %.

Nemecká spoločnosť Daimler, pod ktorú patrí automobilka Mercedes-Benz, očakáva, že čínsky trh s prémiovými značkami vzrastie o 10 %. Na porovnanie, predaj nových áut v Európskej únii klesol v marci medziročne o 10,2 %, čo zároveň znamenalo pokles už 18. mesiac po sebe.

Kórejská ofenzíva

Príležitosťou pre svetových výrobcov bol aj aprílový autosalón v Šanghaji. Spoločnosti ako Volkswagen, Toyota, Audi či General Motors tu súperili o záujem zákazníkov s domácimi rivalmi ako Geely a Chery.

Juhokórejská automobilka Hyundai Motor tu dokonca predstavila koncept nového modelu Mistra, určeného špeciálne pre čínsky trh. Plánuje ho začať predávať koncom tohto roka. Mistra je o niečo väčšia ako Elantra, no menšia ako sedan Sonata. Hyundai chce vyťažiť maximum z rýchlo rastúcej strednej čínskej triedy a jej zvyšujúceho sa dopytu po autách, ktoré sú cenovo dostupné, no zároveň nemajú ďaleko od priestoru, ktorý poskytujú stredne veľké modely.

Predaj áut juhokórejskej firmy v Číne vzrástol v prvom štvrtroku medziročne o 41 % aj vďaka jej tretiemu čínskemu závodu, ktorý začal produkciu koncom minulého roka. Čiastočne sa na rekordnom výsledku podpísal aj teritoriálny spor medzi Čínou a Japonskom, ktorý, naopak, poškodil predaj japonských firiem. Z čínsko-japonského sporu vyťažila aj dcérska Kia. Jej predaj v prvom kvartáli vzrástol v Číne medziročne o 26 %.

Dobrá správa pre Slovensko

Z rastúceho hladu Číňanov po nových automobiloch profituje aj slovenská ekonomika. Až šesťinu nášho exportu v prvom polroku 2012 tvoril vývoz osobných automobilov a iných motorových vozidiel. Ich celková hodnota bola 5,3 miliardy eur. V hodnotovom vyjadrení najviac áut smerovalo do Nemecka (16,3 %), hneď za ním nasledovala Čína s podielom 13,9 % a v tesnom závесе Francúzsko (13,2 %).

Nebyť dopytu z Číny, tak sa dnes bavíme o podstatne pomalšom raste vývozu áut za posledných päť rokov. Zatiaľ čo podiel Nemecka a Francúzska na vývoze automobilov slovenskej produkcie je viac-menej stabilný, nástup Číny ako nášho obchodného partnera v tomto odvetví je neprehliadnuteľný. Podiel Číny je dnes šesťnásobne vyšší ako pred piatimi rokmi.

Kým v prvom polroku 2007 smerovalo do Číny len 2,3 % vyvezených automobilov, vlani to už bolo spomínaných takmer 14 %. Ak by nedošlo k takému významnému nárastu čínskeho dopytu a export slovenských automobiliek do Číny by stagnoval, nehovorili by sme dnes o 27 %-nom, ale iba o 12 %-nom raste celkového vývozu áut za posledných 5 rokov. A to sme ešte nezohľadnili nepriamy reexport, teda export áut do inej krajiny a z nej následne do Číny.

TA/PB

Ilustračné foto: SXC

Záujem o Slovensko rastie

Vydavateľstvo ASTOR Slovakia, s. r. o., uviedlo v máji na trh už 15. aktualizované vydanie ročenky o slovenskom turizme na sezónu 2013 – 2014. Cestovný lexikón Slovenskej republiky 2013/2014 ponúka domácej a zahraničnej verejnosti, cestovateľom, diplomatom, študentom cestovného ruchu, obchodníkom a novinárom aktuálne informácie v slovenčine, angličtine a nemčine o Slovenskej republike. Tematické usporiadanie umožňuje jednoduchú orientáciu a prehľadné vyhľadávanie subjektov.

K tohtoročným novinkám v publikácii patrí najmä zaradenie vybraných oblastných a krajských organizácií cestovného ruchu (OOCR a KOOR). Pre všetkých záujemcov je publikácia prístupná nielen v knižnej podobe, ale aj na www.lexikon.sk.

Súčasnou ročenkou je každoročne aktualizovaný Autoatlas SR. Tohtoročný navyše prináša ako 1. na Slovensku komplexné vydanie Autoatlasu v mierke 1 : 200 000 so všetkými fungujúcimi cyklotrasami. Na mape sú tiež zvýraznené ciele turistov a návštevníkov, sú dostupné a podporujú rozvoj cykloturistiky. Vydavateľ verí, že aj takto prispieje k vyššej návštevnosti slovenských pamiatok, hradov, zámkov, jaskýň, rozhľadní či kúpeľných miest, kúpalísk a stredísk relaxu i zimných športov.

PK

Jahodová Nitra

Nitrianska organizácia cestovného ruchu (NOCR) vytvorila na letnú sezónu nový turistický produkt s názvom Jahodová Nitra. Jeho súčasťou budú rôzne tzv. Jahodové balíčky tvorené poznávacími výletmi, relaxačnými pobytmi, športovými a kultúrnymi podujatiami a ďalšími produktmi zážitkového cestovného ruchu.

„Zvolili sme tému jahôd, lebo je milá, originálna a sladké jahody patria k Nitre. Všetky aktivity, ktoré sa budú konať v rámci Jahodovej Nitry, budú mať tento punc. Súčasnou podujatí budú, samozrejme, aj rôzne jahodové degustácie v podobe ochutnávky jahodového vína, jahodovice či jahodovej cukrovej vaty, koláčov,“ povedala Hároníková z NOCR.

TA

V Tatrách očakávajú dobrú sezónu

Predstavitelia brandže cestovného ruchu v Tatrách veria, že nadchádzajúca letná sezóna bude v znamení vysokej návštevnosti. „Turistom chceme ponúknuť veľa atraktivít, ktoré pre nich budú zaujímavé v každom počasí, keďže hory sú nevyspytateľné a dokážu v priebehu chvíle zmeniť pôvodný plán dovolenkarov,“ uviedla výkonná riaditeľka Oblastnej organizácie Cestovného ruchu Región Vysoké Tatry Lenka Maťašovská. „Pozornosť sústredíme aj na návštevnícky atraktívne podujatia, akými budú aj tento rok napríklad Medvedie dni alebo Night Run na Štrbskom Plese,“ vymenovala niektoré plány. OOCR revitalizovala a obnovila aj viac ako 300 km cyklotrás.

Vysoké a Nízke Tatry majú za sebou aj úspešnú lyžiarsku sezónu. Najviac návštevníkov bolo zo Slovenska, nasledovaní boli susedmi z Poľska, Česka a Ukrajiny. Nové investície pritiažili o 40 % viac lyžiarov na južnú a o 22 % na severnú stranu Chopka.

Štrbské Pleso si udržalo návštevnosť a v Tatranskej Lomnici medziročne vzrástla o necelých

7 %. „Výrazný nárast návštevnosti je najlepším dôkazom toho, že verejnosť pozitívne prijala skvalitnenie prepravy na obidvoch stranách Chopka a ich prepojenie novými lanovkami. Lyžiar si po lyžovačke mohli užívať aj karibskú klímu v novej hale Aquaparku Tatralandia,“ uviedol Bohuš Hlavatý zo spoločnosti Tatry Mountain Resorts. Podľa neho sa ukázal veľký zmysel a potenciál spolupráce s regionálnymi organizáciami cestovného ruchu. „Verím, že sa nám spoločnými silami podarí ozdraviť slovenský turizmus, čo určite pomôže zvýšiť zamestnanosť v tatranskom regióne,“ konštatoval.

TA

Fond na modernizáciu zariadení CR v Rakúsku

V rakúskom cestovnom ruchu pôsobí od mája fond, ktorý má uľahčiť zmeny vlastníctva v sektore. Záujemcovia o prevzatie turistických kapacít môžu dostať zo štartovacieho kapitálu 10 miliónov eur, bezúročný úver od 350 000 až do 1 000 000 eur, pričom investor bude musieť disponovať 30 % hodnoty potrebných nákladov. Projekt spočíva na mechanizme ERP (European Recovery Program) a s financiami hospodári Österreichische Hotel und Tourismusbank (ÖHT). Fond je k dispozícii pre podnikateľov, ktorí sa rozhodnú kúpiť zastarané turistické

kapacity a počas prvých troch rokov ich výrazne skvalitniť. Do roku 2020 bude k dispozícii asi 2 000 takých hotelov. Spolková vláda bude zabezpečovať ručenie za 80 % úveru, sedem spolkových krajín bude prvých 10 rokov platiť za investorov úroky. Úver sa začne splácať až od 3. roka po jeho poskytnutí a lehota splatnosti je vymedzená na 8 až 12 rokov. Do programu sú zapojené všetky spolkové krajiny okrem Viedne a Korutánska, ktoré má vlastný program podpory nových podnikateľov.

TA

Cyklomapa Dolného Rakúska v slovenčine

Dolné Rakúsko ponúka cyklistom viac ako 1 200 km udržiavaných rozmanitých cyklistických trás. „Skvelá infraštruktúra i samotná príroda v Dolnom Rakúsku sú najčastejšími dôvodmi, pre ktoré sa k nám každoročne cykloturisti radi vracajú,“ povedal Christoph Madl, šéf krajskej organizácie cestovného ruchu Niederösterreich Werbung (NÖW).

Turisticky atraktívny zámok Schloss Hof, archeologický park Carnuntum, historické mesto Hainburg alebo Národný park Dunajské luhy sú vyhľadávané aj slovenskými návštevníkmi, najmä cyklistami. Viani dosiahol počet hostí zo

Slovenska ubytovaných aspoň jednu noc v dolnorakúskom regióne až 23-percentný nárast oproti roku 2011.

Na tohtoročnú dovolenkovú sezónu pripravil región pre slovenských hostí zaujímavú ponuku: na webstránke NÖW si môžu objednať cyklomapu regiónu v slovenskej verzii, ktorú potom dostanú zadarmo do poštovej schránky.

EM

NOVINKA

Autoatlas a všetky
slovenské cyklotrasy
na jednej adrese

www.lexikon.sk

Inšpirujte sa **Slovenskom**

Cestovný lexikón Slovenskej republiky 2013/2014

Čítajte
v digitálnej podobe
na www.floowie.com

Čítaním u nás
podporíte
našu zem

www.lexikon.sk

Publikuj. Čítaj. Zdieľaj. Zarábaj

floowie

Dovolenka sa blíži; tak aby bola bez stresov

Vyberajte starostlivo CK, odmenou vám budú nerušené zážitky

Chce to trochu námahy a pozornosti, aby sa dovolenkové dni vo finále premenili na obdobie hodné zapamätania a nie na nočnú moru.

Opäť prichádza čas, keď sa sny môžu premeniť na skutočnosť a doteraz rozostrený obraz o dovolenke by mal nadobudnúť jasné kontúry. Znenie základných otázok je jasné: kam (destinácia), s kým (s rodinou, priateľmi), kedy a za koľko? Čím konkrétnejšie sú odpovede, tým ľahšie a efektívnejšie budú ďalšie kroky.

A uľahčí sa aj kľúčová vec – výber cestovnej kancelárie. Nejednen dovolenkár, ktorý tento krok v predchádzajúcich rokoch podcenil, obaľoval a dnes vie, že tak ako je pre život dôležitý dobrý výber partnera, pre úspešnú dovolenku je dôležitý výber dobrej cestovnej kancelárie. Teda v podstate tiež partnera...

Ludia sú základ

Na celý kotúč tlačiarenskeho papiera by sme mohli vydať dobré rady, ako postupovať pri výbere CK, a 99 percent z nich bude súvisieť s ľuďmi. S tými, ktorí v cestovnej kancelárii sedia a pracujú pre ňu, aj s tými, ktorí ju vlastnia. Nenabádame vás na pátranie po majiteľoch, to by bol v niektorých prípadoch ťažký oriešok. Ale to, či sú to ľudia, ktorým podnikanie v oblasti služieb naozaj ide, či sa zaujímajú o klienta

a záleží im na ňom, sa dá poznať aj bez toho. Stačí jediný pohľad priamo v kancelárii, zalisťovanie v katalógu alebo pár klikov na webovej stránke – v ideálnom prípade kombinácia všetkých troch zdrojov – a veľa vecí je jasných.

Riadte sa svojou intuíciou: ak sa vám zariadenie, stránka či katalóg zdajú príliš vyumelkované, príliš zamerané na efekt, príliš okázalé, nezažehťte svoj pocit mávnutím ruky s požehnaním zdravého rozumu. Emócie obvykle neklamú. Radšej choďte o cestovku ďalej.

O kvalite CK veľa napovie dojem z predajného miesta, katalógu a webovej stránky.

Dajte na svoj dojem z toho, ako s vami v kancelárii komunikujú. Ochota a chuť vyjsť vám maximálne v ústrety sú v prípade služieb na prvom mieste. Ak cestovnej kancelárii a jej majiteľom skutočne záleží na klientoch, zabezpečia personál, ktorý bude príjemný, ústretový, ochotný poradiť a pomôcť pri akejkoľvek požiadavke.

Cena je dobré vodidlo

Na dojem a v tomto smere aj na rozum dajte v prípade cien. Sú príliš nízke? Zarážajúco vysoké? Ak ste si položili otázku číslo dva, zrejme sa automaticky vyberiete inam. Ale spozornieť by ste mali aj v prvom prípade. Ideál je zlatý dobrý stred.

Je samozrejmé, že sa každý z nás snaží ušetriť,

cena by však pri výbere cestovnej kancelárie a konkrétnej dovolenky nemala byť jediným či hlavným rozhodujúcim faktorom. Hlavne nízka cena, pretože je podozrivá. Skôr ako sa definitívne rozhodnete, s ktorou cestovkou pôjdete na dovolenku, zvážte aj to, koľko rokov je na trhu, akú má tradíciu, či dodržiava zákon a je poistená proti insolventnosti, a naozaj veľa napovie aj komunikácia s klientom.

Hľadajte špecialistu

Ponúkať zájazdy do celého sveta je pre cestovnú kanceláriu taká „klada“, že namiesto je podozrenie, že sa ťažko nesie vysoko nad hlavou. Darmo sa svet globalizuje, v prípade cestovného ruchu je výhodnejšie spoliehať sa na špecialistov, t. j. na cestovnú kanceláriu, ktorá ponúka možno iba jedinú destináciu, ale „svoje“ hotely či ubytovanie v súkromí vďaka tomu naozaj videla, zažila, dobre pozná a podľa poznaného aj predáva.

O schopnosti ponúkať kvalitné služby svedčí aj to, ako dlho je na trhu. Pozor, nechceme zaznávať kancelárie, ktoré majú tú odvahu, že to na trhu plnom cestovných kancelárií aj tak skúsia. V ich prípade platí všetko, čo bolo napísané v predchádzajúcich riadkoch. Ale ak cestovná kancelária funguje už roky, špecializuje sa len na niekoľko vybraných destinácií a vyhli sa jej škandály, potom ste asi na dobrej adrese.

Cestovná agentúra nie je kancelária

Cestovná agentúra predáva produkty iných, zvyčajne viacerých cestovných kancelárií. Ak

je výrazný rozdiel v cene v prospech agentúry, potom niečo nie je v poriadku. Ak vám agentúra ponúkne dovolenku o desiatku či dokonca stovky eur lacnejšie ako cestovná kancelária, znamená to, že sa buď vzdáva svojej provízie (čo je podozrivé), alebo robí niečo iné nekalé. V cestovných kanceláriách by mali vedieť poskytnúť viac konkrétnejších informácií o svojich produktoch, lebo by ich mali poznať do detailu,

a v prípade dobrých kancelárií – to sú presne tie, ktoré chceme – ich majú z prvej ruky, lebo „boli, videli, zažili“. V prípade agentúry je dokonalá informovanosť skôr príjemným prekvapením, ale, našťastie, aj to sa stáva.

Najskôr čítaj, potom podpíš...

Zmluvu si pred podpisom dobre prečítajte! Nemajte pocit viny, že zdržujete, ale buďte zodpovední voči sebe a tým, ktorí s vami pociestujú, a vyhradte si na nákup dovolenky (podpis zmluvy) dosť času.

Príliš vysoké ceny odrádzajú, veľmi nízke sú zasa podozrivé. Ideál je zlatý stred.

Treba si preveriť, či to, čo požadujete, je naozaj v zmluve. Dôležitý je nielen termín pobytu, ale aj typ izby, doprava, nástupné miesto, stravovanie, poplatky a, samozrejme, poistenie. Prečítajte si aj drobné písmená – z nich sa zvyčajne dozvieme dôležité informácie, napríklad o možnosti stornovania, výške stornopoplatkov, aké sú vaše práva a povinnosti, a rovnako aj to, aké sú práva a povinnosti cestovnej kancelárie. To všetko vyjasňuje vzťahy a pomáha tomu, aby ste si kúpili, čo chcete, a dostali to, čo ste si kúpili.

Tomáš Gašparík

Ilustračné foto: ONTT, TASR

Čo si treba všimnúť

- **Katalóg.** Ak je na kvalitnom papieri, prehľadný, informačne obsažný, je to dobré znamenie. Tým sa to však nekončí. Nech sa vám nelení zobrať do ruky lupu a študovať aj tie úplne malé písmenká. Práve nimi sú totiž často napísané najdôležitejšie informácie. Napríklad pri fotografii pláže alebo hotela malilinká popíska „ilustračné foto“. Viete, čo to znamená? Ak nechceme podozrievať kanceláriu z priamočiareho zámeru zavádzať, znamená to minimálne toľko, že z nejakého dôvodu nenašla dosť peňazí na to, aby urobila skutočnú fotku ponúkaného miesta.
- **Schopnosť predávajúceho odpovedať na vaše otázky.** Vie všetko? Zistíte odkiaľ – či tam bol alebo to isté hovorí už roky roľníci každému. Nevie skoro nič? Dajte mu šancu, pokiaľ má ochotu zistiť to a aj to sám ponúkne. Ak nie, v kancelárii viac nestrácajte čas.
- **Certifikáty a ocenenia.** Ak visia na stenách, na webe alebo sú v katalógu, venujte im minútku. Ak sú to uznania a certifikáty

cenené v oblasti cestovného ruchu, poskytovania služieb alebo zákazníckej spokojnosti, ste na dobrej adrese. Ale môže sa, naopak, stať, že sú to nepodstatné zdrapy papiera.

- **(Akože) drobné poplatky.** Niekedy nie je cena dovolenky konečná a v rámci zájazdu musíte počítať s ďalšími poplatkami. Žiadajte podrobnosti a konkrétnosti – kedy, za čo a koľko! A potom počítajte. Možno vám nakoniec vyjde, že sa viac oplatí považovať nad inou ponukou alebo navštíviť inú CK.
- **Hodnotenia iných klientov.** Dobré cestovky nemajú problém zverejniť ich na webe. Vedia, že predávajú služby na trhu, kde sa informácie vysoko cenia. Ďalším dobrým zdrojom informácií sú špecializované stránky, ako napr. **www.tripadvisor.sk**. Samozrejme, pýtajte sa aj priateľov, známych a kolegov, čo zažili a čo by odporúčali. Ale nezabúdajte, že vo všetkých takýchto hodnoteniach je istá dávka subjektivity.
- **Poistenie proti insolventnosti.** Či ho cestovka má alebo nie, ľahko zistíte na stránke Slovenskej asociácie cestovných kancelárií a cestovných agentúr **www.sacka.eu**.

Lákali nás first minute zájazdy

Zdá sa, že radi plánujeme a istotu máme radšej ako v minulých rokoch. Teda aspoň pokiaľ ide o letnú dovolenku. V tomto roku lákali klientov slovenských cestovných kancelárií first minute zájazdy až o 78 % viac než vlni. Na letnú sezónu 2013 kupovali najčastejšie pobyty do Turecka, ktoré tvorilo pätinu celkového dopytu. Nasledovali Egypt, Grécko a Chorvátsko. „Rebriček obľúbených first minute destinácií v roku 2013 je podobný minuloročnému. V prvej desiatke sa však objavili aj nové krajiny ako napríklad Cyprus alebo Kapverdské ostrovy,“ uviedol Ivan Šidla z cestovnej agentúry Invia.sk.

Podľa štatistik tejto cestovnej agentúry si slovenskí turisti zaplatili za letnú dovolenku v priemere 857 eur na osobu.

Vyššiu popularitu získavajú first minute zájazdy najmä vďaka zľave za skorý nákup v kombinácii s ďalšími benefítmí. K najväčším lákadlám patrila ponuka bezplatného pobytu pre deti. „K obľube nákupu first minute zájazdov nesporne prispeli i rôzne garancie cestovných kancelárií. Napríklad tie, ktoré sa zaväzujú, že hotel, ktorý si klient kúpi hoci za zľavnenú cenu vo first minute akcii, nebude v lete v rámci last minute zľav lacnejší,“ dodal I. Šidla.

AK

First minute: top destinácie

Poradie	Krajina	Podiel dopytu	Priemerná cena pobytu/osoba (eur)
1	Turecko	20 %	1 049
2	Egypt	14 %	771
3	Chorvátsko	13 %	634
4	Grécko	13 %	993
5	Bulharsko	10 %	985
6	Taliansko	10 %	623
7	Tunisko	8 %	795
8	Španielsko	5 %	851
9	Kapverdý	2 %	941
10	Cyprus	1,3 %	1 246

Pozn. Údaje z predaja na leto 2013.
Zdroj: Štatistiky Invia.sk

Atraktívnejšia Bratislava

Naše hlavné mesto postupne vychádza z tieňa Viedne či Prahy. Vlní doň zavítalo vyše 823 000 turistov, čo je o vyše šesť percent viac ako v roku 2011, a počet prenocovaní prekročil 1,72 milióna. Znamená to, že turista strávil v Bratislave v priemere viac ako dva dni.

Bratislava má 136 ubytovacích zariadení, z toho 81 hotelov. Priemerná cena za ubytovanie na noc bola 36 eur. Prevádzkari tak utržili vyše 62 500 eur a hlavné mesto vybralo na dani za ubytovanie takmer 2,5 milióna eur. Na prvej priečke medzi návštevníkmi sa konštantne držia Česi, na druhom mieste Nemci, za nimi Rakúšania, potom Briti, Čiňania, Američania, Nóri, Rusi, Ukrajinci. „Už sa dostávame na turistickú mapu Európy,“ konštatoval primátor Milan Ftáčnik a dodal, že si želá, aby do troch rokov stúpila návštevnosť na milión. Oplyvníť by to mala aj nová Bratislavská organizácia cestovného ruchu (Bratislava Tourist Board – BTB), v ktorej mesto spoločne so súkromným sektorom uvažuje o tom, ako zatraktívniť pre turistov Bratislavu. Predseda predstavenstva BTB František Stano povedal, že organizácia sa chce zamerať najmä na vytvorenie silného celoročného produktu. „Preto všetok historicko-kultúrny turizmus plánujeme skryť pod motív Korunovačná Bratislava,“ vysvetlil.

Druhou oblasťou sú aktivity, ktoré dostanú bratislavské podujatia aj do pozornosti zahraničných návštevníkov. „Chceme tiež predĺžiť prenocovania, preto sa snažíme ponúknuť hosťom program aj mimo mesta,“ povedal F. Stano. Týka sa to napr. Divokej vody v Čunove, Malých Karpát, Malokarpatskej vinnej cesty a Dunaja. Podľa neho treba stavať na tom, že Bratislava má príjemnú, menej hektickú atmosféru a turistami býva označovaná ako jedna veľká kaviareň s lákavou gastronómiou a prívetivými ľuďmi. „Na druhej strane, podľa návštevníkov i podľa hodnotenia zahraničných novinárov chýba Bratislave prívetivosť. Nie však tá od ľudí na uliciach, ale od personálu pri poskytovaní služieb,“ konštatoval F. Stano. **TA**

Vybudujeme 1 000 km nových cyklotrás?

Na Slovensku je v súčasnosti vyznačených 530 cykloturistických trás v celkovej dĺžke vyše 10 000 km. O ich sieť sa stará 74 subjektov, prevažne sú to občianske združenia. Ale do roku 2020 by malo na Slovensku vzniknúť 1 000 km nových ciest pre cyklistov. Ročne to predstavuje vybudovanie okolo 125 km cyklotrás vo všetkých slovenských mestách. Takéto sú zámery ministerstva dopravy, ktoré predstavilo v Národnej stratégii rozvoja cyklickej dopravy a cykloturistiky v SR a vláda ich v máji schválila. Rezort odhaduje, že v roku 2014 dosiahnu

náklady na niektoré opatrenia cyklostratégie takmer 13 miliónov eur a počíta s vybudovaním 40 km takýchto ciest. Viac ako dva milióny eur z nich sa má použiť na cyklopruhy a cyklokoridory na už existujúcich cestách (asi na 85 km). Tiež sa má vyznačiť 800 km nových cykloturistických trás za 160 000 eur.

Starostlivosť o rozvoj cyklickej dopravy na Slovensku by mal mať na starosti nový národný cyklokoordinátor s 2 pracovníkmi a pomáhať mu majú aj ďalší 8 regionálni cyklokoordinátori. **TA**

Rast cestovného ruchu a SACR

Slovensko už druhý rok po sebe zaznamenáva rast návštevnosti. V roku 2012 vzrástol počet jeho návštevníkov oproti roku 2011 o 5,7 %. Významné je aj zaradenie SR do svetových rebríčkov destinácií. Pri prezentácii verejného odpočtu Slovenskej agentúry pre cestovný ruch (SACR) za rok 2012 to uviedla jej generálna riaditeľka Marta Kučerová.

Agentúra hospodárila vlní s rozpočtom 10,9 milióna eur. Slovensko prezentovala na 30 medzinárodných veľtrhoch a výstavách cestovného

ruchu, zorganizovala 53 infociest pre zahraničných novinárov a touroperatorov a viac ako 80 workshopov a prezentácií. Zabezpečila aj prezentáciu SR na londýnskej olympiáde. Do marketingových aktivít SACR zapájala aj ďalšie subjekty cestovného ruchu a samosprávy. Aj vďaka aktivitám odboru kongresového turizmu SACR sa zdvojnásobil počet veľkých, tzv. asociálnych kongresových podujatí v SR – z 15 v roku 2011 na 32.

Egypt chce zvýšiť počet turistov

Egypt je aj naďalej otvorený turistom, ktorí pijú alkohol a nosia bikiny. Povedal to egyptský minister cestovného ruchu Hišam Zázú. Dôvodom, ako informovala agentúra Reuters, je úsilie Káhiry zvýšiť počet návštevníkov Egypta tento rok približne o pätinu a do 10 rokov na 30 miliónov. Cestovný ruch je jedným z hlavných pilierov egyptskej ekonomiky, avšak ľudové povstanie proti bývalému prezidentovi Husnímu Mubarakovi v roku 2011 a najmä dva roky ďalších protestov a nestability ho negatívne zasiahli. Predtým sa turizmus podieľal na celkovom výkone egyptskej ekonomiky viac než

10 %. V roku 2010 navštívilo krajinu 14,7 milióna turistov, čo pre egyptskú štátnu pokladnicu znamenalo prílev 12,5 miliardy USD (9,53 miliardy eur). V nasledujúcom roku navštívilo Egypt 9,8 milióna turistov a príjmy do štátnej pokladnice boli len na 8,8 miliardy USD. Podľa ministra v roku 2012 už došlo k určitému oživeniu, keď Egypt navštívilo 11,5 milióna turistov, v 1. štvrtroku tohto roka pricestovalo do krajiny okolo 3 miliónov návštevníkov, čo medziročne znamená rast o 14,6 %. Tento rok chce Káhira zvýšiť počet turistov oproti minulému roku zhruba o 20 %. **TA**

Hotelierka roka je z Vysokých Tatier

Putovný pohár Zväzu hotelov a reštaurácií SR pre Hoteliara roka za rok 2013 získala Mgr. Daniela Kordová, ktorá riadi Wellness hotel Borovica na Štrbskom Plese od jeho otvorenia pred piatimi rokmi. Prestížny titul získala spomedzi 72 manažérov – za najlepšie ekonomické výsledky aj celkovú atmosféru zariadenia, jeho meno a povesť, úroveň služieb i uplatňovanie tzv. zeleného programu. Podľa generálneho sekretára ZHR

SR Mgr. Marka Harbuláka išlo v tomto ročníku o veľmi silnú zostavu finalistov. Pomyselný strieborný stupienok obsadila Katarína Malová z Wellness kongress hotela Kaskády na Sliachi-Sielnici (minuloročná víťazka a súčasná viceprezidentka zväzu), na bronz si siahol Marián Polák z hotela Jánošík v Liptovskom Mikuláši. Diplom „skokana roka“ si prevzala Martina Štrbáková z Impozantu vo Valčianskej doline. **TA**

Lod' z Hainburgu do Devína

Pre oživenie tohtoročného cestovného ruchu rakúski iniciátori začali koncom apríla nedeľnú lodnú premávku na trase Hainburg – Devín – Hainburg. Kompa pre 50 cestujúcich premáva len raz počas popoludnia a v letných mesiacoch bude mať pravdepodobne prestávku. „Predbežne sú plánované termíny od 28. apríla do 16. júna a od 25. augusta do 6. októbra, ale ak bude veľký záujem, vieme sa prispôsobiť,“ uviedla Michaela Gansterer-Zaminer, členka

mestskej rady Hainburgu. „Nie je to len bežná lodná doprava, ale zážitková záležitosť,“ dodala. Okrem atraktívnej plavby v prírodnom prostredí uľahčí linka obyvateľom rakúskeho regiónu prístup k hradu Devín. Samozrejme, môžu ju využívať aj Slováci, ktorým sa naskytne nevšedný pohľad na Devín z hladiny Dunaja. Lod' je vhodná aj na prevoz bicyklov, takže spätnú cestu z Hainburgu môžu absolvovať po cyklistickom chodníku. **TA**

časopis s vášňou pre cestovanie

Spirituálne **famózny** Island

Island je destináciou, na ktorej opis slová jednoducho nestačia. Tento úžasný ostrov je plný surrealistických javov a fenoménov, ktoré inde neexistujú vôbec alebo iba v menšej miere. Extrémne pôsobivá a rôznorodá príroda, neskrotné živly, nepravdepodobné farby, ťaživé dusno ríše ohňa a ľadu, vody a skál...

Výnimočné životné podmienky, neštandardné svetelné pomery, tajomné nálady, bizarné ságy, originálna kultúra – aj to je Island. Isteže, zvonka ho pomôžu lepšie spoznať a pochopiť fotografie a videá – ale do nich sa preniesie iba zlomok mágie tamojšej prírody, autentických ostrovných reálií a islandskej podstaty či duše. Ten výnimočný ostrov sa dá ako-tak spoznať a „zažiť“ iba prostredníctvom osobnej návštevy a prežitej skúsenosti.

Čo si vybrať a čím začať

Napriek nevelkej rozlohe – takmer presne dvojnásobku Slovenska – sa Island nedá uspokojivo spoznať počas jednej dovolenkovej návštevy. Okrem (pochopiteľne) skromnej cestnej a neexistujúcej železničnej siete tomu spoľahlivo zabránia aj prírodné prekážky: nepriechodné horské masívy, nespútané rieky, nepreniknuteľné lávové polia či majestátne

ľadovce. Niekedy aj aktuálne počasie. Jednoducho, treba si vybrať, čím začať, neskôr, čím pokračovať a nakoniec – k čomu sa vrátiť a na čo sa sústrediť. Alebo sa rovno uspokojíť s tým, že spoznať Island je aj tak nemožné, a užívať si (každú) jeho návštevu.

Spoznávanie sa môže začať na juhozápade ostrova, kde je veľká koncentrácia turistických „ťahákov“.

Asi najlepšie je nasmerovať si prvú cestu na juhozápad ostrova. Tam sa nachádza letisko v Keflavíku, najväčšie mesto Reykjavík a v relatívne neďalekom okolí aj silná koncentrácia najznámejších turistických ťahákov. Za všetky spomeňme „civilizačnú“ planinu Pingvellir (čítaj tingvellir) – rodné miesto svetového parlamentarizmu. Nachádza sa, mimochodom, presne na fascinujúcej jazve medzi stále sa vzdalujúcimi tektonickými doskami – americkou a eurázijskou.

Vpred do prírody

Ďalšími turistickými hviezdami sú: kaňon rieky Hvítá, ktorý ešte viac zatrikujúje

Kúpanie v prameňoch Landmannalaugaru

Vodopád Skógafoss

efektný vodopád Gullfoss a neďaleko aj pravidelne erupujúci gejzír Strokkur – namiesto momentálne „štrajkujúceho“ Geysiru. Na juhu Islandu sú atraktívne čierne pláže s čadičovými stĺpmi a skupinou bizarných skalných solitérov Reynisdrangar pri Víku, skalná brána Dyrhólaey a náhorná plošina so samotárskym majákom. Ak sa šťastiu zachce, umožní vám aj pozorovanie zábavnej „leteckej šou“ mnišikov bielobraďých (*Fratercula arctica*; po česky papuchalk).

Okružná cesta Ring Road 1 spája množstvo turisticky zaujímavých oblastí.

No a nedotknite sa ľadovcového úplazu Sólheimajökull, neabsolvujte atraktívnu túru poza vodopád Seljalandsfoss a nevyšliapajte 62 výškových metrov popri úžasnom vodopáde Skógafoss – najmä ak viete, že ten chodníček je súčasťou jedného zo sto najkrajších trekov sveta! Aby toho nebolo málo, vedie na dohľad od „slávnej“ sopky pod ľadovcom Eyjafjallajökull.

Patrí sa tiež navštíviť Vestmannaeyjarské súostrovie, kde nedávno „prívalí v klube“ najmladší islandský prírastok – ostrov Surtsey, ktorý „porodila“ podmorská vulkanická aktivita iba v roku 1963.

V prípade priaznivého počasia môže byť vašim vôbec najkrajším zážitkom túra po neskutočne farebných horách a kúpanie sa vo voľnej prírode geotermálnej oblasti Landmannalaugar. V prípade horšieho počasia asi tiež. Poslednými vychýrenými ťahákmi juhozápadu sú ešte najrozličnejšie aktivity v Reykjavíku a potom už iba relaxačná hibernácia vo futuristickom prostredí trendovej Bláa lónið – Modrej lagúny. ➔

Skalné útvary pri Víku

Čo sa nevojde do prvej návštevy

Druhú návštevu by som určite venoval spoznaniu ostatných častí ostrova. Znalci pomerov

vedia, že v takom prípade môže ísť iba o okružnú jazdu okolo Islandu. Bežné sériové autá či autobusy sa totiž, až na skromné výnimky, inde ani nemajú veľmi ako dostať.

Island má jednu absolútne strategickú cestu, ktorá sa vinie okolo celého ostrova. Tzv. Ring Road 1 spája takmer všetko podstatné a – až na zopár krátkych šotolinových úsekoch – má celkom kvalitný asfaltový povrch. Hlavne vďaka nej získate už pomerne veľmi slušnú predstavu, „o čom Island je“. Ďalšie návštevy už môžu byť tematické. Najmä tie, ktoré smerujú do vnútrozemia a okrajových oblastí, ďaleko aj od okružnej jednotky – napríklad do Západných fjordov. Všetko je tam už viac-menej neštandardné presúvanie sa, náročná turistika alebo vyslovený extrém a adrenalín.

Všetko je tam iné

Možno poznáte teórie o tom, že na dovolenku by sa malo ísť niekam, kde svojmu telu a duši doprajete to, čo nemá doma. Samozrejme, more, v zime slnko a na zdravie má vraj mimoriadne priaznivý účinok pobyt v inej výškovej úrovni. Taká dvojtýždenná lyžovačka na ľadovci, napríklad.

Ak to skutočne funguje, Island vás preniesie rovno do inej dimenzie – tam je všetko iné ako doma. Iný je tam spôsob života aj jeho priority, iné sú cesty aj domy, iný je vkus aj móda, iná je voda z kohútikov, iné sú aj niektoré písmeňá.

Poznávanie Islandu si vyžaduje primerané dopravné prostriedky.

Surrealistická krajinná scenéria v oblasti Landmannalaugar

Ešte aj islandské kone sú trochu iné. Výrazne iné sú tam ale, žiaľ, aj zárobky a ceny. Jednou z najviditeľnejších odlišností od bežných štandardov Európy sú autá, prispôbené tamajším povrchom a terénu.

„Netráp sa náhlou nepohodou, o chvíľu bude ešte horšie!“ Ako sa tam vikenduje aj vtedy, keď u nás už z domu nepúšťame ani psa. Ako si tam našinci nevedia zvyknúť na krajinu takmer úplne bez stromov alebo iba s nízkou vegetáciou,

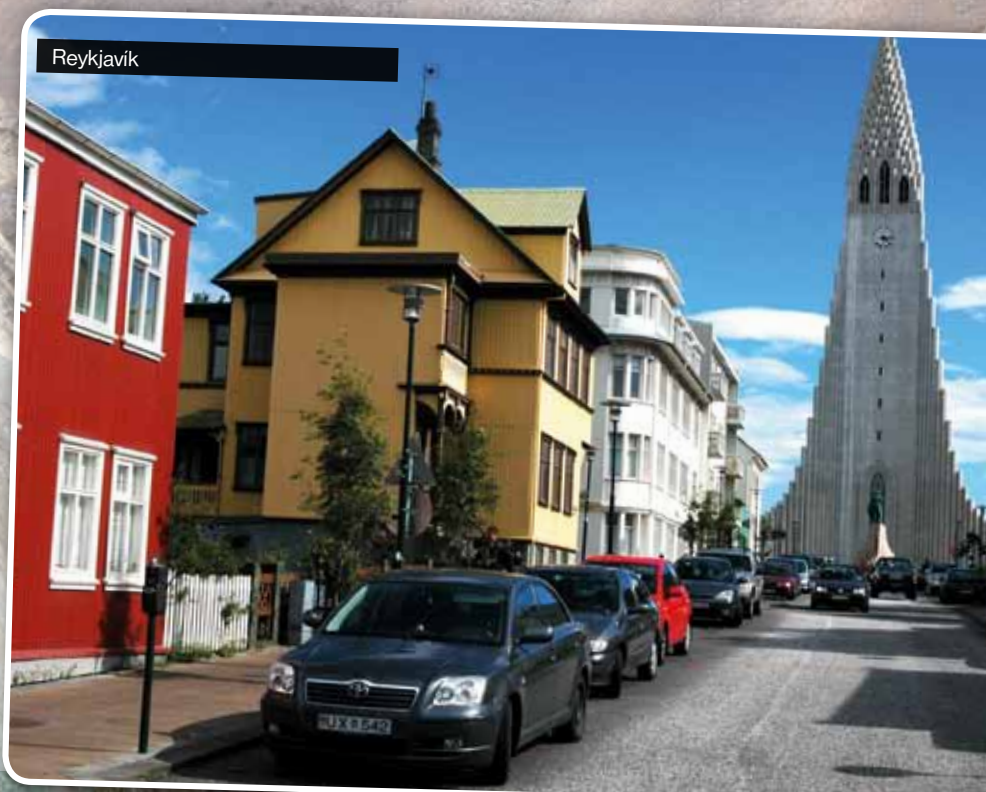
pomáhajúc si ďalšou milou iróniou: „Čo treba urobiť, ak na Islande zabľúдите v lese? Postaviť sa a vyjsť z neho.“

František Michlík
Foto autor

Správanie Islandčanov charakterizuje ohľaduplnosť a rešpektovanie pravidiel.

Mnohonásobná skúsenosť s pobytmi v Škandinávii vrátane Islandu už na mne zanechala značný „devastačný“ vplyv. Vždy sa vraciam domov s nemalými obavami, čo sa zatiaľ na Slovensku navyvádzalo. Alebo opačne; neviem sa dočkať, kedy už zas budem v zóne, kde hádam každý dodržiava zákony a rešpektuje predpisy či obmedzenia. Kde nikto neprekračuje rýchlosť, kde sa nekradne, nepodvádza a často ani nezamýkajú...

Toto sa tiež musí zažiť osobne. Napríklad, ako sa všetci automaticky venujú poriadnej hygiene pred vstupom do bazéna, ako si ctia zásadu „zanechaj po sebe všetko v takom stave, v akom si to našiel“. Ako statočne znášajú extrémne výkyvy počasia podľa ďalšej ironickej zásady:

Reykjavík

Päť tipov na detoxikáciu organizmu

Poradíme vám, ako účinne detoxikovať telo a zbaviť sa tak stresu, ktorý môže zapríčiniť najrôznejšie zdravotné problémy.

Škodlivé látky, tzv. toxíny, sa do tela dostávajú z potravy, vody aj zo vzduchu. Naš organizmus zvládne odbúrať určité množstvo, no zvyšok sa usadzuje v rôznych orgánoch. Ak sa chceme vyhnúť zdravotným komplikáciám, treba telo detoxikovať.

Tip 1: Prečistíme pečeň

Pri snahe o detoxikáciu pečene by sme mali na čas vynechať masťné jedlá a alkohol. Vhodné je siahnuť po doplnkoch stravy z pestreca mariánskeho. Na slovenskom trhu sa predávajú pod názvom silymarín. Pomôcť môžu aj doplnky obsahujúce cholin, ktorý prispieva k nořmálnej funkcii pečene a k správnej látkovej výmene lipidov.

Tip 2: Posilnime črevá

Hrubé a tenké črevo zohrávajú nepopierateľnú úlohu v našom imunitnom systéme. Ich

nesprávna funkcia a zanesenie toxínmi môžu mať priamy vplyv na najrôznejšie ochorenia. Aj v tomto prípade platí, že by sme mali zmeniť svoje stravovanie. Okrem živočišných bielkovín a alkoholu by sme mali obmedziť aj príliš korenené jedlá, cukry a bielu múku. K tomu môžeme navyše pridať probiotiká, ktoré prispievajú k posilneniu črevného komfortu.

Organizmus zvládne odbúrať len určité množstvo toxínov, zvyšok sa v ňom usadzuje.

Tip 3: Detoxikujme obličky

Samotné obličky dlho bolieť nemusia a problémy s nimi sa môžu prejavovať únavou, celkovou slabosťou alebo nechutenstvom. V čase skúšok a dôležitých úloh v práci nám táto únava a slabosť môžu veľmi sťažiť učenie i pracovný výkon.

Najlepšie svoje obličky detoxikujeme veľkým prísunom tekutín. Samozrejmosťou by mal byť pohyb. Ďalej by sme pre účinnú očistu obličiek

mali obmedziť príjem alkoholu a soli. Odporúča sa používať špeciálnu soľ so zníženým obsahom sodíka.

Tip 4: Odstráňme voľné radikály

Každý deň sa v našom tele úplne prirodzene odohráva proces vzniku voľných radikálov. Tie sú vedľajším výsledkom okysličovania nášho tela a za nořmálnych okolností sú odstraňované. Ak však dôjde k tomu, že si náš organizmus nevie s voľnými radikálmi sám poradiť, hovoríme o takzvanom oxidačnom strese. K ochrane buniek pred ním prispievajú vitamíny E a C. Vitamín E môžeme nájsť napríklad v pečeni, obilných klíčkoch alebo sójových bôboch. Zdrojom vitamínu C sú šípky, chren alebo brokolica.

Tip 5: Očistíme srdce a cievy

Pri detoxikácii kardiovaskulárneho systému by sme mali vynechať tučné mäso. Vhodnú alternatívu predstavuje rybie mäso, ktoré obsahuje rybí tuk. Ten je zdrojom omega-3 mastných kyselín EPA a DHA, ktoré prispievajú k správnej funkcii srdca a pomáhajú udržať zdravý krvný tlak. Veľmi vhodná je kombinácia omega-3 mastných kyselín s koenzýmom Q10.

Klára Minczinger, Generica

Prevenencia znamená ochranu zdravia

Slováci stále zanedbávajú prevenciu. Vyplýva to z údajov Všeobecnej zdravotnej poisťovne. Najzodpovednejší prístup majú k stomatologickej, pediatrickej a gynekologickej prehliadke. Na druhej strane, len malé percento poistencov absolvuje gastroenterologické a urologické preventívne vyšetrenie. Neuvedomujú si, že tým

znižujú kvalitu svojho života. V prípade, ak lekári odhalia v začiatočnom štádiu vážne ochorenie, môžu nielen zachrániť ľudský život, ale aj výrazne ušetriť finančné zdroje. Napríklad, kým preventívna prehliadka karcinómu krčka maternice stojí asi 35 eur, náklady na liečbu až 800 eur. Skúsenosti štátnej poisťovne ukazujú, že k prevencii sa zodpovednejšie stavajú ženy, najmä tie v strednom veku. Objednávajú sa vo väčšej miere ľudia s vyšším vzdelaním – vysokoškolským a stredoškolským, ako aj obyvatelia miest. Najmenej preventívnych prehliadok absolvujú obyvatelia južného Slovenska.

TA

Neliečená astma môže byť hrozbou

Astma, ktorá nie je pod lekářským dohľadom, môže viesť k vážnym zdravotným komplikáciám a v niektorých prípadoch spôsobiť aj smrť. Medzi pacientov s vysokým rizikom úmrtia na astmu patria tí, ktorí majú v anamnéze ťažké astmatické záchvaty, pacienti bez preventívnej liečby a pacienti liečení vysokými dávkami systémových kortikosteroidov. Najväčšiu skupinu však tvoria tí, ktorí nespolupracujú so svojim

ošetroujúcim lekárom a nedodržiavajú režim liečby. „Astma je zákerné ochorenie. Možno ho porovnať k žene, ktorej nikdy dobre nerozumiete,“ povedal primár oddelenia klinickej imunológie a alergiológie Onkologického ústavu sv. Alžbety v Bratislave Martin Hrubisko. V roku 2011 diagnostikovali lekáři na Slovensku viac ako 23-tisíc nových pacientov s uvedenými zdravotnými problémami.

TA

WC-kompas uľahčí život

Nešpecifické zápalové črevné ochorenia, teda Crohnova choroba a ulcerózna kolitída, postihujú len na Slovensku niekoľko tisíc ľudí, a to aj z mladších vekových skupín. Najviac nových prípadov je do 40. roku života. Jedným z najčastejších problémových príznakov črevných ochorení je hnačka, ktorá prichádza náhle. Ako ukázal prieskum medzi európskymi pacientmi, väčšina z nich sa pri návšteve neznámych miest bojí, či nájde toaletu. Pacientom, ktorí trpia chronickými zápalmi čriev, preto môže uľahčiť život aj nová webová stránka s interaktívnou mapou, na ktorej sú vyznačené verejne prístupné toalety.

TA

Bolia vás kĺby? Riešenie nájdete vo svojom vlastnom tele.

Liečba pohybových ochorení kmeňovými bunkami je už dostupná aj na Slovensku

Kmeňové bunky sú bunky svojho vlastného organizmu. Nachádzajú sa v rôznych častiach ľudského tela a aj to je jeden z dôvodov, prečo sú organizmom tak dobre prijímané.

Keď tuk nie je nepriateľom...

Najdostupnejším a najbohatším zdrojom kmeňových buniek pri liečbe pohybových ochorení je najmä tukové tkanivo. V každom mililitri tuku sa nachádza 100 000 až 500 000 kmeňových buniek, čo je mnohonásobne viac než v rovnakom objeme kostnej drene.

Na využitie liečebných účinkov je potrebné kmeňové bunky izolovať z tukového tkaniva a následne ich premiestniť do postihnutého miesta. „Odber tukového tkaniva prebieha v lokálnom znecitlivení (rovnako ako pri liposukcii) a spolu s aplikáciou buniek sa uskutočňuje v rámci jedného liečebného zákroku,“ vysvetľuje chirurg Nemocnice s poliklinikou Medissimo MUDr. Jakub Rybár.

Regeneračný a hojivý potenciál

Kmeňové bunky putujú do miest poraneneho alebo poškodeného tkaniva, kde napomáhajú jeho oprave či regenerácii. Schopnosťou sebaobnovy a plasticity dokážu zmierniť imunitnú reakciu, utlmíť zápal či dokonca obnoviť prekrvenie tkaniva. Včasným použitím kmeňových

MUDr. Jakub Rybár

buniek sa pacient môže vyhnúť nielen užívaniu analgetík, ale i umelej náhrade kĺbu.

„Celý proces aplikácie kmeňových buniek do kĺbu vrátane celkovej prípravy a uskutočnenia samotného zákroku trvá len 2 – 3 hodiny podľa počtu súčasne liečených kĺbov. Následne po tomto ambulantnom zákroku pacient odchádza domov,“ dodáva J. Rybár.

Medzinárodná spolupráca

Odborným garantom zákroku v zdravotníckom zariadení Medissimo je prof. MUDr. Jaroslav Michálek, PhD., ktorý je zároveň prezidentom Medzinárodného konzorcia pre bunkovú terapiu a imunoterapiu. Konzorcium pritom združuje

viac než 50 svetovo uznávaných odborníkov v oblasti bunkových terapií.

Podľa výsledkov konzorcia, ktoré má skúsenosti s liečbou doteraz viac ako 600 kĺbov u viac ako 400 pacientov s artrózou, neboli zaznamenané závažnejšie vedľajšie účinky v súvislosti so zákrokom. Naďalej však platí, že liečba nie je vhodná pre pacientov liečených na závažné infekčné či nádorové ochorenia.

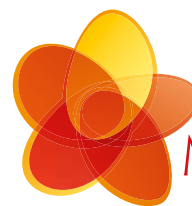
Artróza naša každodenná...

Súčasná medicína využíva kmeňové bunky na liečbu mnohých ochorení. V oblasti ortopédie je nepochybne najviac preskúmanou liečba degeneratívnych zmien kĺbových chrupaviek – artrózy. Tá sa prehľbuje najmä vekom, bolesťivosť kĺbov, ich stuhnutosť či opuch môžu pritom viesť až k deformovaniu priľahlých kostí.

Včasným použitím kmeňových buniek sa pacient môže vyhnúť analgetikám i náhrade kĺbu.

„Je to bezpečná a moderná forma liečby práve jedného z najčastejších ochorení kĺbov – artrózy. Aj preto sme radi, že je aplikácia kmeňových buniek pri ochoreniach pohybového aparátu dostupná už i slovenským pacientom,“ vysvetľuje J. Michálek. Kmeňové bunky boli pritom úspešne a bezpečne aplikované pri rôznych ochoreniach tisícim pacientov po celom svete. Výhodou aplikácie kmeňových buniek pri bolestiach kĺbov je ich rýchly účinok a výrazné skrátenie doby rekonvalescencie.

RM

ZDRAVIE NA ÚROVNI

MEDISSIMO

Nemocnica s poliklinikou Medissimo,
Tematínska 5/A, 851 05 Bratislava-Petržalka.
Viac informácií na rybar@medissimo.sk,
call – objednávanie pacientov tel.:
02/32 30 30 30

Nepodceňujte ochranu pred slnkom

Letné mesiace sú obľúbené ročné obdobie pre dospelých aj mládež. Prinášajú však aj nové riziká pre ich zdravie.

Po dlhých zimných mesiacoch je naša koža najcitlivejšia na slnko, a teda aj najzraniteľnejšia. Nečakajte preto na vytúženú dovolenku pri mori, aby ste začali uvažovať o slnečnej ochrane. Každá koža má inú citlivosť na slnečné žiarenie, pričom najohrozenejšia je jemná detská koža či ľudia so svetlou a citlivou kožou. Približný odhad citlivosti kože je možný pomocou tzv. fototypu, ktorý určuje prah začervenia kože pri nechránenom pobyte na slnku. Riziko spálenia kože však závisí aj od geografickej polohy, ročného obdobia, hodiny dňa, trvania slnečného žiarenia, ako aj od miery zhnednutia kože ešte pred kontaktom so slnkom.

Osveta je dôležitá

Každé spálenie si koža pamätá na celý život. Štúdie a správy z celej Európy naznačujú, že ak zamedzíte spáleniu kože pred 20. rokom života, znížite riziko vzniku melanómu! Dospelí by preto mali varovať dospievajúcu mládež, ktorá je v tejto súvislosti považovaná za osobitnú kategóriu. V období letných prázdnin si užíva relatívnu samostatnosť. V ich veku je len

pochopiteľné, že si neradi pripúšťajú akékoľvek informácie o možných zdravotných rizikách slnečného žiarenia. A tak by túto úlohu mali prevziať rodičia a vysvetliť im potrebu ochrany pred slnečným žiarením.

Špeciálne pre deti

Slnečné žiarenie ohrozuje hlavne deti. Ich pokožka je veľmi jemná a citlivá na slnko. Ďalším dôvodom je, že deti sa nedokážu postarať samy o seba. V zápale hier a radovánok sú bez spoľahlivej ochrany vystavené vyššiemu riziku spálenia. V prípade dojčiat a malých detí treba dbať na to, aby neboli vôbec vystavené priamemu

slnečnému žiareniu – a to ani vtedy, ak ste použili produkty slnečnej ochrany.

Pre detské vekové kategórie sú na trhu dostupné špeciálne prípravky, ktoré obsahujú fotostabilné UV filtre pre vysoko účinnú UVA a UVB ochranu, ako aj látky ošetrojúce detskú pokožku – dexpanthenol, glycerín aloe vera a vitamín E. Neobsahujú parfum ani prídavné konzervačné látky. Príkladom sú produkty značky Daylong, ktoré pomáhajú používateľovi aj svojim balením. Správne dávkovanie umožňuje praktický dávkovač a dávkovacia tabuľka na etikete.

DD

Ilustračné foto: TASR

Mamičky, nezabúdajte na seba!

V tehotenstve a po pôrode prechádza žena radikálnymi zmenami. Kvári ju nadváha, podstatná zmena vzhľadu najmä v oblasti brucha a prs, pridávajú sa aj zmeny v psychickej oblasti. Nová kvalita života čerstvým mamičkám neraz spôsobuje, že sa priveľmi upnú na svoje dieťa, prerušia kontakty s priateľkami, zamestnaním, zredukujú si aktivity – a prestanú dbať o seba. No nemuselo a nemalo by to tak byť.

S. Krainová, M. Ďurianová a P. Boček

Živým dôkazom toho, že sa dá byť dobrou matkou a pritom nezabudnúť ani na seba samu, sú vždy pozitívne naladené čerstvé mamičky – bývala modelka Simona Krainová a moderátorka Marianna Ďurianová, ktoré sa v klinike YES VI-SAGE rozprávali o svojich skúsenostiach s návratom „do formy“ s vedúcim lekárskeho tímu kliniky MUDr. Pavlom Bočekom, ktorý pôsobí aj vo Fakultnej nemocnici Motol v Prahe. Podľa P. Bočeka sa spomínaným problémom dá predísť prirodzeným a realistickým prístupom k vlastnému materstvu. „Je dôležité, aby si budúca mamička zaistila všetky záležitosti okolo zamestnania, bývania a ďalších plánov už pred pôrodom. Potom sa jej ľahšie vráti do aktívneho života. Záleží tiež na tom, či ju stimuluje okolie a pomáha jej k návratu do normálneho i pracovného života.“

Dôležitým faktorom, ktorý výrazne ovplyvňuje psychiku a vzhľad matiek, je podľa lekára to, ako rýchlo sa vedľa vrátiť do fyzických parametrov pred tehotenstvom. Ale pri výbere cvičenia,

diét či rôznych procedúr musia byť veľmi opatrné. Žena po pôrode by si mala cvičenia či procedúry vyberať iba po konzultácii s odborníkmi a lekármi, či sú pre ňu konkrétne vhodné s ohľadom na náročnosť pôrodu, dojčenie a pod. „Určite však prvých 8 týždňov žiadne procedúry neodporúčame,“ upozorňuje P. Boček.

Prímerané cvičenie s trénerom, pohyb a správny stravovací režim hrajú pri formovaní postavy zásadnú úlohu. Pravda, počas dojčenia netreba držať žiadne redukčné diéty.

„Sú však metódy, vďaka ktorým mamičky pomerne rýchlo a jednoducho schudnú. Najžiadanejšie sú kryolipolýza a SlimLipo. Pri kryolipolýze ide o bezbolestné odstránenie prebytočných tukových zásob v oblasti brucha, bokov bez zásahu do pokožky – formou zmrazenia podkožného tuku. Populárnou procedúrou je aj laserom asistovaná liposukcia SlimLipo,“ predstavuje možnosti moderného pracoviska uznávaný špecialista.

VN

Vstúpte, ste vítané...

Urobte niečo viac pre seba v novom štúdiu, ktoré je len pre ženy. Oddajte sa relaxu pri procedúrach poskytujúcich celkovú starostlivosť o telo a tvár.

V priestoroch s rozlohou 360 m² sa vám bude venovať pozorný a ústretový personál, pripravená je pre vás nová kozmetika a prístroje. Možno vám v prvom momente napadne: „to tu už bolo“ – ale nie je to tak... V tomto prostredí zharmozujete vaše telo i myseľ a prežijete pozitívne emócie.

Kyslík pre vaše telo

Pre náš život je nevyhnutný kyslík. Ak sa má priatá energia v tkanivách dobre spáliť, potrebujú dostatok kyslíka. Čas návštevy štúdia BELLA strávite v prostredí sytenom čistým kyslíkom. Vzduch v ňom je vďaka nemu ostrejší, svieži, čistejší. Voda a kyslík – to sú dva základné zdroje, ktoré vás budú v štúdiu sprevádzať. Pri vstupe dostanete aj fľašu s čistou vodou, ktorej obsah vám počas celého pohybu v štúdiu starostlivo dopĺňajú.

Atmosféru prostredia dotvára harmónia svetiel a príjemnej relaxačnej hudby. Nielen čistota vzduchu, ale celého prostredia sa prísne stráži. V priestoroch sa chodí naboso alebo v zapožičanej ľahkej obuvi. Chôdza naboso je totiž pre človeka najprirodzenejšia, navyše, je príjemná a zdravá.

A aj keď v štúdiu BELLA panuje pokojná atmosféra, nudí sa tu určite nebudete.

Vyberte si z blahodarných procedúr

V osobitných miestnostiach štúdia BELLA môžete absolvovať jednotlivé relaxačné procedúry:

- inhalácia kyslíka (oxygenoterapia)
- himalájska soľná terapia

- infrasauna s himalájskou soľnou terapiou
- vibračná plošina s infravetlom (infrapanelom)
- Rolletic
- VacuActiv a VacuShape s infražiarením a inhaláciou kyslíka (jedinečná kombinácia 3 v 1 aplikovaná súčasne)
- elektrostimulácia
- lymfodrenáž
- metabolic balance
- rádiová frekvencia
- laserová epilácia
- masáže jadeitové postele
- LED kolagénový tunel
- kozmetika
- klasická relaxačná masáž
- tančiareň

Tu ste na ideálnom mieste

Komfort v privátnom prostredí s vysokou odbornosťou a priateľským personálom prináša overené výsledky. Tu ste na ideálnom mieste na oddych a relax. Urobte si čas pre zdravie a zotavenie. Odmenou vám bude zrelaxované telo, oddychnutá tvár a prečistená myseľ. Toto harmonické miesto plné pozitívnej energie budete určite nerady opúšťať a budete sa sem chcieť opäť vrátiť.

LH

BELLA Štúdio
Švabinského 13

851 01 Bratislava-Petržalka

Tel.: +421 903 705 010

www.bellastudio.sk

Úspech v práci stojí na pevnom zdraví

Hovorí sa mu tichý zabijak a už vôbec nie je problémom len ľudí v seniorskom veku. Vysoký krvný tlak je veľmi zákerný, preto by sme ho mali mať pod kontrolou.

Máte tesne po štyridsiatke, lietate stovky kilometrov po služobných cestách a váš diár je naplnený na prasknutie? S rovnakým zanietením, s akým

plníte pracovné úlohy, by ste sa mali venovať aj starostlivosti o svoje zdravie. Ak si chcete vysnívanú pozíciu udržať a neustále profesijne rásť, dbajte o svoju telesnú schránku rovnako zodpovedne, ako sa pripravujete na náročné projekty. Aby sa vám náhodou

nestalo, že namiesto dôležitého mítingu skončíte na nemocničnom lôžku.

Nemyslite si, že vás sa to netýka

Ochorenia spojené s vysokým krvným tlakom majú ročne na svedomí životy až 7 miliónov ľudí. Samotný stav hypertenzie nebolí a človek ho subjektívne nepocíti, práve v tom však spočíva jeho zákernosť. Človek, ktorý nevie o svojom vysokom tlaku, je vystavený riziku, že časom sa tento stav môže prejaviť v podobe ochorenia, ako sú infarkt či mozgová mŕtvica. Tieto problémy zďaleka nepatria do kategórie dôchodcov, ako by ste sa mohli nazdávať. Dnes už nie je zriedkavosťou, keď sa na vysoký tlak lieči vystresovaný manažér v Kristových rokoch. Zanedbávať vysoký tlak sa nevypláca, zato prevencia, ku ktorej patrí jeho pravidelné sledovanie, sa naozaj oplatí.

Meranie krvného tlaku je jednou z vecí, pri ktorej nie ste odkázaní iba na lekára a jeho špecializované prístroje. Vďaka neustále

vylepšovaným a dôsledne klinicky overovaným prístrojom si svoj krvný tlak môžete spoľahlivo monitorovať aj doma.

Sledujte sa, lebo infarkt si nevyberá

Urobte teda prvý krok v základnej prevencii, ktorým je zaobstaranie si kvalitného tlakomeru. V domácom prostredí si môžete zmerať tlak kedykoľvek a pri dôslednom a pravidelnom meraní v priebehu niekoľkých týždňov ľahšie zistíte, či ste adeptom na zmenu životosprávy, prípadne návštevu odborného lekára. Najmodernejšie prístroje s desaťročiami overenou tradíciou majú minimálne jednu obrovskú výhodu – nielenže merajú, ale na prípadnú chybu pri meraní vás aj upozornia. Napríklad na nesprávne nasadenie manžety alebo neprimeraný pohyb tela počas merania.

Ďalšou novinkou v tlakomeroch je tzv. inteligentné nafúknutie manžety. Ide o novú technológiu Intellisense, vďaka ktorej sa meranie stalo pohodlnejším a kratším. Neúmerné sťahovanie ruky môže byť až bolestivé, čo pri nutnosti merať tlak niekoľkokrát za deň iste neoceníte. A pritom takéto prehnaté nafukovanie manžety vôbec nie je potrebné. Inteligentné mašinky spomedzi digitálnych tlakomerov disponujú systémom optimálneho nafukovania manžety, ktoré robí meranie komfortnejším.

Bežnú súčasť výbavy kvalitných digitálnych tlakomerov tvorí množstvo užitočných funkcií. Ak si necháte poradiť a zadovážite si tlakomer, ktorý odporúča väčšina lekárníkov, spravili ste prvý krok k lepšiemu zdraviu. Tie ďalšie, nevyhnutné pre celkovú správnu životosprávu a pevné zdravie, by už mali byť samozrejmosťou.

OM

Foto: Omron

Tlak si môžete s dobrým prístrojom spoľahlivo kontrolovať aj doma.

Pribudlo skoro 600 nových liekov

Štátny ústav pre kontrolu liečiv (ŠÚKL) v roku 2012 vydal 596 rozhodnutí o registrácii nového lieku na Slovensku. Najviac liekov bolo z oblasti liečby ochorenia kardiovaskulárneho systému a centrálného nervového systému, čo odzrkadľuje potreby liečby pacientov.

ŠÚKL v roku 2012 dostal 966 hlásení podozrení na nežiaduce účinky liekov, čo bol medziročný pokles o 6,2 percenta. Najviac hlásení zaslali interní lekári z nemocníc, ambulantní dermatológovia a všeobecní lekári

pre deti a dorast. „Hlásenia sú predmetom posúdenia toho, či bola reakcia vyvolaná liekom alebo je dôsledkom pôsobenia iných faktorov," upozorňuje ŠÚKL. Štátny ústav vykonával aj pravidelné kontroly kvality liekov. Na základe vlastných zistení stiahol z trhu 17 liekov a ďalších osem po upozornení z medzinárodných liekových agentúr.

TA

Slovak Gold pre nemocnicu v Šaci

Nemocnica Košice-Šaca, a. s., 1. súkromná nemocnica, získala už po štvrtýkrát ocenenie

Slovak Gold Exclusive a právo používať túto značku kvality ďalšie dva roky. Nadácia Slovak Gold udelila nemocnici ocenenie na základe „udržania výborných hospodárskych výsledkov a stability, významných investícií do ľudských zdrojov, ochrany zdravia a životného prostredia, korektných obchodných vzťahov, ako aj samotného verejného prospechu“.

Nemocnica, ktorá patrí do skupiny Unipharma, je držiteľom aj ďalších ocenení a certifikátov vrátane Ceny primátora mesta Košice či certifikátu „Baby Friendly Hospital“ pre svoje novorodenecké oddelenie.

TA

Zdravé benefity získavajú na význame

Rýchle životné tempo a vysoké pracovné nasadenie dávajú zamestnancom zabráť. Chorobnosť rastie, a preto firmy investujú viac do zdravia.

Je dobrou správou, že okrem zdravotných poisťovní začali prevenciu a zdravý životný štýl podporovať aj firmy na Slovensku. Civilizačné choroby, ako aj choroby z povolania dnes nie sú ničím výnimočným. Stres je spúšťačom mnohých ochorení, nehľadiac na to, či pracujeme manuálne alebo sedíme za počítačom. Túto nemilú skutočnosť si začínajú uvedomovať aj samotné firmy a v otázke zdravia svojich zamestnancov reagujú pružným spôsobom – ponúkajú im nefinančné, tzv. zdravé benefity.

Choroby z povolania: čísla neklamú

Údaje Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI) SR ukazujú, že v priemere je na Slovensku ročne hlásených až 600 prípadov chorôb z povolania. Najviac nás trápia choroby kostí, kĺbov, šliach, svalov a nervov končatín, ktoré sú spôsobené najmä dlhodobým a jednostranným zaťažením. Je zaujímavé, že treťou najčastejšou chorobou z povolania sú infekčné choroby a parazitárne choroby.

Spúšťačom mnohých ochorení je stres – či pracujeme manuálne alebo sedíme za počítačom.

Podľa odborníka ministerstva zdravotníctva pre pracovné lekárstvo a klinickú toxikológiu Ferdinanda Krutého sú v súčasnosti stredobodom pozornosti choroby pohybového systému vrátane bedrovej časti chrbtice. „Očakávame aj nárast ochorení napríklad pri práci s počítačmi u manažérov firiem,“ poznamenal. Podľa revíznej lekárky Márie Strniskovej je dokázaná priama súvislosť medzi zdravým spôsobom života a predchádzaním vzniku tzv. civilizačných chorôb. „Len pracovník v dobrej kondícii je

schopný podávať kvalitný pracovný výkon, preto je aj v záujme zamestnávateľov vytvárať podmienky na jeho dodržiavanie, a tým ho nenásilným spôsobom nabádať k zmene životného štýlu,“ upozornila.

Ako ukazujú výskumy v zahraničí, všetky projekty, ktorými zamestnávateľ podporuje zdravé stravovacie návyky, pohybovú aktivitu, preventívnu zdravotnú starostlivosť a redukuje stres,

Firmy čoraz lepšie chápu, že len pracovník v dobrej kondícii dokáže podať kvalitný výkon.

sa zaručene vracajú v spokojnosti a výkonnosti pracovníkov. Zistenie potrieb zamestnanca a následné nastavenie tých správnych benefitov sa teda v zahraničí osvedčilo ako funkčný pracovný vzorec, ktorý chráni nielen zdravie pracovníka, ale zvyšuje i jeho chuť pracovať a spokojnosť so zamestnaním.

Ako je to na Slovensku?

Firmy na Slovensku, inšpirované zahraničím, začínajú zavádzať podobný systém nefinančných benefitov. No v porovnaní so zahraničím je ešte stále čo doháňať.

Zuzana Kaňuchová, manažérka pre ľudské zdroje spoločnosti Profesia.sk, potvrdzuje postupné presadzovanie sa tohto trendu. No zároveň dodáva, že charakter benefitov sa mení. V minulosti to boli prevažne preventívne prehliadky zamestnancov, dnes firmy hľadajú predovšetkým plošné riešenia zdravých benefitov,

akými sú hromadné športové aktivity, investície do podpory zdravia – napr. ergonomické stoličky alebo vitamínové baličky. Dôležitú úlohu hrá aj tzv. sick day.

„Všeobecne možno povedať, že firmy cez atraktívne nastavený systém benefitov nielen motivujú existujúcich zamestnancov, ale smerom k verejnosti budujú svoju značku a upevňujú zaujímavý brand,“ hovorí Z. Kaňuchová. Dobrý prehľad o tom, ako to so zdravím vyzerá v slovenských firmách, ponúka súťaž Zdravá firma roka, realizovaná v rámci nášho projektu Iniciatíva za zdravšie Slovensko. Slovenské firmy v snahe priblížiť sa zahraničnému štandardu poskytujú svojim zamestnancom čoraz pestrejšiu škálu zdravých benefitov.

Najčastejším benefitom je organizovanie firemných športových podujatí.

10 najčastejších zdravých benefitov

(podľa výsledkov súťaže Zdravá firma)

- športové súťaže a podujatia
- ovocie, zelenina, bio/zdravé jedlá priamo na pracovisku
- príspevky na wellness a regeneráciu
- dni zdravia
- príspevky na fitness
- školenia a prednášky o zdravej výžive
- zvýšená hygiena
- zdravotné prehliadky
- zdravé raňajky vo firme
- psychologické poradenstvo

(Podľa výsledkov súťaže Zdravá firma)

šiu škálu zdravých benefitov. Oblúbeným a najčastejším benefitom firiem je organizovanie športových súťaží a podujatí pre zamestnancov. Stále častejším benefitom je aj zdravé stravovanie priamo na pracovisku s vyšším prísunom ovocia, zeleniny a bio jedál.

Tým sa však zoznam benefitov nekončí. Slovenské firmy sa v rastúcej miere snažia podporovať zdravé raňajky na úvod pracovného dňa, príspevky na wellness, fitness a regeneráciu, firemné dni zdravia s poradenstvom pre zdravý životný štýl a preventívne zdravotné prehliadky.

Veronika Hauswaldová,
Union zdravotná poisťovňa
Obrázky: SXC, SPP

Grilovačka s Hyzou

Grilovanie s priateľmi v záhrade sa stalo obľúbeným relaxom a príjemným oddychom.

Úspešnú grilovačku nám chce uľahčiť HYZA s chutnými a čerstvými novinkami upravenými na okamžité grilovanie.

HYZA Gril klobásky, Pikantná Gril klobáska, Cesnaková gril klobáska či hydínové safaládky sú pre hostí ugrilované za pár minút a môžu sa podávať ako chuťovky. Potom ako hlavný chod máme na výber HYZA Grilovačku – čerstvé kuracie diely (krídla, stehná horné i dolné a stehná bez kostí a kože) v mexickej, poľovnickej či zbojnickej marináde, pre deti HYZA Grilovačku v ovocnej marináde, dolné kuracie stehná alebo filety z kuracích prs, ktoré môžeme napichnúť na špajdle a grilovať, alebo čerstvé HYZA Gril kurča so zmesou starostlivo vybraných bylín a korenia a marinované viacerými druhmi marinád. Všetky spomínané novinky sú vyrobené výlučne z čerstvých kuracích dielov a sú prirodzene bez lepku, konzervantov a umelých farbív.

EF

Jubilejná Becherovka so zakladateľmi

Spoločnosť Jan Becher – Slovensko prináša na slovenský trh špeciálnu zberateľskú limitovanú edíciu obľúbenej Becherovky, na ktorej sú traja zakladatelia značky. Vydaním 20 000 fliaš špeciálnej série s Jozefom, Johannom a Gustavom Becherovcami si spoločnosť pripomína aprílové 200. výročie narodenia Jana Bechera, ktorého meno líkérka nesie.

Becherovka tak zároveň nadväzuje na svoj komunikačný koncept, ktorého hlavným headlinom je kvalita, tradícia, dedičstvo, rodina a spolupatričnosť. „Výročie narodenia zakladateľa firmy je určite zaujímavá téma, preto sme sa ju rozhodli podporiť nielen troma unikátnymi dizajnmi fliaš, ale aj promo aktivitami. Navyše, z aktuálnych prieskumov vychádza, že naši spotrebiteľia majú radi zberateľské produkty týkajúce sa ich obľúbeného líkérku, preto verím, že ich táto retro edícia poteší,“ hovorí brand manažérka značky Lenka Bačková.

AK

Ovocný čaj na studeno – osvieženie na letné dni

Baliarne obchodu, a. s., Poprad, prinášajú na slovenský letný trh inováciu: nový rad čajov Mistral COOLTEA sa ako prvý pripravuje zaliatím studenou vodou. Špeciálne zložky čajových zmesí spracované unikátnou technológiou ponúkajú spotrebiteľom zdravú alternatívu pitného režimu v netradičnej forme.

„Nový rad čajov Mistral Cooltea s tromi ovocnými príchutami sme vyvinuli pre všetkých, pre ktorých je čaj neoddeliteľnou súčasťou každého dňa. Odteraz si ho môžu dopriať už aj v osviežujúcej chladenej forme kedykoľvek počas horúceho letného dňa,“ predstavuje novinku

marketingový riaditeľ spoločnosti Viliam Matušek.

Cieľovou skupinou popradskej novinky sú konzumenti, ktorí preferujú zdravý životný štýl, dodržiavajú správny pitný režim a pre ktorých je čaj prírodnou súčasťou dňa. Rovnako rodiny s deťmi, kde ovocný čaj „na studeno“ bez umelých farbív a konzervačných látok je ideálnou alternatívou preladených kolových nápojov.

Z hľadiska zdravia je podstatná skutočnosť, že čaj zaliaty vodou si ponecháva základné funkcie vody – hydratáciu, ochladenie organizmu a odbúravanie škodlivých látok z tela.

GP

Pivný mix Staropramen – jablková variácia

Pivovary Staropramen, s. r. o., sú druhým najväčším producentom piva v Českej republike a lídrom v segmente pivných mixov na domácom trhu. Prírastkom do populárneho produktového radu Cool je novinka Staropramen Cool Cidermix. Svieži pivný mix s príjemnou jablkovou vôňou a vyváženou chuťou piva, jablčného cideru a jablkovej šťavy je na dobrej ceste stať sa nápojom tohto leta. Po aprílovej premiére na domácom trhu priniesol Staropramen túto novinku aj na Slovensko.

Cool Cidermix zásadne rozširuje trh beermixov, ktoré sa až doteraz držali predovšetkým citrusových príchutí. Nová príchúť zohľadňuje rastúcu popularitu ciderov, ktoré vznikajú

kvasením čerstvej ovocnej šťavy. Poteší spotrebiteľov, ktorí hľadajú osvieženie v kombinácii piva so zaujímavou chuťou ovocia.

„Chuť ciderov je nezameniteľná a obľúbená. Skúsili sme ju teda prepojiť s chuťou nášho piva a výsledok nás milo prekvapil,“ hovorí o novinke Zdeněk Lux, hlavný sládkosť pivovaru Staropramen. „Staropramen Cool Cidermix je veľmi osviežujúci nápoj, ktorý sa dobre pije nielen v letných mesiacoch. Podľa výsledkov našich chuťových testov so spotrebiteľmi dokonca táto príchúť vzbudila až o 40 % vyšší záujem, než bolo bežné pri našich predchádzajúcich, v súčasnosti takých úspešných príchutiach pivných mixov,“ dodáva.

VN

Menšia kravička Paula od Dr. Oetkera

Štýlovú, kamarátsku strakatú kravičku Paulu od Dr. Oetkera a jej pudingový dezert už deti a ich mamičky poznajú. Paula však myslí aj na najmenších maškrtníkov, ktorí naraz veľa nezjedia, a prichádza

v novom balení ako Paula Mini. Obľúbený dezert s obsahom viac ako 80 % plnotučného mlieka bez konzervačných látok odteraz kúpite aj v menších, 50-gramových téglíkoch, a to hneď v dvoch príchutiach – vanilka a čokoláda. Deti tak môžu vyjedať vanilkové škrvny z čokoládového pudingu a vo vanilkovom pudingu môžu loviť čokoládové.

EF

Bylinný likér z tatranskej prírody

Novinka Tatra Balsam zo spoločnosti Nestvile Distillery je zviazaná s liečivými bylinkami podtatranských oblastí. Jaromír Dubay, autor myšlienky ich moderného využitia a riaditeľ spoločnosti, priznáva: „Mám rád Slovensko a jeho tradície, prírodu. V Tatrách nájdete ľudové

a generáciami overené recepty domácich liečivých likérov. To ma inšpirovalo na výrobu našich likérov.“

Bylinné likéry síce nemajú priamo liečivé účinky, ale jednotlivé bylinky v nich použité sa doteraz často využívajú v ľudovom liečiteľstve. „Podrobné zloženie neprezradíme, ale v likéroch boli skombinované horské bylinky tak, aby bol výsledný nápoj dokonale v harmónii chuti, vône, farby. Najzaujímavejší je asi likér Forest Wind – Lesný dych. Jeho základom sú výťažky z výhonkov mladých ihličnanov,“ vyjadril sa Jaromír Dubay pri slávnostnom predstavení novinky. Päť druhov likérov Tatra Balsam uviedla na slovenský trh herečka Hana Gregorová.

VN

Letná bryndza zo Zvolenskej Slatiny

Bryndzu vo veľkom vyrába na Slovensku deväť tradičných prevádzkarní a mliekarní s produkciou vyše 40 ton. Jej celková ročná produkcia je približne 4 000 ton. Najviac, takmer štvrtinu, vyprodukuje bryndziareň vo Zvolenskej Slatine. Od apríla do septembra vyrobí približne 500 ton letnej a májovej bryndze.

„Vyrába sa z mlieka oviec, ktoré už prestali kŕmiť svoje mladé a vyhánajú sa na zelenú pašu. V letnej bryndzi musí byť najmenej 50 %-ný podiel syra vyrobeného z čerstvého ovčieho mlieka,“ vysvetľuje riaditeľ prevádzky Sven Harman. Spoločnosť vykupuje na jej výrobu denne tisíce litrov mlieka od asi 30 farmárov a salašov na

strednom Slovensku. Ďalších 500 ton predstavuje zimná bryndza, ktorá sa vyrába po sezóne aj s prídavkom kravského mlieka. Asi 10 % slatinskej bryndze sa vyváža, predovšetkým do Maďarska, Poľska a Česka.

TA

Nie je cukor ako cukor

Rovnako ako sme si zvykli starostlivo vyberať domáce slovenské potraviny, kupovať tú najkvalitnejšiu múku, vajcia či mliečne produkty, tak je dôležité nezanedbávať ani výber cukru. Pozornosť si zaslúži to, či je vyrobený z cukrovej

repy alebo trstiny, potom spôsob výroby a tiež podiel melasy, ktorá ho sfarbuje dozlatista. Aj pri klasickom bielom cukre sú rozdiely. K najhodnotnejším výrobkom z cukrovej repy patrí Korunný cukor kryštálový, ktorý sa vyznačuje vysokou kvalitou získanou tradičnými postupmi pestovania rastliny a šetrným spracovaním. Vyrába sa z cukrovej repy, ktorá rastie na úrodných poliach s označením BIO. Vyznačuje sa výnimočnou chuťou, nie je geneticky modifikovaná a podlieha prísne systému kontroly od pestovateľa až po výsledný produkt. Cukor má jemnú krupicovú štruktúru a môžeme z neho pripravovať všetky obľúbené sladké pokrmy, zákusky, krémy, kompóty i džemy. Certifikované označenie grafickým znakom „eurolist“ a certifikačnou značkou „Austria Bio Garantie“ vám zaručuje, že svojim blízkym ponúkate len tie najlepšie sladké kryštáliky.

PS

*Biocukor je vhodný
aj na výrobu džemu
a lekváru.*

Tetovanie z Doby ľadovej

Deti sa rady zabávajú a napodobňujú svet dospelých. Niet preto divu, že ich láka aj módné tetovanie. Detská séria zdravších alternatív sladkostí Pirates, ktorá skrýva ryžové minichlebičky v tvare kostičiek s bielou polevou s jogurtovou príchuťou Racio a Ryžové medvedíky Racio s mliečno-kakaovou polevou alebo polevou s jahodovou príchuťou, im v každom balení prináša atraktívne bezbolestné tetovačky s obľúbenými motívmi detského filmového trháka Doba ľadová. Okrem sladkej pochúťky poskytujú zaujímavú hru na leto.

Deti sa pri zbieraní obrázkov zo série dvanástich tetovaní zabavia, môžu si ich vymieňať s kamarátmi, lepiť si ich na kožu a ešte si aj zvyknú konzumovať niečo zdravšie. Detské novinky Racio neobsahujú konzervačné látky, sú ľahko stráviteľné a prakticky zabalené. Navyše, sú prirodzene bezlepkové.

MB

Magnesia proti únave

Minerálna voda Magnesia pramení v chránenej krajinskej oblasti Slavkovský les. Vyznačuje sa jedinečným zložením minerálov – prirodzeným obsahom horčička a nízkym obsahom sodíka pri zachovaní strednej mineralizácie. Preto je vhodná aj na pravidelnú konzumáciu a zdravý pitný režim. Prírodný horčík dokáže vzpružiť celý organizmus. Vďaka nemu je táto minerálka vhodná na prekonávanie únavy a vyčerpania, pomáha aj v záťažových situáciách a pri športovaní. Dostať ju v troch stupňoch perlivosti a v štyroch príchuťach.

VN

Slovensko na medzinárodnej mape vína

Concours Mondial de Bruxelles patrí medzi päť najväčších podujatí medzinárodného vinárskeho kalendára. Jeho 20. ročník sa uskutočnil v máji v Bratislave.

Slovensko sa stalo prvou krajinou východnej Európy, v ktorej sa súťaž CMB uskutočnila. Partnermi podujatia boli okrem Slovenskej agentúry pre cestovný ruch aj Zväz výrobcov hrozna a vína na Slovensku, Turizmus regiónu Bratislava a Bratislavská organizácia cestovného ruchu.

Vinárska elita v Inchebe

Medzinárodnú porotu CMB tvorilo 305 degustátorov z radov renomovaných enológov a someliérov. O prestížne medaily „bojovali“ vinári z 50 krajín dovedna s 8 168 súťažnými vinami. Najviac vzoriek, až 2 488, pochádzalo z Francúzska, 1 664 zo Španielska a 1 052 z Talianska. Slovensko prihlásilo 214 vzoriek. Najviac medailí získali francúzski vinári, a to 709, Španieli 524 a Portugalci 288 (z 802 súťažných vzoriek). Podľa organizátorov súťaže CMB najvýznamnejší pokrok spravilo práve Slovensko, ktoré z 214 vzoriek získalo 60 medailí.

Domáce vína obstáli

Slovenské vína patria medzi svetovú špičku. Potvrdzujú to nielen tohtoročné ocenenia z medzinárodných vinárskych súťaží v Paríži a Madride, ale teraz už aj z 20. ročníka CMB.

V konkurencii vyše 8 000 vzoriek vín z celého sveta získali slovenskí vinári 3 veľké zlaté, 19 zlatých a 38 strieborných medailí a Slovensko obsadilo vynikajúce 6. miesto v rebríčku krajín. Veľké zlaté medaily získali za svoje ružové vína Cabernet Sauvignon Rosé vinárstva Martin Pomfy – Mavin a PD Mojmirovce a za biely

oblasti. Dve strieborné medaily získali aj tokajské vína. Popri tradičných odrodách, ako sú Rizling rýnsky alebo Tramín červený, bodovali aj naše novo vyšľachtené odrody vína Dunaj a Devín.

Slovensko získalo 3 veľké zlaté, 19 zlatých a 38 strieborných medailí a obsadilo 6. miesto.

Rizling vinárstvo T&M SK. Darilo sa najmä vinárstvom z Malokarpatskej, Juhoslovenskej, Nitrianskej a Stredoslovenskej vinohradníckej

Pochvala za organizáciu súťaže

Prezident CMB Thomas Costenoble na záver ocenil vysokú úroveň priebehu súťaže. Pozitívne sa vyjadril aj k sprievodnému programu degustátorov, ktorý zahŕňal návštevu 14 slovenských vinárstiev. Zahraniční hostia spoznali aj turistické miesta bratislavského regiónu i samotnej Bratislavy. Slovensko sa podľa slov T. Costenoblea prostredníctvom CMB zviditeľnilo a dostalo na medzinárodnú mapu vína.

AŠ/TA

Foto: TASR

Etikety Vitis s motívmi Moneta, Cézanna a Muchu

Podľa spoločnosti Vitis Pezínok vo víne nie je len pravda, ale aj umenie. Svoj vzťah k nim vyjadruje podporou talentovaných mladých výtvarníkov, pre ktorých už po tretíkrát usporiadala súťaž. Víťazné diela sa opäť objavili na etiketách bielych, červených a ružových vín radu Vitis Galéria. „Ide o projekt, na ktorom aktívne spolupracujeme s Vysokou školou výtvarných umení a Slovenskou národnou galériou,“ hovorí Miroslav Tkáč, riaditeľ spoločnosti Hubert J. E.

pre obchod a marketing.

Tento rok bola nosnou témou interpretácia diela alebo časti diela umelca, ktorý spracoval tému vína. Zo 17 prihlásených umelcov komisia vybrala diela troch: Ladislava Plevu, ktorý sa pri tvorbe etikety pre Müller Thurgau – akostné odrodové víno inšpiroval Monetovým dielom Impresia, Milana Rubického, v ktorého podaní krásli Svätovavrinecké víno Cézannovo Zátiešie, a Vladimíru Bahnovú. Tá sa pri etikete Frankovky modrej rosé inšpirovala secesnou maľbou Fruit od Alfonza Muchu.

VN

Obchod napreduje vďaka domácnostiam optimistov

Asi 14 percent slovenských domácností možno označiť za optimistické z hľadiska vnímania svojej situácie a vyhliadok do budúcnosti. Očakávajú lepšiu budúcnosť v podobe lepšej finančnej situácie, majú z čoho šoriť a majú aj najmenšie obavy zo straty zamestnania. Týchto 14 percent optimistických domácností však posúva spotrebu na rýchloobrátkovom trhu smerom dopredu – užívajú si každodenné nákupy, rady skúšajú novinky a majú tendenciu mať ich medzi prvými.

Pesimistických domácností je na Slovensku 42 % a zvyšných 44 % sú také, ktorých situácia a očakávania nie sú ani negatívne, ani príliš pozitívne. Označujú ich pojmom „obávajúci sa“ (worrying). Ukázal to nedávno zverejnený prieskum agentúry GfK Slovakia.

Optimisti nadpriemerne nakupujú polotovary, papierenské výrobky, kozmetiku a produkty osobnej starostlivosti, pričom nadmerne realizujú svoje nákupy v hypermarketoch a drogériách. Hoci nakupujú menej často, hodnota ich nákupného košíka, ako aj výdavky sú vyššie ako

iných typov spotrebiteľov. Menej využívajú letáky a akciové nákupy, zato sú držiteľmi vernostných kariet a nakupujú napr. viac biopotravín. Nakupovanie si vo všeobecnosti užívajú, nie sú pod časovým tlakom a dokážu robiť rýchle rozhodnutia na mieste nákupu. Sú však ustarostení, ak sa im nepodari kúpiť si to, čo hľadajú. Na Slovensku je najvyšší podiel nákupných optimistov v Bratislavskom a Trnavskom kraji a v Košiciach.

LB

Kvalita zo slovenských regiónov

Projekt Kvalita z našich regiónov (KzNR) je v tomto roku zameraný na komunikáciu s občanom-spotrebiteľom s cieľom vysvetľovať mechanizmus tvorby nových pracovných miest, ktorej pomáha nákup slovenských výrobkov. Podľa koordinátorov projektu sa doň počas dvoch rokov jeho existencie podarilo zapojiť všetky zložky trhu – počnúc obchodnými sieťami cez výrobcov, pestovateľov, samosprávu, združenia, štátnu správu po médiá. Dôveru si získala rovnomená ochranná známka.

V tomto roku pribudla do projektu aj podpora

domáceho turizmu. „Keď budeme podporovať domáci cestovný ruch, tak znovu zlepšíme makroekonomické ukazovatele SR, znovu sa nám zvýši zamestnanosť, zlepši zdravotníctvo, školstvo, infraštruktúra,“ povedala autorka projektu a členka predstavenstva Zväzu obchodu a cestovného ruchu (ZOCR) SR Bohumila Tauchmannová.

Generálnymi partnermi KzNR sú COOP Jednota Slovensko, Kaufland SR, TESCO Stores SR, Harmony, Liptov, Novofruct, Slovenské pramene a žriedla, St. Nicolaus – trade a Zeleninárska. JF

Na internete sa najviac nakupuje v pracovnom čase

Viac ako polovicu všetkých objednávok na internete zrealizujú obyvatelia V4 a Slovinska počas pracovnej doby. Najaktívnejší sú pritom Poliaci, ktorí ich tam urobia takmer 73 %. Vyplyva to z prieskumu portálu Mall.sk.

Druhí najaktívnejší sú Maďari so 68-percentným

podielom na celkových objednávkach počas pracovného dňa. Nasledujú Slováci (65 %), Slovinci a Česi (po 60 %). Detailnejší prieskum však ukázal, že Slovinci a Česi väčšinou objednávajú v čase poludňajšej pauzy.

Na Slovensku je z pohľadu internetového nakupovania najsilnejším obdobím počas dňa čas medzi 22.00 a 23.00 hod., v ČR o hodinu skôr. Naopak, Poliaci, Maďari a Slováci objednávajú najviac medzi 11.00 a 12.00 hod. Všetci zhodne najviac nakupujú v pondelok (v priemere 20 % objednávok) a najmenej v sobotu.

TA

6.
ročník

RETAIL CON

Na tohtoročné stretnutie pozývame...

350
zástupcov obchodných
reťazcov a nájomcov

120
center manažérov

250
odborníkov na retail

**Retail CON
Bratislava 2013**
13. júna 2013

„Najväčšia udalosť roku
pre všetkých retailerov, správcov
a developerov shopping centier.“

www.centers.cz

**10. ročník Retail CON Praha
se koná již 6. června 2013!**

10 YEARS
PROJECT
& PROPERTY

Make Money

ASB
ASOCIACE
VÝVOJE
STOMAKINGU

CENTERS
DATA

STAVEBNISERVER.com

RETAIL
BOOK

vyber

ASB
ASOCIACE
VÝVOJE
STOMAKINGU

SAF

slovenská
franchisingová
asociácia

SAE

OFFICE
BOOK

GOODWILL
Mesačník o ekonomice, biznisu a společnosti

SAFM
SLOVENSKÁ ASOCIACE FRANCHIZINGU

Beh pre život a na podporu výskumu rakoviny

Prvý zo série tohtoročného šiesteho ročníka charitatívneho Behu pre život odštartoval rekordom. 4. mája 2013 sa v Bratislave postavilo na štart 4 194 ľudí, o 377 bežcov viac ako vlani. Jednotlivci aj rodiny prispeli na výskum rakoviny štartovným a darmi vo výške 16 418 eur. Bratislavských bežcov v behu podporili patróni projektu herec Jozef Vajda a medzinárodná prezentérka aerobiku Lucia Medeková. „Veríme, že rekord prelomíme aj v ďalších 5 mestách zapojených do Behu pre život počas mája a júna. Spoločne tak podporíme dobré veci – svoje zdravie a zároveň výskum rakoviny,“ vyslovil želanie Michal Dyttert, správca Nadácie Tesco, ktorá Beh pre život organizuje. Cieľom tohtoročného behu je za všetky vyzbierané príspevky a štartovné kúpiť pre Ústav experimentálnej onkológie pri SAV v Bratislave NanoSight, špičkové laboratórne zariadenie na výskum rakoviny. Schopnosťou merať objekty v nanosвете umožní pochopiť dorozumievanie zdravých buniek s nádorovými bunkami, a tak pomôže pri vývoji nových diagnostických metód pri onkologických ochoreniach,“ uviedla Margita Klobušická, prezidentka Nadácie Výskum rakoviny. **VN**

Cena za sociálnu integráciu

Nadácia ERSTE vznikla v roku 2003 a v súčasnosti je jej hlavným akcionárom Erste Group. Nadácia aktívne realizuje vlastné projekty v rámci troch programov: Sociálny rozvoj, Kultúra a Európa. Práve v oblasti sociálneho rozvoja zverejnila koncom minulého roka v 13 krajinách strednej, východnej a juhovýchodnej Európy už po štvrtýkrát výzvu na podanie prihlášok do projektu Cena za sociálnu integráciu. Cena je predovšetkým poďakovaním neziskovým organizáciám za prácu, ktorú robia v prospech sociálne znevýhodnených skupín obyvateľstva a jednotlivcov. Neziskové organizácie mohli prihlásiť už ukončené alebo prebiehajúce projekty so zameraním na sociálnu integráciu. Zo Slovenska nominovalo svoje projekty 69 neziskových organizácií. Medzi finalistov, ktorých bude ďalej hodnotiť medzinárodná porota, sa zo Slovenska dostalo 5 projektov – organizácie Návrat, Drahuška a my, Človek v tísni, Odyseus a Vagus. Mená víťazov budú vyhlásené a Ceny za sociálnu integráciu 2013 budú udelené vo Viedni na slávnostnom ceremoniáli 27. júna 2013. **KP**

Alianz podporí paraolympionikov

Skupina Allianz rozšírila svoju spoluprácu s Medzinárodným paraolympijským výborom (IPC) o ďalšie štyri roky a po novom bude partnerom aj Atletickej federácie paraolympijského hnutia. Toto partnerstvo Allianz dopĺňa aj o podporu 13 národných paraolympijských výborov v krajinách, v ktorých má zastúpenie.

„Minuloročné paraolympijské hry v Londýne pomohli zmeniť pohľad ľudí na paraolympijské hnutie a vnímanie postihnutých športovcov. Allianz je rád, že sa môže podieľať na ďalšom prelomení bariér a pomáhať novým úspechom,“ hovorí Werner Zedelius, člen predstavenstva Allianz SE.

Pokračovanie úspešného partnerstva Allianz a IPC oceňuje aj sir Philip Craven, predseda Medzinárodného paraolympijského výboru: „Mám veľkú radosť z posledných siedmich rokov, počas ktorých je Allianz spoľahlivým a profesionálnym partnerom paraolympijského hnutia.“ Nová dohoda pokrýva celý cyklus paraolympijských hier vrátane podpory národných

paraolympijských výborov na ich ceste na zimné hry v Soči 2014 a letné hry v Riu de Janeiro 2016. **GT**

AVON Pochod 2013

Tradičný ružový pochod boja proti rakovine prsníka zahŕňa sériu podujatí, ktoré sa od roku 2003 každý rok konajú vo viac ako 50 krajinách sveta. Státisíce ľudí pochodujú, aby vyjadrili podporu chorým pacientkam a ich rodinám. Pochod sa stal podujatím, symbolizujúcim spolupatričnosť so ženami, ktoré so závažným onkologickým ochorením bojujú, ale pôsobi aj preventívne – nabáda ženy, aby sa o svoje zdravie

včas starali.

Slovensko aktívne podporuje túto celosvetovú iniciatívu. 5. ročník AVON Pochodu proti rakovine prsníka sa uskutoční 15. júna v Bratislave. Vstupenkou naň bude dámske a pánske Tričko proti rakovine prsníka 2013. Jeho kúpou každý hneď prispieva na aktivity zamerané na boj proti rakovine prsníka. **VN**

Kia podporuje cyklotrasy

Rozvoj a podpora budovania cyklotrás je podľa predsedu Žilinského samosprávneho kraja Juraja Blanára jednou z priorit samosprávneho kraja. Dôkazom toho je i projekt cyklotrasy Hrad Budatín – Hrad Strečno, známej ako BikeKIA Žilinského kraja, ktorú budoval spolu so spoločnosťou Kia Motors Slovakia. Na májovom Žilinskom cyklotrati slávnostne sprístupnili pilotný úsek a cyklisti mohli testovať novovybudovanú trasu.

Podľa Eek-Hee Lee, prezidenta spoločnosti Kia, sú podpora mobility a zvyšovanie bezpečnosti kľúčovými prioritami v rámci filantropických aktivít spoločnosti, preto Kia Motors Slovakia rada spolupracuje na projekte BikeKIA Žilinského kraja. Nový úsek dotvorí už existujúcu cyklotrasu s premostením cez biokoridor s pripojením na Budatínsky most, čo zabezpečí plynulú a bezpečnú jazdu. **TA**

IMPA za každé auto zasadí strom

Súčastou firemnej stratégie siete spoločnosti IMPA je aj aktívny prístup k ochrane životného prostredia. Koncom apríla odštartovala projekt Za každé predané auto jeden zasadený strom. Postupne chce vysadiť toľko stromov, koľko

vozidiel za celú svoju 15-ročnú „éru“ predala. Hneď v prvom ročníku zamestnanci a priaznivci siete vysadili viac ako 2 000 sadeníc bukov a smrekov. Sadenie prebieha v spolupráci so štátnym podnikom Lesy SR a miestom prvej výsadby boli lokality Rača a Malý Javorník (Malé Karpaty).

„Ekologickú iniciatívu považujeme v každom smere za skvelú vec. Naš plán je vysadiť postupne viac ako 12 000 stromčekov v Bratislave a v tých slovenských regiónoch, kde máme zastúpenie,“ prezradil Jozef Suroviak, riaditeľ spoločnosti IMPA Bratislava, a. s. A dodal, že tento počet bude narastať so zvyšovaním počtu predaných nových vozidiel.

PV

Pribudnú nové zelené oázy

Grantový program Nadácie Ekopolis a spoločnosti Slovnaft, a. s., Zelené oázy, chce pomôcť vytvoriť, obnoviť alebo oživiť ekologicky hodnotné plochy a trasy v spolupráci neziskových organizácií, miestnych samospráv a škôl, predškolských zariadení či centier voľného času. Podporuje trvalú starostlivosť o environmentálne hodnotné územia, ktoré slúžia širokej verejnosti, ako aj koncept ochrany prírody a trvalej udržateľnosti. Vďaka programu Zelené oázy pribudlo na Slovensku doteraz už 138 zelených oáz.

Siedmy ročník programu bol tematicky zameraný na návrat k tradičnému pestovaniu úžitkových, liečivých a okrasných rastlín. Jeho cieľom bolo podporiť pestovanie pôvodných domácich a tradičných stromov, kríkov a kvetín, obnoviť tradičné záhradkárské, ovocinárske a včelárske zručnosti, posilniť vzťah k pôde, vode a zeleni

a tiež motivovať ľudí k svojpomocnej starostlivosti o zdravé životné prostredie. Do projektu sa zapojilo 336 žiadateľov. Z nich získalo 23 uchádzačov finančnú podporu na realizáciu svojich projektov. Bola udelená v celkovej výške 56 000 eur. Do konca septembra, dokedy sa majú projekty zrealizovať, tak vzniknú u nás ďalšie zelené oázy.

EŠ

Park pre Košičanov od Metra

V mestskej časti Košice-Juh sa zazelenala nová oddychová zóna, ktorej vznik je výsledkom úspešnej spolupráce obyvateľov, miestneho zastupiteľstva, žiakov základnej umeleckej školy

aj Nadácie Ekopolis a veľkoobchodu METRO, ktoré financovali nákup stromov v rámci grantového programu Stromy namiesto letákov.

Jarný parčík pre všetky vekové kategórie vznikol na území, ktoré už dlhší čas chátralo neupravené a zarastené burinou spolu so zanedbaným ihriskom. Rekonštrukciou detského ihriska Areál vodný svet, výsadbou stromov i bylinkového záhonu vznikne prostredie, v ktorom si môžu obyvatelia bytových domov v pokoji oddychovať. Unikátnu atmosféru parčíku dali deti zo ZUŠ na Jantárovej ulici, ktoré na stene priľahlých garáží namaľovali vodný svet. Obyvatelia spolu so starostom mestskej časti Jaroslavom Hlinkom a poslancami si adoptovali a vysadili 20 stromov aj ako príspevok do projektu KESA 2013, ktorého cieľom je tento rok vysadiť v Košiciach 2013 stromov.

VH

CBA Slovakia pre mladých v Lučenci

Slovenský maloobchodný reťazec CBA Slovakia, s. r. o., vníma pomoc komunity ako prirodzenú súčasť zodpovedného podnikania. Už tretí rok v spolupráci s Centrom pre filantropiu, n. o., podporuje aktivity, ktoré prispievajú k oživeniu života v meste Lučenec.

„Vďaka grantovému programu Seniori v našom meste sme vlani pomohli realizovať šesť zmysluplných projektov medzigeneračného dialógu a spolupatričnosti,“ uviedol Vladimír Kocúrek, viceprezident CBA Slovakia, s. r. o. V tomto roku sa chce zamerať na voľnočasové aktivity pre deti, mládež a mladých ľudí a poskytnúť im finančnú podporu (v celkovej sume 6 200 eur) na ich realizáciu prostredníctvom nového grantového programu – Mladí v našom meste. Partnermi programu môžu byť mimovládne organizácie, kultúrne organizácie a združenia, vzdelávacie inštitúcie, športové kluby či školy pôsobiace v Lučenci.

TA

Anketa Strom roka

Stromy majú pre nás nenahraditeľný význam. Zaslúžia si preto našu pozornosť, starostlivosť aj ochranu. Anketa Strom roka, ktorej jedenásty ročník vyhlásila Nadácia Ekopolis, má upozorniť na staré, vzácne či ohrozené stromy a vzbudiť o ne záujem ľudí. Anketu organizuje s pomocou partnerov: Slovenská sporiteľňa, ISA Slovensko (Medzinárodná arboristická spoločnosť), Vydavateľstvo Dajama, Kníhkupectvo Artforum a Záhradníctvo A.B.I.E.S.

Jednotlivci, ale i mestá a obce, školy či firmy mohli do konca mája prihlásiť do ankety svoj obľúbený strom. Z nich vyberie odborná komisia 12 finalistov a o ich poradi bude od 11. júla do konca septembra 2013 rozhodovať verejná hlasovanie. Strom s najvyšším počtom hlasov získá titul Strom roka 2013, dostane dendrologický posudok od ISA Slovensko a finančný príspevok na ošetrovanie vo výške 333 eur. Prostriedky na ošetrovanie získajú aj stromy na 2. a 3. mieste.

Vlahajší víťaz ankety – platan javorolistý z Komjatíc – reprezentoval Slovensko v súťaži Európsky strom roka, v ktorej sa umiestnil na piatom mieste. Novinkou tohto ročníka je prísľub bezplatného ošetrovania najmenej 10 nominovaných stromov, bez ohľadu na ich poradie v ankete. O výbere stromov rozhodne najmä zdravotný stav. Ošetrí ich profesionálni akreditovaní arboristi z ISA Slovensko. Je to možno šanca na záchranu mimoriadnych zelených veľikánov, o ktoré sa inak nevieme postarať.

MH

Poznanie a harmónia sfér

Ako grafik sa nenapodobiteľne dotýka vesmíru, poznania i budúcnosti

Grafiky svetovo uznávaného umelca Franka Jalšovského, pochádzajúceho zo Slovenska, sú nadčasové, personifikujú najšpičkovejšie horizonty ľudských dejín, renesanciu i súčasný vek computerových možností.

Beginning

„Nekonečno, po ktorom tak ľudstvo prahne, aby ho pochopilo, sa dá pochopiť len schopnosťou vyššou než rozum. A to tým, že vstúpime do stavu, z ktorého konečno musí ustúpiť,“ prezrádza Frank Jalšovský o svojom objekte umeleckého záujmu.

Luminiscenčne intenzívny a žiarivý disk koncentrovaného svetla sa tiahne celým jeho grafickým dielom a poznačí všetko, čo mu stojí v ceste. Berie si inšpiráciu, rozdáva krásu a silu a zviša sa v radostných špirálach nekonečných labyrintov ľudských možností a schopností, až nakoniec zažiarí v plnej kráse a prináša

posolstvá z minulosti, ale aj tie, ktoré sa ešte len uskutočnia.

Hustá spleť línií, vizionárske tváre mudrcov, fiktívne portréty dávno známych a slávnych diel starých majstrov vytvárajú harmonický celok jedného jediného univerzálne koncipovaného grafického diela – vyvíjajúceho sa triptychu sústreďujúceho všetky Jalšovského odborné znalosti, umelecké ciele, fantazijné aj vizionárske schopnosti: „Prvopočiatok“ – Genesis (1995), „Objav“ – Discovery (1998), „Hymna pre vesmír“ – Hymn to the Universe I., II. (1999) aj novšia grafika „Vek múdrosti“ – Age of Wisdom (2000).

Spätosť s géniami umenia

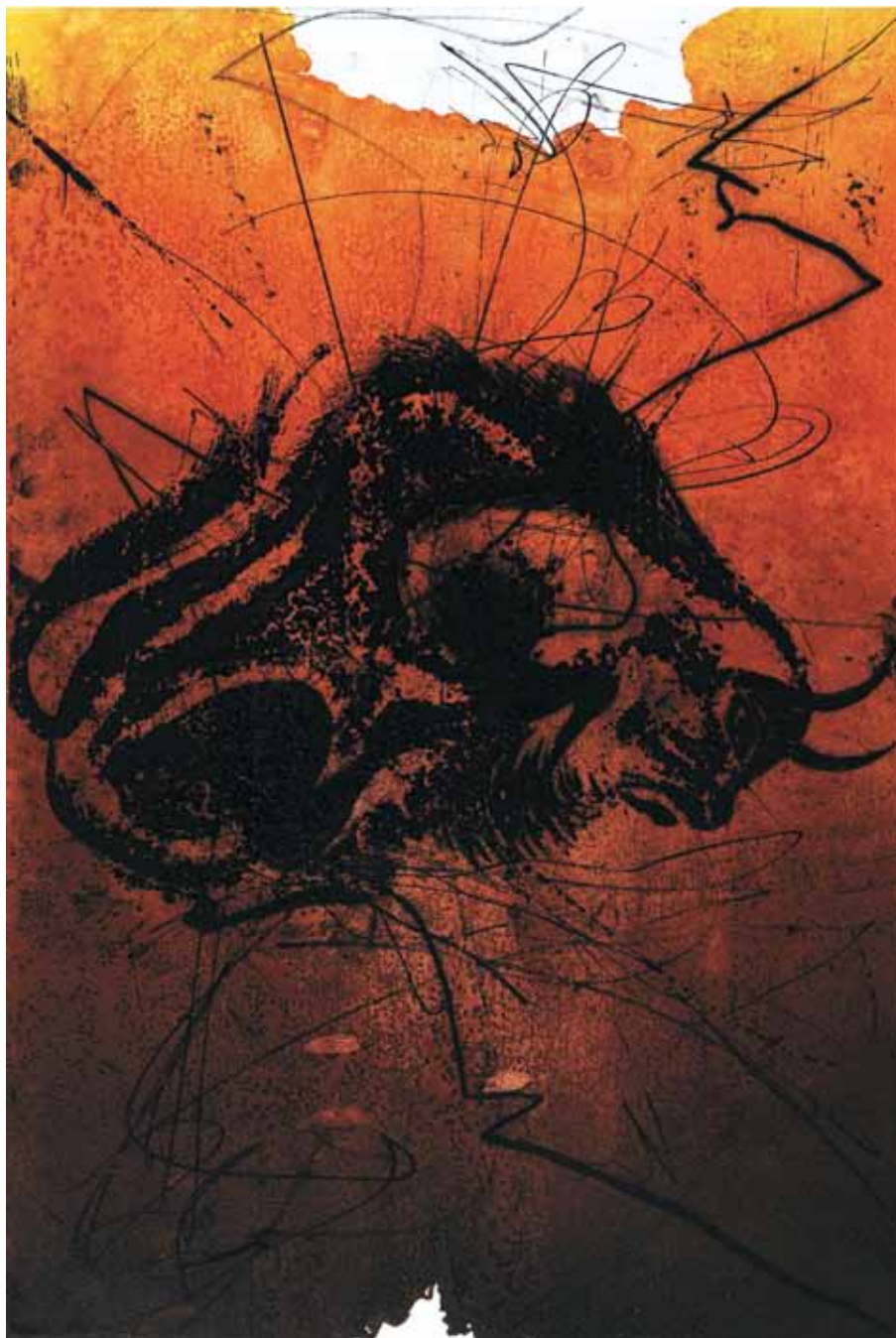
Možno sa jeho tvorivá erupcia začala ešte Leonardovou „Bitkou pri Anghiari“, ktorú Jalšovský aktualizoval vo svojej grafike v roku 1986 s názvom „Pocta Leonardovi“. Alebo to bola túžba vyjadrená v diele „Smäd po živote“ z roku 1987 – a ten predstavujú v jeho tvorbe cválajúce kone – a možno to bol jednoducho „Začiatok“ z roku 1987 – diela, ktoré ho priviedli na cestu nachádzania nových panenských ciest, obsahov a skrytých možností vlastnej fantázie a tiež ľudských daností...

Horizont predstav a možností sa znížil a „pokľakol“ pred silnou sugesciou lásky k životu, k jeho pestrosti a duchovnej apoteóze v dokonalej harmónii so stratosférami iných svetov, planét, hmlovín, hviezd a medziplanetárnych sústav, v ktorých sa zrkadlí aj tá naša zhmotnená zemská, ale aj nadprirodzená duchovná ľudská dimenzia. Ak si odmyslíme línie a čiary, štruktúry a tvary a začneme vnímať svetlá, tieň, tmavé hĺbky a žiarivé farby, pocítíme radostný pohyb a vnútornú extázu absolútneho súzvuku s prírodou a s nekonečným vesmírom.

Pohľady smerujúce k hviezdám

Franka Jalšovského vždy zaujímal kozmos a nedosiahnuteľné horizonty ľudských možností a schopností. Univerzálny nehmateľný svet, pohyb a sila ľudskej myšlienky. Ako žiak svojich veľkých učiteľov A. Brunovského, I. Rumanovského, V. Gažoviča, K. Ondreičku, D. Stopiaka a G. Štrbu sa snažil posunúť grafické umenie na najvyšší bod technickej dokonalosti.

V súčasnosti sa ku klasickým grafickým hĺbkotlačovým technikám, akými sú akvatinta, mezzotinta, lept, suchá ihla, pridružila aj technická novinka človeka 20. a 21. storočia – počítač. Aj keď ostáva verný klasickým grafickým technikám, hlavne mezzotinte – ktorá prináša do jeho nepokojnej dynamickej mysle zamatové ticho

tlmených medovo-zlatých tónin vychádzajúceho slnka alebo oceľovomodrých ultramarinových odtieňov nočného ticha – využíva počítačové možnosti a priority v prospech svojej umeleckej virtúozity ako nový grafický prostriedok, ktorým sa dostáva k maximálnym účinkom.

Obdiv prírody i domoviny

Meditatívne grafiky inšpirované konkrétnou krajinnou scenériou Britskej Kolumbie predstavujú osobitý variant Jalšovského tvorivého záujmu. Jednoduchým minimalistickým riešením

Umelec

František Jalšovský

Narodil sa na Slovensku (1959), vyštudoval VŠVU v Bratislave, kde sa zoznámil s grafickými technikami pod vedením popredných domácich umelcov a pedagógov. V roku 1990 odišiel do Kanady, kde prežil 21 rokov aktívneho umeleckého života.

Akademický maliar – grafik získal viacero prestížnych cien a ocenení svetového významu (USA, Kanada, Japonsko, J. Kórea). Je členom mnohých združení a asociácií na Slovensku, Novom Zélande, Kanade, USA, Španielsku, Rakúsku a vo Francúzsku. V Medzinárodnej encyklopédii umenia (vyšla v USA) je zaradený medzi troch najlepších žijúcich umelcov sveta.

Výstava v Salle terene v Prezidentskom paláci v Bratislave v máji 2013 bola už štvrtou výstavou Franka Jalšovského opäť doma na území Slovenska – predtým vystavoval v Pálfiho paláci, v Oľga Art Gallery a v Slovenskom národnom divadle v Bratislave. Je pozoruhodné, že jeho tvorba sa počas celého vývoja neodklonila ani od silných umeleckých vzorov, akými boli K. Sokol či L. Guderna – a, samozrejme, aj galandovci, priekopníci moderného umenia na Slovensku.

Frank Jalšovský si našiel vlastný individuálny štýl umeleckého prejavu, z ktorého nikdy nevynechal ani slovenskú krajinu, jej jedinečné malebné scenérie aj architektonické premeny a krásu.

Silent Sentinels II

jednotlivých grafických listov navodzuje ticho a enigmatickú tajupnosť Skalitých hôr alebo čarovnú nostalgii ohnutých línii vodných tráv a trsov v okolí jazera Pitt Lake. V porovnaní s dynamickou hornatou slovenskou krajinou Veľkej a Malej Fatry či Spiša pôsobí kanadská krajina takmer nedotknutým pokojom, akoby snovo zahaleným sfumatom spôsobeným prítomnosťou jazier – zrkadiel času a priestoru, v ktorých sa zlučuje skutočné s iluzívnym.

Umelcov duch sa na chvíľu zastavil pred majestátnosťou a silou prírody („Stále sa ponáhľajúci človek dvadsiateho prvého storočia tu náhle stojí zoči-voči pokojnému, nemennému tisícročnému rytmu prírody, z ktorého čerpá nové sily, poznanie a útechu“ – F. J.), aby z nej načerpal novú silu a podnety. Veď práve v tomto pokojnom splynutí a meditačnom tichu sa rodí vždy a znova „harmónia sfér“ a poznanie života.

Mgr. Mária Kovalčíková

Apocalypse (výrez)

Sprchovanie s telovým mliekom

Klasické sprchovanie a následné ošetrovanie pokožky telovým mliekom bude čoskoro možno minulosťou. Po umytí novým Fa Shower+Lotion – prvým sprchovacím gélom s obsahom telového mlieka od spoločnosti Henkel – máte pokožku jemnú a vláčnu aj bez použitia telového mlieka. Krémová receptúra novinky pokožku jemne očistí, hydratuje do hĺbky a vďaka inovatívnej formule s pantenolom ju aj intenzívne ošetruje. Sprchovací gél FA Shower+Lotion nájdete na pultoch drogérií s vôňou avokáda alebo granátového jablka. Variant granátové jablko je dostupný aj ako tekuté mydlo FA Soap +Lotion. VN

Zdravý a objemný účes

S jarnými mesiacmi rastie v nás chuť na radikálnu zmenu. Môže sa týkať nielen módneho oblečenia, ale aj celkom novej úpravy vlasov. Ak siahnete po novom rade stylingových výrobkov got2b Volumania od Schwarzkopf, nebudete musieť robiť žiadne kompromisy, jednoducho budete trendy.

Pri tvorbe mladistvého objemného a trendového účesu vám pomôže got2b tužidlo v spreji, ktoré ponúka veľký objem už od korenkov, pri udržiavaní vzhľadu účesu príde vhod got2b púder v spreji, ktorý dodá vlasom okamžitý objem bez toho, aby sa museli navlhčiť, a na rýchle zafixovanie účesu zase posluží ďalšia novinka – got2b lak na vlasy, ktorý im dodá push-up efekt a silnú fixáciu. Pomocou noviniek získate objemný a nadýchaný účes, ktorý poteší aj vaše okolie a vám dodá sebavedomie. MM

Virtuálny športový svet so zárukou kvality

Reebok Training Academy (RTA) je novým projektom pre všetkých milovníkov športu a zdravého spôsobu života. Spája 8 osobností s dlhoročnými skúsenosťami, ktoré sú pre jej návštevníkov k dispozícii svojimi pravidelnými príspevkami a poradenstvom. Tím tvorí Lea Grančič (aerobik), Helena Ballová, Ivana

Surovcová a Alex Žáčiková (tanec v rôznych formách ako PortDeBras, dance joga, štandardné tance), Jaroslav Pávek (joga), Jindro Továř a Peter Országh (CrossFit) a nakoniec Martin Roháček (zdravá životospráva a kondičný tréning).

Na webovej stránke projektu získa záujemca overené odborné informácie priamo od týchto a ďalších cvičiteľov a trénerov. Nemusí teda tápať a skúšať neoverené postupy, ak bude chcieť viesť aktívny život, a ani nenaletí na rôzne nevhodné produkty či pomôcky. „Vytvorili sme virtuálne cvičebné prostredie, kde môže široká verejnosť konzultovať akékoľvek otázky s vybranými odborníkmi pre rôzne druhy fitness. RTA chce prinášať všetky trendy vo svete fitness, aby cvičenie bolo pre všetkých zábavou, ale aby zároveň bolo čo najbezpečnejšie a účinné,“ formuluje stručne cieľ Lea Grančič, jedna z tvorcov webovej stránky.

Osmička odborníkov bude viesť aj eventy pod názvom Reebok Mobile Gym v Bratislave a Košiciach, na ktorých sa môže široká verejnosť zapojiť do aktivít v oblasti CrossFitu, tanca, aerobiku či jogy a stretnúť sa s nimi na živo. Podujatia sa budú konať v Košiciach 25. mája a v Bratislave 8. júna. ES

Pre pohodlie mužov

AVON Cosmetics predstavil novú líniu kompletnej starostlivosti o telo pre mužov AVON Men Essentials, s ktorou sa „minimálne úsilie premení na maximálne výsledky“. Každý muž sa „bude cítiť a vyzeráť sviežo ako nikdy predtým“. Novinka obsahuje výťažky z minerálov, zázvor, aloe a vitamín E, ktoré priaznivo pôsobia na pokožku. Rad prípravkov pozostáva z revitalizačného gélu na holenie, hlbkovo čistiackej pleťovej emulzie a peelingu v jednom, vyživujúceho balzamu po holení, hydratačného pleťového krému, penového gélu na holenie, šampónu s kondicionérom, sprchovacieho gélu a guľôčkového deo antiperspirantu. VN

Pre svieži pocit pri pohybe

K modernému životnému štýlu patrí zdravý pohyb. Či športujete na čerstvom vzduchu alebo sa radšej s chuťou zapotíte v posilňovni, vždy máte nepríjemný pocit z potu. Preto spoločnosť Henkel Slovensko prišla s novinkou na údržbu športového a outdoorového oblečenia – Perwoll Sport & Active. Vďaka špeciálnemu zloženiu s re-fresh efektom prináša prípravok oblečeniu

sviežosť aj počas pohybu. Navyše, nová receptúra sa stará o vlákna tkanín a zachováva vlastnosti funkčných materiálov a membrán, ako sú priedušnosť, regulácia vlhkosti, odolnosť voči poveternostným vplyvom a rýchle schnutie. Novinka je praktickým riešením pre milovníkov prírody, športových nadšencov a každého, kto má rád aktívny životný štýl. NL

Nie je klíma ako klíma

Na klimatizovanie kancelárskej budovy bola kedysi potrebná samostatná technická miestnosť. Dnes vie mikroklimu v kancelárii riadiť malé a kompaktné zariadenie.

Klimatizácia je dnes v kanceláriách prirodzeným vybavením – takmer tak ako počítač alebo telefón. Na trhu je mnoho typov klimatizácií, ktoré sa môžu montovať na strop, stenu alebo pod okno. Aká klimatizácia je pre vás tá najvhodnejšia?

Split a multi-split

Ak vaša firma sídli v obytnom alebo rodinnom dome, sú pre vás najvhodnejšie klimatizačné jednotky typu split, ktoré sa umiestňujú na stenu. Sú charakteristické oddelenou vonkajšou (kondenzačnou) a vnútornou (chladiacou) jednotkou.

Klimatizácia multi-split umožňuje na vonkajšiu jednotku napojiť až sedem vnútorných jednotiek.

Pri montáži takejto jednotky na stenu treba dodržať základné pravidlo inštalácie. Umiestňuje sa totiž vo výške 200 – 260 cm, aby prúdenie vzduchu negatívne nepôsobilo na osoby v miestnosti. Vonkajšiu jednotku môžete pohodlne umiestniť na strechu budovy, lodžiu, terasu alebo na obvodovú stenu. Najmä v prípade jej umiestnenia na obvodovú stenu budovy

obytného domu odporúčame vopred sa poradiť so správcom budovy. Druhým typom klimatizačnej jednotky je multi-split. Tá umožňuje na jednu vonkajšiu jednotku napojiť až sedem vnútorných jednotiek – príjemnú a zdravú mikroklimu tak môžete zabezpečiť vo viacerých miestnostiach naraz. Vnútorné jednotky pri tomto type klimatizácie môžete umiestniť buď horizontálne pod stropom, alebo vertikálne pod oknom. Jednotky sú vybavené pohyblivými klapkami, ktoré usmerňujú prúdenie vzduchu tak, aby neobťažovalo osoby v miestnosti.

Kanálové a mobilné jednotky

Ak máte kanceláriu v miestnostiach, kde nie je vhodné umiestniť väčšie klimatizačné jednotky, môžete dať prednosť malým mobilným klimatizáciám. Ich hlavnou prednosťou sú nielen menšie rozmery, ale aj pohodlné používanie. Mobilné klimatizačné jednotky totiž nepotrebujú žiadnu

inštaláciu, iba vývod teplého vzduchu z miestnosti cez okno alebo stenu. Teplý vzduch sa odvádza zväčša potrubím s priemerom cca 15 cm. Všetko má svoje pozitíva aj negatíva. Mobilné klimatizačné jednotky sú síce priestorovo kompaktné, ale zväčša aj hlučnejšie ako štandardné klimatizačné systémy a nedosahujú ani takú efektivitu a účinnosť. No ak v prípade náhlych teplotných výkyvov v kancelárii nemáte poruke štandardné klimatizačné jednotky, mobilné klimatizácie predstavujú pre vás ideálnu voľbu. Častou voľbou v administratívnych budovách sú kanálové klimatizačné jednotky. Umiestňujú sa do podhládov a medzistropných priestorov. Výhodou je nenarušený interiérový vzhľad miestnosti. V prípade kanálovej klimatizácie vidíte v miestnosti iba nasávaciu a výfukovú mriežku.

Tomáš Hodúr,
Com-Klima
Foto: Fujitsu

Leto na motorke s ošatením od H-D

Nová kolekcia Harley-Davidson MotorClothes vám pomôže preradiť na vyššiu rýchlosť letných mesiacov a pripraví vás na tie najlepšie dni roka strávené na motorke. V nadväznosti na americké „Harley“ dedičstvo, letná kolekcia tejto značky predstavuje rad funkčných a pritom štýlových súčastí oblečenia, ktoré pomôžu udržať jazdcov i spolujazdcov (-kyne) vo fyzickej pohode aj v horúcich letných mesiacoch. Ide zväčša o ľahké oblečenie do teplého počasia, ktoré nesie množstvo farebných alebo „rebelských“

detailov. Súčasťou kolekcie sú modely pre mužov aj ženy.

Odevná značka Harley-Davidson MotorClothes ťaží pri navrhovaní modelov zo skúseností celého storočia svojej tradície. Na začiatku bolo niekoľko svetov nesúcich túto značku, ktoré firma rozdala pretekárom jazdiacim na jej strojoch v roku 1912. Odvtedy zásobuje svojich nadšencov okrem techniky aj odevnými súčasťami. Jednou z najznámejších bola kožená bunda „Cycle Champ“, ktorú nosil Marlon Brando vo filme Divoch (The Wild One) z roku 1953.

PS

Ako si správne vybrať okno?

Výber okien do nového domu či bytu patrí v mnohých prípadoch k rozhodnutiam na celý život.

Ide o významnú investíciu a či už z finančných alebo praktických dôvodov by ste si mali kúpu poriadne premyslieť a zvážiť všetky detaily. Ak oknám či fasádnym riešeniam príliš nerozumiete, slová z úst šikovného obchodníka môžu znieť veľmi fundovane. No dôležitejšie, ako počúvať

jeho slová, je preveriť si spoločnosť a výrobcov, ktorých zastupuje. Mnoho firiem dnes totiž vzniká a zaniká, takže sa môže stať, že zákazník si nebude mať kde reklamovať produkt, ktorý si kúpil. Pri tejto otázke sa však cesta za kvalitným riešením otázky okien nekončí.

Certifikáty neznamenajú veľa

Ak sa obchodník či firma pýši certifikátmi, nesaďte jej na lep. Každé okno, ktoré sa v rámci Európskej únie predáva, totiž musí mať certifikát. Je však dobre bližšie sa pozrieť, ako celá certifikácia prebieha. V niektorých krajinách vrátane Slovenska sa pri nej testujú len špeciálne testovacie vzorky okien. Zákazník tak nemá veľkú istotu, že práve jeho okno bude v poriadku.

Hoci priebežná kontrola okien je vo vyspelých krajinách bežná, u nás otestovanie náhodne vybraného okna v špecializovanom laboratóriu vzniká skoro ako science fiction. Aj to je jeden z dôvodov, pre ktoré sa naozaj oplatí dobre si „posvietiť“ na svojho budúceho dodávateľa okien.

Odmietnite lacnú kúpu bez DPH

Na Slovensku sa už stalo národným športom hľadať spôsoby, ako čo najviac ušetriť, hoci aj na úkor kvality a s rizikom neskorších problémov. „V žiadnom prípade sa nedajte nahovoriť na dodanie okien bez DPH. Jednak to vypovedá o neserióznosti firmy a bez dokladov nebudete môcť neskôr produkt reklamovať. Zaručene takýmto spôsobom pridáte o viac peňazí

a pribudnú ďalšie starosti,“ radí Peter Škvaril zo spoločnosti Schüco.

Hľadajte kvalitu, overte si referencie

Dajte si tú námahu a oslovte aktuálnych zákazníkov spoločnosti, pre ktorú sa plánujete rozhodnúť. Jedným z ukazovateľov kvality firmy a jej produktov sú totiž aj spokojní klienti.

Ak si skutočne vyberáte okná na celý život, rozhodne by ste mali stavať na čo najvyššiu kvalitu. Možností je viacero, momentálne sú jednotkou na trhu hliníkové riešenia, ktoré ponúkajú moderný vzhľad, vysokú odolnosť a dlhú životnosť.

LK

Foto: Schüco

Odolná vinylová podlaha so vzhľadom dreva

Túžite mať v kúpeľni či kuchyni drevenú podlahu, ale odrádza vás chýlostivosť dreva a jeho náročná údržba? Spoločnosť Quick-Step vyriešila váš problém. Prichádza s novinkou – luxusnými vinylovými podlahovými dielmi Livyn. Sú odolné proti poškrabaniu, vodotesné, zvukotesné a na vzhľad i dotyk príjemne teplé ako drevo.

Navyše, odpudzujú prach a nečistoty a sú aj antibakteriálne. Uzatvorený povrch potiahnutý PU fóliou neprepúšťa nečistoty a škvrny, takže kávu, ovocné šťavy či džem stačí jednoducho zotrieť a nezanedbávajú stopy. Livyn je dobrý vodič tepla, a preto je vhodný na podlahové vykurovanie.

Vďaka svojim vlastnostiam je novinka vhodná do kúpeľne, kuchyne, kancelárie, wellnessu a všade tam, kde je podlaha dosť namáhaná. Dobrým riešením je aj pri rekonštrukcii starých obytných priestorov.

VN

Nehorľavá textília pre interiéry

Bezpečnosť je jedným z najväčších trendov našej doby, a to nielen doma, ale aj v školách, nemocniciach, hoteloch, nákupných centrách,

všade, kde sa zdržujú ľudia. Prevaha plastov a iných horľavých materiálov v interiéri môže aj z malej iskry alebo skratu v elektroinštalácii urobiť veľký požiar. Preto je dobre vedieť, že už existuje textilný materiál, ktorý sa dokonca ani nevznieti. Má obchodnú značku Trevira CS a nehorľavosť má zabudovanú už do molekulovej štruktúry, do polyméru vlákna.

Bezpečnostná textília Trevira má všetky dobré užitočné vlastnosti, ktoré od kvalitnej textílie očakávate – je tvarovo stála, nehorľavosť sa neznižuje ani opotrebovaním, je príjemná na dotyk, vhodná pre pokožku, stálofarebná, odolná voči oderu, nekrčivá, priehľadná, ľahko sa udržiava. Vlákno je vhodné na výrobu všetkých druhov bytového textilu – od postelnej bielizne cez závesy, záclony, markízy, tapety až po čalúnenie nábytku. Špecialista na tieniacu techniku spoločnosť K-systém má z tejto svetovej novinky v ponuke interiérové vertikálne žalúzie. AK

Už sa nemusíte starať o trávnik

O váš trávnik sa dokáže úplne sama postarať robotická kosačka Husqvarna Automower®.

Ak chcete dokonalý trávnik bez námahy, tak je kosačka Husqvarna Automower® určená práve vám. Použitie robotickej kosačky Automower je veľmi jednoduché a na jej prevádzku nemusíte vynakladať žiadne veľké úsilie.

Na začiatku treba len pomocou špeciálnych ohraničujúcich vodičov vymedziť priestor, v ktorom sa bude Automower pohybovať a kosiť. Vodiče pritom nie je potrebné ukladať pod povrch, stačí ich položiť na zem a zaistiť skobami. Po niekoľkých týždňoch vodiče zarastú a úplne zmiznú v tráve. Automower je napájaný

elektricky pomocou dobijacej stanice, ku ktorej si v prípade potreby vždy nájde cestu.

Aby bol trávnik čo najkrajší, Automower sa po ňom pohybuje a kosi v nepravidelných vzoroch. Ak narazí na prekážku, zastaví sa a vydá sa iným smerom. Okrem prevádzky nemusíte riešiť ani otázku, kam s pokosenou trávou – malé kúsky trávy netreba hrabať, ale zostávajú na trávniku, kde sa rýchlo rozložia a pôsobia ako hnojivo.

Automower je veľmi tichý a odolný voči rozmarom prírody, môže teda pracovať neustále, aj v daždi alebo v noci, zatiaľ čo vy pokojne spíte.

Proti krádeži je chránený alarmom a osobným PIN kódom, bez ktorého nemôže byť spustený. Husqvarna, samozrejme, myslí i na bezpečnosť: v prípade, ak sa Automower prevráti alebo zodvihne zo zeme, kosiacie nože sa automaticky zastavia.

Viac informácií na
www.automower.sk

Živé ploty skrášľujú naše prostredie

Zdravé, udržiavané živé ploty pri dome alebo sídle firmy znamenajú hodnotnú zeleň navyše a dobre ochránia aj súkromie.

Bežné ploty sú, žiaľ, praktickou nevyhnutnosťou, pričom nie vždy skrášľujú naše okolie. Kompromis, ktorý navyše zvýši súkromie rodinného domu či administratívnej budovy, predstavujú zdravé a udržiavané živé ploty. Dokážu zakryť pletivo plotu či železné mreže a stoja v ceste zvedavým pohľadom.

Výber rastlín

Ako sa dá dopracovať k dobrému živému plotu? Základom pre jeho výsadbu sú kvalitné sadenice rastlín a dobre pripravená pôda. Tí, ktorí chcú svoj živý plot vidieť rýchlo rásť, by mali siahnuť po listnatých drevinách, pričom najväčší „rýchlik“ je vtáci zob, ktorý je zároveň

aj najlacnejším riešením. Okrem listnatých opadavých a vždyzelených rastlín môžeme na tento účel využiť aj ihličnaté dreviny.

„Listnaté rastliny počas sezóny menia svoj vzhľad, ihličnany pôsobia fádnejšie a aj v rámci prvej investície sú nákladnejšie,“ hovorí Peter Heško, odborník na tvorbu záhrad, a dodáva, že samotný výber rastliny závisí aj od miesta, kde chceme živý plot nasadiť – či ide o slnečné alebo skôr tienisté miesto, a aj od toho, ako konkrétna rastlina znáša mráz. „V severnejších okresoch by som neodporúčal vysádzať vždyzelené rastliny, skôr opadavé listnaté dreviny alebo ihličnany.“

Konzultujte s odborníkmi

Aj keď Slováci pri živých plotoch najviac preferujú ihličnany a najmä tuje, P. Heško upozorňuje, že spektrum možností je veľmi široké. Preto je vhodnejšie konzultovať výber rastlín so záhradným architektom alebo v profesionálnom záhradníctve a aj nákup sadeníc na výsadbu živých plotov je najvhodnejšie realizovať

v záhradných centrách.

„Listnaté dreviny by nemali mať zvädnuté listy, naopak, mali by byť na nich viditeľné živé púčiky. Pokiaľ sú už zaschnuté, treba byť opatrný,“ upozornil záhradnícky expert. Pri ihličnatých rastlinách si treba všimnúť, či majú peknú farbu, či nie sú začervenané. Dôležitým faktorom pri výbere je koreňový bal; rastlina musí byť dobre prekorenená.

Nemenej dôležitou súčasťou výsadby živého plotu je príprava pôdy. Ak so sadením nemáme dostatočnú prax, je istejšie zveriť túto prácu odborníkovi zo záhradného centra, ktorý vám navyše detailne poradí, ako sa treba o mladý živý plot počas roka starať, aby naozaj splnil vaše očakávanie a skrášlil životné prostredie.

TA
Foto: Fiskars

Vzdelávanie, kurzy, semináre

Bratislavský kraj

Manažment

Asertívna komunikácia a riešenie konfliktov, 28. – 29. 5., Bratislava, Top Consult Group & VKC Intenzíva

Leadership II. – Vedenie manažérskych tímov, 29. – 30. 5., BA, FBE

Koučovanie – krátko, jednoducho, účinne, 30. – 31. 5., BA, Co/Man, 1. systemická

UML – pre biznis analytikov, 31. 5., BA, Ipex IT

Produktový manažment, 11. – 12. 6., BA, a_set

PRINCE2 Foundation + Practitioner, 17. – 21. 6., Bratislava – Malinovo, Potifob

Tvorba a manažment projektov a štrukturálne fondy EÚ, 17. – 21. 6., Svätý Jur, Academia Istropolitana Nova

Motivácia – kľúč k špičkovým výkonom, 20. – 21. 6., BA, FBE

Multikultúrna komunikácia, 27. – 28. 6., BA, Top Consult Group & VKC Intenzíva

Marketing a obchod

Verbálna a neverbálna komunikácia, 30. – 31. 5., BA, Excellent Training

Profesionálny obchodník, 30. – 31. 5., BA, Top Consult Group & VKC Intenzíva

Vyjednávanie v obchodnom jednaní, 11. – 12. 6., BA, FBE

Logistika nákupu a riadenia zásob, 17. – 18. 6., BA, Top Consult Group & VKC Intenzíva

Ako šetriť v marketingu, 19. 6., BA, Top Consult Group & VKC Intenzíva

Ľudské zdroje a personalistika

CIPD Masterclasses, 28. 5., BA, PricewaterhouseCoopers Slovensko

Personalistické pohovory, 29. 5., BA, BPM Slovakia

Ako dobre prezentovať a komunikovať, 4. 6., BA, Agentúra Apollo

Personálny controlling – Efektívne riadenie personálnych nákladov a činností, 10. 6., BA, a_set

Kurz Interný audítor QMS podľa normy ISO 9001 : 2008 – akreditovaný IRCA, 18. – 19. 6., BA, Det Norske Veritas SK

IT a počítače

HP Serviceguard II: ContinentalClusters, CFS & Oracle RAC, 27. – 29. 5., BA, Hewlett-Packard

APIP200 – Vývoj aplikácií na platforme iOS – pokročilé techniky, 29. – 31. 5., BA, Gopas SR

MS Excel 2010/2007 – funkcie a kalkúlie v tabuľkách, 31. 5., BA, Ipex IT

VMware vSphere: What's New 4.x to 5.1, 3. – 4. 6., BA, Hewlett-Packard

Excel – Tvorba OLAP kociek v PowerPivot a jazyk DAX, 3. – 4. 6., BA, Smart People

ITIL® Foundation s certifikačnou skúškou, 24. – 26. 6., BA, Omnicol

SHRP0210 – Microsoft Office SharePoint Server 2010 – pre pokročilých, 17. – 18. 6., BA, Gopas SR

Reporting Services v SQL Serveri 2012/2008, 17. – 18. 6., BA, Smart People

JB348 – JBoss Application Administration II, 17. – 19. 6., BA, DataScript

RH290 – Red Hat Enterprise Linux for Solaris Administrators, 24. – 26. 6., BA, DataScript

ITIL V3 Service Operation, 24. – 26. 6., BA, Hewlett-Packard

SharePoint 2013/2010 – Business Intelligence pre analytikov a manažérov, 1. – 2. 7., BA, Smart People

Financie, účtovníctvo a dane

Kurz podvojného účtovníctva neziskových organizácií, 27. – 29. 5., BA, EDU-Land

Daň z príjmov právnických osôb s dôrazom na medzinárodné zdaňovanie, 31. 5., BA, Agentúra Apollo

DiplFR – ACCA diplom v medzinárodných účtovných štandardoch, 11. 6., BA, PricewaterhouseCoopers Slovensko

Daňová kontrola po novom, 12. 6., BA, Iura Edition

Veľká zmena zákona o DPH, 18. 6., BA, Iura Edition

Povinná dokumentácia transferového oceňovania, 19. 6., BA, Verlag Dashöfer

Finančný controlling v praxi, 27. 6., BA, Iura Edition

Legislatíva

Premiácie v občianskom a obchodnom práve, 28. – 29. 5., BA, BPM Slovakia

Ochrana spotrebiteľa a zabezpečovacie právne prostriedky, 4. – 5. 6., BA, BPM Slovakia

FIDIC – zmluvné podmienky a ich aplikácia v právnom poriadku SR, 18. 6., BA, Iura Edition

Správny poriadok (zákon č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov), 19. 6., BA, Centrum vzdelávania MPSVR SR

Správa a vymáhanie pohľadávok, 20. 6., BA, Iura Edition

Ochrana osobných údajov a novela zákona, 24. 6., BA, Agentúra Apollo

FIDIC – zmluvné podmienky v procese verejného obstarávania a Claimova agenda v zahraničnej stavebnej praxi, 27. – 28. 6., BA, Verlag Dashöfer

Stredné a západné Slovensko

Manažment

Dosahovanie psychickej odolnosti, zvládanie stresu a syndrómu vyhorenia učiteľa, 30. 5. – 2. 6., Martin, Akadémia vzdelávania Martin

Time manažment, 17. – 18. 6., Jasná, Timan

Manager CAMP, 20. – 21. 6., Tále, Timan

Beauty konferencia 2013, 22. – 24. 6., Vyhne, Global Education Centre

Budovanie tímovej spoločnosti, 27. – 28. 6., Bešeňová, IPA Slovakia

Marketing a obchod

Odborná príprava lektorov, 30. – 31. 5., Zavar, AiO Education

Zvládanie náročných zákazníkov, 5. – 6. 6., Zavar, AiO Education

Telefonická a e-mailová komunikácia, 6. – 7. 6., Tále, Timan

Legislatíva

Nový zákon o ochrane osobných údajov, 30. 5., Banská Bystrica, Econ Consulting

Právne požiadavky SR v oblasti ochrany životného prostredia, 30. 5., Nitra, Astraia® Certification

Verejné obstarávanie – „malá“ a „veľká“ novela zákona, 11. 6., Žilina, Poradca podnikateľa

IT a počítače

Práca na PC so zameraním na získanie certifikátu ECDL, 8. – 10. 6., Martin, Akadémia vzdelávania Martin

Odborné

VDA 6.5 – Audít produktu (revízia z r. 2010), 25. 6., Piešťany, Det Norske Veritas SK

Nástroje na zabezpečenie kvality – QFD a DOE, 27. 6., Považská Bystrica, Det Norske Veritas SK

Východné Slovensko

Manažment a účtovníctvo

Interný audítor pre integrovaný systém manažérstva podľa noriem EN ISO 9001, EN ISO 14001 a OHSAS 18001 v súlade s EN ISO 19011, 28. – 30. 5., Košice, TÜV SÜD Slovakia

Cesta ku koučovaniu – prvý modul Akadémie koučovania, 27. – 29. 6., Prešov, HQ Team

IT a počítače

Tvorba web stránok pomocou freewarových nástrojov, 3. – 4. 6., Košice, TeleDom

MS Excel – pokročilí, 12. – 13. 6., Košice, TeleDom

Odborné

Základy MSA – Analýza meracieho systému, 13. 6., Košice, Vincotte Slovakia

Financie, účtovníctvo a dane

Prehľad peňažných tokov – Cash Flow, 13. 6., Poprad, 21. 6., Košice, Poradca podnikateľa

DPH pri cezhraničných dodávkach tovarov a služieb, 26. 6., Prešov, Global Education Centre

Informácie o vzdelávacích aktivitách prinášame v spolupráci s internetovým portálom www.education.sk

HP v SR vedie Martin Súra

Martin Súra (39) vystriedal Martina Kubalu na poste generálneho riaditeľa HP Slovakia a súčasne riaditeľa divízie Enterprise Group na Slovensku s platnosťou od 1. mája. Ako šéf divízie pre strednú a východnú Európu je zodpovedný za dohľad nad širokým portfóliom hardvéru, softvéru a služieb.

M. Súra pracuje v HP od roku 1998. Pôsobil ako District Manager Public Sector TSG Sales na Slovensku a v niekoľkých obchodných funkciách s kompetenciou pre celý región. HP zamestnáva v SR vyše 1 700 ľudí. **VN**

Zmena v poisťovni Generali

Novým generálnym riaditeľom a predsedom predstavenstva Generali Slovensko poisťovňa, a. s., je od júna Roman Juráš (42). V Generali pracuje od roku 1996 na rôznych postoch. Posledných 5 rokov pracoval pre

Generali Versicherung AG vo Viedni ako šéf bankopoisťovania, ako aj kompetenčného centra pre bankopoisťovanie pre celú skupinu Generali. **VN**

Šéf MasterCard pre ČR a SR

Novým riaditeľom pre Slovensko spoločnosti MasterCard je od mája Miroslav Lukeš, ktorý súčasne ďalej zastáva aj funkciu riaditeľa pre Českú republiku. Na Slovensku sa chce sústrediť najmä na ďalší rozvoj bezkontaktných kariet, rozširovať akceptácie a zavádzanie multifunkčných kariet.

M. Lukeš študoval na Vysokej škole ekonomickej v Prahe odbor financie a IT management. Neskôr absolvoval medzinárodný program European Joint Studies a program INSEAD MBA vo Francúzsku. **VN**

METRO s novým šéfom komunikácie

Skúsený novinár, bývalý hovorca MF SR a expert na mediálnu komunikáciu Martin Jaroš

je od 1. mája vo funkcii Communications Manager v spoločnosti METRO Cash & Carry SR. Okrem vedenia externej komunikácie veľkoobchodného refazca zodpovedá aj za marketingovú komunikáciu smerom k zákazníckym skupinám v segmente služieb, kancelárskych prevádzok a nezávislých podnikateľov. Do siete METRO Cash & Carry SR patrí 6 veľkoobchodných centier. **AK**

Nové predstavenstvo ALS SR

Asociácia leasingových spoločností SR si v máji zvolila 7 členov predstavenstva na obdobie rokov 2013 – 2014. Predsedom je Dušan Keketi (UniCredit Leasing Slovakia), podpredsedami Dušan Beňovič (Volkswagen Finančné služby Slovensko) a Pavol Bojanovský (ČSOB Leasing). Členmi sa stali: Andrej Balko (VB Leasing SK), Radovan Polakovič (Imuls-Leasing Slovakia), František Stank (Lease Plan Slovakia) a Edita Szászová (Tatra-Leasing). Nové predstavenstvo sa chce sústrediť na dlhodobé priority, ako sú vymožitelnosť práva a obmedzovanie rastu regulácie. **VN**

Ako vytvoriť priamy súvis medzi koučingom v organizácii a zlepšením?

Kreatívny leadership.

Aký je správny mix benefitov?

HR - STRATEGICKÝ BIZNIS PARTNER

18. 09. 2013

www.informslovakia.sk

Generálni partneri:

Mediálni partneri:

A Way to the Northern Euro

The European Union's policy of saving the euro at all costs is enough to guarantee the euro's survival. But is preserving the "one-size-fits-all" euro really worth sacrificing the eurozone's competitiveness and, ultimately, European solidarity?

It was the single market's establishment in 1992 – not the euro's introduction seven years later – that brought free trade, increased competitiveness, and new wealth to Europe. In fact, the monetary union has become a political and economic nightmare, plagued by recession, record-high unemployment, social unrest, and rising distrust among member states.

To escape the crisis, EU leaders must recognize the shortcomings of the eurozone's one-dimensional framework, and develop a system better suited to managing a multi-faceted monetary union.

Excessive centralization and harmonization are decimating the subsidiarity and competition needed to drive Europe's economies, as the socialization of debt undermines weaker economies' accountability. This situation is untenable.

Europe's leaders must pursue a controlled segmentation of the eurozone, in which the most competitive countries – Austria, Finland, Germany, and the Netherlands – adopt a new currency, the "northern euro." This new monetary union would be managed according to the original Maastricht Treaty, with a truly independent central bank responsible for regulating the northern euro's exchange rate against the euro, which less competitive countries would retain.

In southern European countries, the rump euro's weakened exchange rate would lead to renewed economic growth, job creation, and a stronger tax base. A flexible membership system would enable countries to join the northern euro when their economic and fiscal conditions became strong enough.

Europe's leaders must stop treating the eurozone as a homogeneous entity, imposing one-size-fits-all policies on vastly different countries. The euro's framework should be adjusted to suit current fiscal and economic realities – not the other way around.

Hans-Olaf Henkel, a former president of the Federation of German Industries

© Project Syndicate (shortened)

The Problem with Poor Countries' GDP

Governments and donors must make hard decisions about where to focus limited development aid resources.

Even in good financial times, development aid budgets are hardly overflowing. And how do you decide which countries should get low-cost loans or cheaper vaccines, and which can afford to fund their own development programs? The answer depends, in part, on how we measure growth and improvements in people's lives.

Traditionally, one of the guiding factors has been per capita GDP. Yet GDP may be an inaccurate indicator in the poorest countries, which is a concern not only for policymakers or people like me who read lots of World Bank reports, but also for anyone who wants to use statistics to make the case for helping the world's poorest people.

Invisible Part of Growth

I have long believed that GDP understates growth even in rich countries, where its measurement is quite sophisticated, because it is very difficult to compare the value of baskets of goods across different time periods. In the United States, for example, a set of encyclopedias in 1960 was expensive but held great value for families with studious kids. (I can speak from experience, having spent many hours poring over the multi-volume World Book Encyclopedia that my parents bought for my sisters and me.) Now, thanks to the Internet, kids have access to far more information for free. How do you factor that into GDP?

A lot of GDP measurements that we thought were accurate are far from it.

The challenges of calculating GDP are particularly acute in Sub-Saharan Africa, owing to weak national statistics offices and historical biases that muddy crucial measurements. Bothered by what he regarded as problems in Zambia's national statistics, Morten Jerven, an assistant professor at Simon Fraser University, spent four years examining how African countries obtain their data and the challenges they face in turning them into GDP estimates. His new book, *Poor Numbers: How We Are Misled*

by African Development Statistics and What to Do about It, makes a strong case that a lot of GDP measurements that we thought were accurate are far from it.

How to Read Shifts and Jumps

Jerven notes that many African countries have trouble measuring the size of their relatively large subsistence economies and unrecorded economic activity. How do you account for the production of a farmer who grows and eats his own food? If subsistence farming is systematically underestimated, some of what looks like growth as an economy moves out of subsistence may merely reflect a shift to something that is easier to capture statistically.

Donors should help African authorities produce a clearer picture of their economies.

There are other problems with poor countries' GDP data. For example, many countries in Sub-Saharan Africa do not update their reporting often enough, so their GDP numbers may miss large and fast-growing economic sectors, like cell phones. When Ghana updated its reporting a few years ago, its GDP jumped by 60%. But many people didn't understand that this was just a statistical anomaly.

Help the Statistics

In addition, there are several ways to calculate GDP, and they can produce wildly different results. As a result, their rankings of different countries' economies can vary widely. Sometimes, one source even will show a country growing by several percentage points, and another source will show it shrinking over the same time period.

Yet it is clear to me that we need to devote greater resources to getting basic GDP numbers right. As Jerven argues, national statistics offices across Africa need more support so that they can obtain and report timelier and more accurate data. Donors need to do more to help African authorities produce a clearer picture of their economies.

I'm a big advocate for investing in health and development around the world. The better tools we have for measuring progress, the more we can ensure that those investments reach the people who need them the most.

Bill Gates

© Project Syndicate (shortened)

The Danube Strategy

To create a mechanism involving the joint responsibility of countries in Danube basin for their own development and success in the EU – that is the aim of the Danube Strategy, according to Prime Minister Robert Fico. It must highlight the meaning of the EU in a globalised world, he said in a speech delivered at a conference entitled 'Scientific Support for the Danube Strategy' in Bratislava in May.

The EU Danube Strategy is an opportunity to react to globalisation, according to him. "If the Community doesn't use the potential opportunities and advantages that it still has, it will lose the chance to secure further development, and

may become an increasingly poor and irrelevant region. This is at the heart of the EU's efforts – to remain highly attractive, competitive, a social-market economy, while maintaining European social models," said Fico.

The strategy, which was unveiled in 2010, is aimed at boosting the development of the Danube Region with eight EU and six non-EU countries.

The European Commission, along with researchers and policy-makers from region recently unveiled six teams of scientists who are expected to work on boosting its economic development.

Fitch Confirms Slovakia's Rating at A+

Fitch ratings agency has confirmed Slovakia's Long-term foreign and local currency Issuer Default Ratings (IDR) at 'A+' and Short-term foreign currency IDR at 'F1', with a stable outlook. The agency also confirmed Slovakia's Country Ceiling at 'AAA'.

Fitch stated that the key factors behind the decision included Slovakia's economic performance since the global financial crisis began in 2008-09, which is one of the strongest in both the eurozone and the CEE region. The agency stated that Slovakia's GDP growth of 2 percent

in 2012 was in line with its expectations, despite the fact that the eurozone as a whole performed much worse. Fitch cautioned that the protracted recession will decelerate growth to around 1.2 percent in 2013, however.

Another factor was public finances, which are broadly in line with 'A' medians, but fiscal consolidation decelerated in 2012. Fitch believes that the Government will struggle to achieve planned public finance deficit to 2.9 percent of GDP, and it recommends to introduce greater structural fiscal reforms.

Fico: Protect Steelmakers

Slovakia should focus on issues that are important also for other EU countries, Prime Minister Robert Fico said after the Council for Development and Solidarity May session. He referred particularly to energy charges and environmental protection – along with its impacts on competitiveness in terms of the EU steelmaking industry. He also spoke about protectionism with respect to domestic steelmakers. "Europe will need to answer a couple of questions here. There's a need to decide whether we're going to step aside at the cost of suffering yet drop in economic growth; or we're going to fight," Prime Minister said.

One of the big employers in Slovakia is the U.S. Steel works in Košice (East). Prime Minister

signed in March a memorandum with the company according to which it will be operating in Slovakia for at least another five years.

Regions Friendly for Small Businesses

Nitra (West) and Žilina (North) regions turn out to be, perhaps somewhat surprisingly, the most 'friendly' regions towards self-employed individuals and micro-entrepreneurs (with a turnover of €1 million per year at most), an analysis by Sberbank has shown. It's only in these two regions – along with Bratislava region in third place – where the bank account balances of small entrepreneurs were found to top €10,000 on average at month-end. The survey is based on a sample of 10,000 clients and involved assessments of account balances and overdrafts throughout 2012.

While the number of self-employed in Slovakia as a whole shrank last year, the drop was the lowest in relative terms in Nitra region. It came first also in the number of newly established partnerships and companies.

Euro Still Popular

Over 50 percent of adult Slovaks would have chosen the euro over the former Slovak koruna if they had been given the chance to do so, according to a recent survey carried out both in Slovakia and the Czech Republic. Less than one-third of them would prefer the koruna; the rest couldn't decide or didn't want to respond.

"Somewhat of interest is the finding that as many as 48 percent of the respondents between 18 and 25 years of age were found to be keen to return to paying in the Slovak koruna. Interest in this decreased with the [increasing] age of respondents," noted Mária Harvaniková from NMS Market Research agency. The preference was also associated with the educational background of the respondents – with highly educated people having the least interest in going back to the koruna.

Only 7 percent of Czech respondents would prefer the euro compared to 77 percent of the adult Czech population who considered the currently valid Czech koruna to be better. The survey was conducted on a sample of 1,661 respondents from both countries.

Stories and photos by TASR

VW Slovakia pripravuje študentov na prax

Spoločnosť Volkswagen Slovakia, a. s. Bratislava otvára nový ročník Trainee programu a študentom núka prax a brigády naprieč oddeleniami firmy. „Len teoretické vedomosti pri hľadaní práce po absolvovaní štúdia nestačia. Naším cieľom je prepojenie teórie s praxou, či už prostredníctvom priameho odovzdávania praktických skúseností našich odborníkov, cez návštevy študentov priamo v závode, prax, či brigádu i špeciálne vzdelávacie programy,“ uviedla Gabriela Dubjaková z oddelenia personálneho rozvoja. „Pre študentov to zároveň znamená nielen lepšie možnosti zamestnať sa po štúdiu, ale aj príležitosť zistiť, v ktorej oblasti by chceli pôsobiť,“ dodala.

Pre súčasných študentov firma realizuje program IngA – Inžinier v automobilovom priemysle, do ktorého sa zapojilo počas niekoľkých

ročníkov už viac ako 2 500 študentov. V rámci toho môžu absolvovať prednášku odborníka z VW SK na pôde univerzity, univerzitný deň

vo VW SK a následne odbornú prax. Najlepší študenti získajú štipendium na celý akademický rok.

TA

Stavia sa trnavské Silicon Valley

Slovenská technická univerzita – Materiálovo-technologická fakulta (MTF) v Trnave začala s výstavbou Univerzitného vedeckého parku, a to objektom Materiálového výskumu – Slovákion. Na celý univerzitný park – Campus MTF

STU CAMBO – sa počíta s nákladmi 42,1 milióna eur. Z toho 85 % pochádza zo štrukturálnych fondov EÚ, 10 % zo štátneho rozpočtu a 5 % z rozpočtu školy.

Park má byť miestom technologických inovácií,

špičkového výskumu a nových inovatívnych spoločností – slovenskou obdobou Silicon Valley. Škola už vypísala konkurz na obsadenie 14 miest vedeckých pracovníkov, ktorí by mali o dva roky v Slovákione pracovať.

TA

Slovenské úspechy na Formula Student Electric

Cieľom STUBA Green Teamu, ktorý tvoria študenti Slovenskej technickej univerzity, Ekonomickej univerzity a Univerzity Komenského, je vyvíjať a zdokonaľovať pretekársku formulu na elektrický pohon. Na svete je asi 400 takýchto študentských tímov, ale na súťažné okruhy Formula Student Electric sa z nich kvalifikuje sotva polovica. Vlni sa tím STUBA

predstavil v Španielsku na „Circuit de Catalunya“ a umiestnil sa na 4. mieste v disciplíne autocross. V tomto roku bude súťažiť v ČR, V. Británii a Maďarsku.

Oficiálnym sponzorom tejto finančne nákladnej snahy talentovaných študentov je logistická spoločnosť GEFCO Slovakia. Podporou vývoja elektromobilov naplňa aj svoje záväzky v rámci trvalo udržateľného rozvoja a ochrany životného prostredia.

ZL

☐ **ÁNO**, objednávam si ročné predplatné v cene 12 €.

ADRESA PREDPLATITEĽA:

Meno a priezvisko:

Spoločnosť:

Ulica: Mesto a PSČ:

IČO: DIČ:

ADRESA NA DORUČENIE:

Meno a priezvisko:

Spoločnosť:

Ulica: Mesto a PSČ:

IČO: DIČ:

E-mail: Telefón:

Dátum: Podpis:

Plati aj podpísaná fotokópia objednávky.

Možnosť objednania predplatného:

zaslaním vyplneného objednávkového kupónu na adresu:

Goodwill Publishing, s. r. o.

Nevädzová 5, 821 01 Bratislava

faxom na číslo: 02/48 28 74 25

e-mailom: goodwill@goodwill.eu.sk

1 život

v tých najlepších
rukách

Vďaka našej finančnej sile
a stabilite vám do života prinášame
pocit bezpečia a istoty, aký inde
nenájdete. A teraz sme našu
bohatú ponuku rozšírili
o jedinečnú novinku – poistenie

Allianz Best Doctors

- prvotriedna zdravotná
starostlivosť v špičkových
svetových nemocniciach
- krytie až 2 milióny eur

Viac na www.allianzbestdoctors.sk.
Infolinka 0800 122 222

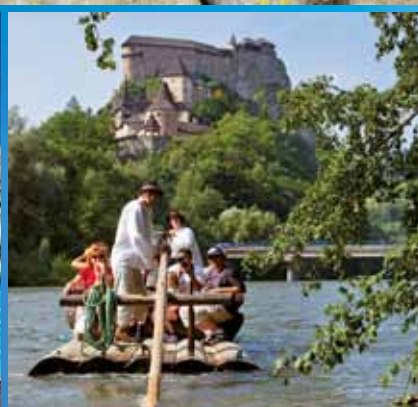
Sme jednotka vďaka vám.

Allianz
Slovenská poisťovňa

 Best Doctors
THE REINVENTION OF RIGHT™

**Všade dobre,
na SLOVENSKU najlepšie!**

**Objavte letný raj na Slovensku,
športujte, relaxujte a zabávajte sa DOMA!**

Domáca dovolenka, skvelá zábava, tradičná kuchyňa, tá pravá slovenská. Príroda, turistika, šport, akvaparky, termálne kúpele, to všetko si môžete vychutnať priamo DOMA!

Neváhajte a informujte sa o možnostiach letnej dovolenky na Slovensku na www.slovakia.travel

